

RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI)
in de Harnaschpolder

Burgemeester en Wethouders van Schipluiden
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Minister van Verkeer en Waterstaat

Richtlijnen Milieu-effectrapportage

Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI)
in de Harnaschpolder

Burgemeester en Wethouders van
Schipluiden
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Minister van Verkeer en Waterstaat

26 mei 1998

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	5
2.	PROBLEEMSTELLING, DOELSTELLING EN LOCATIEMOTIVERING	7
2.1	Probleemstelling	7
2.1.1	Aanduiding verzorgingsgebied en ontwikkeling vuilvracht tot circa 2030	7
2.1.2	Ontwikkeling waterhoeveelheden onder droogweer (DWA) en onder regenweerstandigheden (RWA)	7
2.2	Doelstelling	7
2.3	Locatiemotivering	8
3.	TE NEMEN BESLUITEN EN TE VOLGEN PROCEDURES	9
4.	VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	11
4.1	Algemeen	11
4.2	De zuiveringsinstallatie en de keuze van de zuiverings-techniek	11
4.2.1	De capaciteit van de installatie en de benodigde terreinoppervlakte	11
4.2.2	Afweging zuiveringssystemen LBAS versus ULBAS	12
4.2.2.1	Rejectiewater	13
4.2.2.2	Minimalisatie gehalte onoplosbare bestanddelen	13
4.2.3	Het beluchtingssysteem	13
4.2.4	Toepassing van hydrolysetechnieken voor het verkleinen van stabiele koolstofketens	13
4.2.5	Denitrificatie via dosering van een externe koolstofbron	14
4.2.6	Defosfatering	14
4.2.7	Stofstromen en massabalans	14
4.3	De influent- en effluentleidingen en het lozingspunt	14
4.3.1	De influent- en effluentleidingen	14
4.3.2	Het lozingspunt	15
4.4	Realisatiefase	16
4.5	Gebruiksfase	16
4.6	Ontmantelingsfase	16
4.7	Beschrijving milieuaspecten	16
4.8	Alternatieven	20
4.8.1	Nulalternatief	20
4.8.2	Andere alternatieven en varianten	20
4.8.3	Meest milieuvriendelijk alternatief	20
4.8.4	Alternatief Noordhoornseweg	22
4.8.5	Voorkeursalternatief	22
5.	BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN AUTONOME ONTWIKKELING VAN HET MILIEU	23
6.	BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	25
7.	VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN	29

8.	OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE	30
8.1	Leemten in kennis en informatie	30
8.2	Evaluatie	30
9.	VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	31
10.	INSPRAAK EN ADVIEZEN	32

HOOFDSTUK 1

1. INLEIDING

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben, ten behoeve van een op te stellen Milieu-effectrapport, op 30 januari 1998 een start-notitie in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) ontvangen van het hoogheemraadschap van Delfland.

Het hoogheemraadschap van Delfland heeft het voornemen om in 2003 in de Harnaschpolder een nieuwe installatie in gebruik te nemen met een capaciteit van 1,2 miljoen vervuilingseenheden om het afvalwater van de Haagse regio te zuiveren omdat de bestaande installatie Houtrust aangepast moet worden in verband met de aan te passen lozingseisen en vanwege de toename van afvalwater ten gevolge van de bouw van nieuwe woonwijken.

Gelet op de in de Wet milieubeheer opgenomen regeling inzake milieu-effectrapportage is het oprichten van een inrichting voor het reinigen van afvalwater mer-beoordelingsplichtig. Het hoogheemraadschap heeft niet om een beoordeling gevraagd doch heeft besloten om een MER op te stellen. De mer-procedure is in dit geval gekoppeld aan de te nemen besluiten op grond van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).

Bevoegd gezag

Afhankelijk van de te kiezen techniek is het bevoegd gezag voor de Wm-vergunning Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland of Burgemeester en Wethouders van Schipluiden. Het bevoegd gezag voor de Wvo-vergunning is de minister van Verkeer en Waterstaat. Op grond van artikel 14.9, lid 2b, treden Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op als coördinerend bevoegd gezag.

Inspiraakreacties en procedure

De startnotitie heeft van 16 februari 1998 tot en met 15 maart 1998 ter inzage gelegen. De ontvangen suggesties voor de richtlijnen zijn, voorzover relevant en passend binnen het kader van de mer-procedure, verwerkt in deze richtlijnen. Zie hiervoor hoofdstuk 10. Ook het advies voor de richtlijnen van de Commissie voor de milieu-effectrapportage is verwerkt in deze richtlijnen. Aan de hand van deze richtlijnen dient de initiatiefnemer het MER op te stellen.

Mer-plicht influent- en effluentleidingen

De tracékeuze van de influent- en effluentleidingen is op grond van het 'Besluit milieu-effectrapportage' niet mer-plichtig. De milieu-effecten van de aanleg en het gebruik van deze leidingen dienen, als afgeleide activiteit van de AWZI, wel beschreven te worden. Overigens wordt in de richtlijnen gevraagd om beknopt aan te geven hoe het proces van de tracékeuze is verlopen.

Convenant en 'Mer op Maat'

Op 22 december 1997 is een convenant getekend tussen de minister van Verkeer en Waterstaat, de provincie Zuid-Holland, het hoogheemraadschap van Delfland en de gemeente Schipluiden. Via dit convenant verplicht het hoogheemraadschap van Delfland zich onder andere een aantal milieumaatregelen te treffen. In het MER zal aangegeven dienen te worden op welke wijze de verplichtingen uit het convenant gerealiseerd zullen worden.

In het kader van het 'Mer op Maat'-beleid kan de vergelijking van de zuiveringstechnieken beperkt blijven tot het 'laagbelaste actiefslibstelsysteem' (LBAS) en het 'ultralaagbelast actiefslibstelsysteem' (ULBAS) en de verschillende beluchtingstechnieken. Wel wordt in de richtlijnen gevraagd om een samenvatting te geven van de tot nu toe uitgevoerde studies inzake de zuiveringstechnieken. Met betrekking tot de milieu-effecten dient het MER zich vooral toe te spitsen op de kwaliteit van het effluentwater, de geur- en geluidsaspecten, de landschappelijke inpassing, het gebruik van duurzame energie en de mogelijkheden om te komen tot een optimaler ruimtegebruik.

Daarnaast is door het hoogheemraadschap van Delfland op de informatieavonden van 19 en 26 februari 1998 aangegeven dat een aantal zaken in het MER nader bestudeerd zal worden.

HOOFDSTUK 2

2. PROBLEEMSTELLING, DOELSTELLING EN LOCATIEMOTIVERING

2.1 Probleemstelling

Geef een beschrijving van de bestaande en/of toekomstige knelpunten waarvoor het voornemen een oplossing moet bieden. Betrek hierbij de volgende aspecten.

2.1.1 Aanduiding verzorgingsgebied en ontwikkeling vuilvracht tot circa 2030

Ontwikkeling vuilvracht

Schets het totale huidige verzorgingsgebied van de AWZI Houtrust.

Geef de verwachte ontwikkelingen aan (zoals Vinex-locaties) van het verzorgingsgebied van de AWZI Harnaschpolder tot 2030 (2000, 2010, 2030 en eventueel 2050).

Geef aan welk gedeelte van het verzorgingsgebied in 2003 wordt afgekoppeld naar de AWZI Harnaschpolder en welk deel van het verzorgingsgebied aangesloten blijft op de AWZI Houtrust.

Geef voor het verzorgingsgebied en na 2003 voor beide verzorgingsgebieden tot 2030 en zo mogelijk tot 2050 de ontwikkeling aan van:

- de inwonersequivalente belasting van de AWZI (bewoners, bedrijven, recreatie);
- de droogweerafvoer DWA (m³/h) en de regenweerafvoer RWA (m³/h);
- stofvracht aan P, N, BZV en CZV per inwonersequivalent.

2.1.2 Ontwikkeling waterhoeveelheden onder droogweer (DWA) en onder regenweeromstandigheden (RWA)

Is binnen het verzorgingsgebied van de AWZI Harnaschpolder een significante vermindering/toename van de DWA (drinkwaterverbruik) dan wel van de RWA te verwachten bijvoorbeeld door:

- het afkoppelen van verharde oppervlakken;
- het hergebruik van afvalwater, regenwater en grijswater;
- de infiltratie van hemelwater in de bodem;
- preventieve maatregelen ter vermindering van het aantal vervuilingseenheden bij de ontdoeners.

Geef een schatting van dergelijke maatregelen op de RWA c.q. op de hydraulische ontwerp-capaciteit van de AWZI. Motiveer welke RWA/DWA-verhouding wordt gehanteerd bij het ontwerp.

2.2 Doelstelling

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) worden afgeleid. Daarbij moeten naast de bedrijfsmatige doelen ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven.

Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

Doelen moeten zoveel mogelijk kwantitatief gesteld worden zodat deze meetbaar en dus toetsbaar zijn.

2.3 Locatiemotivering

Geef een kernachtig resumé van het besluitvormingsproces dat heeft geleid tot de locatiekeuze voor de Harnaschpolder.

Geef daarbij aan op grond van welke milieuhygiënische, planologische, economische, logistieke en mogelijk andere aspecten de gekozen locatie als geschikt is bevonden.

Betrek daarbij de toekomstige integrale ontwikkelingen overeenkomstig het convenant van 22 december 1997 op het gebied van de ruimtelijke ordening in de Harnaschpolder onder vermelding van de status van deze ontwikkelingen.

HOOFDSTUK 3

3. TE NEMEN BESLUITEN EN TE VOLGEN PROCEDURES

Geef aan voor welke besluiten het MER wordt opgesteld en door wie deze besluiten zullen worden genomen en beschrijf daarbij de te volgen procedure(s) en tijdplanning.

Hierbij dient tevens te worden aangegeven wat de status is van deze besluiten.

Geef aan welke besluiten (convenanten enzovoorts) naast de hierboven aangegeven besluiten reeds genomen zijn of nog genomen moeten worden teneinde de in de MER beschreven project ten uitvoer te brengen. Geef aan op welke wijze de besluiten op elkaar moeten worden afgestemd.

Geef alle regelgeving, plannen en bestuurlijke uitspraken (onder vermelding van de status) weer die invloed uitoefenen dan wel beperkingen opleggen aan de besluiten waarvoor de MER wordt opgesteld.

Geef aan welke randvoorwaarde deze besluiten voor verdere besluitvorming vormen.

Naast de in de Startnotitie vermelde relevante wetgeving, beleidsdocumenten en procedures dient in elk geval te worden aangegeven hoe het initiatief zich verhoudt tot de volgende documenten:

- brief van de minister van VROM over het rijksbeleid geur van 30 juni 1995;
- Herziening Rijksnota stankbeleid, 1995 en de nota 'Uitvoering stankbeleid' (plan van Aanpak), provincie Zuid-Holland, augustus 1995;
- de NER en in het bijzonder de Bijzondere regelingen:
 - * 'Verwerking van gassen van stortplaatsen, afvalvergisting en anaërobe afvalwaterzuiveringsinstallaties' (3.5/90.1);
 - * 'Rioolwaterzuiveringsinstallaties' (3.5/98.8);
- bodemonderzoek Milieuvergunning en BSB, met protocol voor gecombineerd bodemonderzoek;
- Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten;
- Energieinformatieblad voor rioolwaterzuiveringsinrichtingen van Infomil;
- Circulaire Industrielawaai (1979);
- Circulaire Indirecte Hinder (1996);
- Circulaire Bouwlawaai (1991);
- 'Handleiding meten en rekenen Industrielawaai' (IL-HR-13-01);
- het Structuurschema Groene Ruimte (ministers van LNV/VROM, 1993);
- de 'Provinciale Nota Compensatiebeginsel Natuur en Landschap' (1997);
- de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (Delft-Schieland), opgesteld door de provincie en de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (1997);
- het verdrag van Valetta (Europees verdrag inzake de bescherming van Archeologisch Erfgoed) (1992);

- de Ecologische Hoofdstructuur, gebaseerd op het Provinciaal Beleidsplan Natuur- en Landschap (1991);
- het Provinciale Waterhuishoudingsplan (1995);
- de Reconstructiewet Midden-Delfland;
- Derde Nota Waterhuishouding (1989);
- Regeringsvoornemen Vierde Nota Waterhuishouding (1998);
- VROM Publicatiereeks Lucht en Energie nr. 115 (1994).

De procedure met betrekking tot artikel 41 van de Wet geluidhinder dient in beeld gebracht te worden.

Aangegeven moet worden of er in (de omgeving) van de studiegebieden gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen. De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend.

Geef aan op welke wijze de onder punt 4 van het 'Convenant' van 22 december 1997 gestelde uitgangspunten gerealiseerd zullen worden.

HOOFDSTUK 4

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voorzover deze gevolgen hebben voor het milieu. Het kan zinvol zijn om deze beschrijving te baseren op deelactiviteiten. Ook bij het zoeken naar alternatieven kan het zinvol zijn uit te gaan van een analyse van de voorgenomen activiteit in deelactiviteiten.

Verder verdient het aanbeveling om onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden in de **realisatiefase** (inrichting/aanleg), de **gebruiksfase** (gebruik en beheer) en de **ontmantelingsfase**.

Tevens dient een doorkijk gegeven te worden met betrekking tot de toekomstige uitbreidingen op dit AWZI-terrein. Op welke wijze denkt initiatiefnemer het momenteel nog niet ingevulde terrein te gaan gebruiken. Welke consequenties kan dat gebruik hebben voor de nabijgelegen Zwethzone?

Als de activiteit (aanleg AWZI en leidingentracé) effecten heeft in één of meerdere gevoelige gebieden, zoals aangeduid in het Structuurschema Groene Ruimte, dan geldt het compensatiebeginsel. Indien dit het geval is zal het MER moeten beschrijven of de beschouwde alternatieven ook na het treffen van mitigerende maatregelen, wezenlijke waarden in deze gebieden aantasten.

Bij elk alternatief moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen.

4.2 De zuiveringsinstallatie en de keuze van de zuiveringstechniek

Geef een samenvatting van de tot nu toe uitgevoerde studies die hebben geleid tot de selectie van het 'laagbelaste actiefslibstelsysteem' (LBAS) en het 'ultralaagbelast actiefslibstelsysteem' (ULBAS). Geef hierbij duidelijk aan in hoeverre milieu-aspecten een rol hebben gespeeld bij de voorselectie. Geef tevens aan op welke criteria is beoordeeld en welke belangen aan de verschillende criteria zijn gehecht.

4.2.1 **De capaciteit van de installatie en de benodigde terreinoppervlakte**

Geef, ter verdere uitwerking van de in hoofdstuk 2 gevraagde gegevens, inzicht in de volgende ontwerp-criteria en gegevens. Motiveer gemaakte keuzen.

- * Het benodigde ruimtebeslag voor de AWZI.
- * Het benodigde ruimtebeslag voor toekomstige uitbreidingen (capaciteitsbehoefte en/of aanscherping effluenteisen).

- * De mogelijkheid waarop een optimalisatie van het terrein-gebruik/-ontwerp zoals beschreven in de startnotitie driedimensionaal gestalte kan krijgen.
- * Hoeveelheid aangevoerd afvalwater per dagperiode.
- * Een onderbouwde inschatting van de hoeveelheid aan te voeren afvalwater per jaarperiode tot 2010, zulks mede in verhouding tot het geplande bouwschema van de installatie.
- * In hoofdlijnen een overzicht van de afkomst van het afvalwater per doelgroep (huishoudens en diverse bedrijfscategorieën).

4.2.2 Afweging zuiveringssystemen LBAS versus ULBAS

Geef aan op welke technische, procestechnologische en energetische basiskeuzes de beide zuiveringsvarianten berusten.

Geef de effecten aan van het LBAS/ULBAS-zuiveringssysteem ten aanzien van:

- het aantal processtappen en de inhoud/verblijftijd van het afvalwater per zuiveringsstap c.q. de hydraulische parameters van de procesonderdelen;
- het energieverbruik c.q. de noodzaak voor inkoop van energie;
- beheersbaarheid, stabiliteit, betrouwbaarheid van het zuiveringsproces;
- de bezinkbaarheid van het slib (de slibvolume index);
- de ontwaterbaarheid van het slib c.q. de slibproductie;
- de transportbeweging (van onder andere slib);
- de benodigde grondoppervlakte.

Geef de effecten aan van beide zuiveringssystemen op de kwaliteit van het effluent ten aanzien van:

- het gehalte aan onoplosbare verbindingen;
- de BZV;
- de CZV;
- de N-totaal (N-Kjeldahl, N-N02, N-N03);
- de P-totaal en het gehalte aan opgeloste verbindingen: zware metalen (onder andere Pb, Ni, Cu, Cr, Cd, Hg, As, Ba, Sr), PAK's, EOX, MAK's, minerale olie, bestrijdingsmiddelen en organische microverontreinigingen. Beschouw daarbij ook de toxiciteitsaspecten.

Geef voor beide zuiveringssystemen een indicatie van de jaarlijks te verwachten stofvrachten.

Geef inzicht in de hoeveelheid zuiveringsslib die ontstaat, de eindbestemming ervan en het aantal slibtransporten per jaar.

Geef aan wat de kostenverschillen zijn, zowel in aanleg als in exploitatie.

4.2.2.1 Rejectiewater

Geef voor het LBAS-systeem voor de slibgisting aan hoe binnen het LBAS-zuiveringsproces wordt omgegaan met de hoge interne N-vracht afkomstig van de mechanische slibontwatering van het uitgegiste zuiveringsslib (het zogenoemde rejectiewater). Welk deel van de N-vracht is dit?

Wordt deze sterk N-houdende afvalwaterstroom separaat gezuiverd? Geef aan en onderbouw waarop deze keuze berust. Geef in beide gevallen de effecten aan op het zuiveringsproces en op de kwaliteit van het effluent.

4.2.2.2 Minimalisatie gehalte onoplosbare bestanddelen

Welk gehalte aan onoplosbare bestanddelen is bij beide zuiverings-systemen te verwachten? Welk zuiveringssysteem levert op jaarbasis het best bezinkbare slib en resulteert op jaarbasis in de laagste slibvolumeindex (SVI in ml/g d.s.) c.q. in een minimalisatie van de lozing ten aanzien van onoplosbare bestanddelen en opgeloste bestanddelen?

Geef aan op welke wijze via procesgeïntegreerde technieken het gehalte aan onoplosbare bestanddelen in het effluent verder is te minimaliseren.

4.2.3 Het beluchtingssysteem

Geef voor de beide zuiveringssystemen ULBAS en LBAS aan op welke gronden voor welk beluchtingssysteem (oppervlaktebeluchting/bellenbeluchting) gekozen wordt. Geef van beide beluchtingssystemen de milieuvoordelen en -nadelen aan.

Heeft de wijze van beluchting effect op de arbeidsomstandigheden binnen de AWZI?

4.2.4 Toepassing van hydrolysetechnieken voor het verkleinen van stabiele koolstofketens

Geef aan of de biogasproductie kan worden verhoogd door toepassing van technieken waarbij het uitgegiste slib wordt onderworpen aan thermische behandeling met hydrolyse van nog niet omgezette lange koolstofketens zoals cellulose.

Onderzoek of het gevormde hydrolyseproduct kan dienen als vervanging van methanol.

4.2.5 Denitrificatie via dosering van een externe koolstofbron

Geef voor het LBAS-systeem aan of dosering van een externe C-bron voorkomen kan worden en zo ja op welke wijze.

In geval dosering van een C-bron noodzakelijk is om aan de effluent-eisen te voldoen, geef dan aan welke C-bron in aanmerking komt, hoe groot de dosering is en waar en hoe de dosering in het zuiveringsproces zal plaatsvinden.

Welke concentratie van de toegevoegde C-bron is in het effluent te verwachten?

4.2.6 Defosfatering

Geef aan op welke wijze biologische defosfatering bij beide zuiveringssystemen wordt gerealiseerd en in welke mate chemische ondersteuning nodig is. Geef een schatting van de hoeveelheid chemicaliën en de daaruit ontstane slibvracht in m³ ontwaterd slib/droge stof.

4.2.7 Stofstromen en massabalans

Geef zowel kwalitatief als kwantitatief inzicht in de stofstromen (aanvoer, hulpstoffen en afvoer) door middel van een stroom-schema/massabalans.

4.3 De influent- en effluentleidingen en het lozingspunt

4.3.1 De influent- en effluentleidingen

Geef een resumé langs welke weg de tracékeuze tot stand is gekomen.

Beschrijf de milieu-effecten van de influent- en effluentleidingen zowel tijdens de realisatiefase als tijdens de gebruiksfase. Geef aan op welke wijze hinder voor omwonenden tijdens de aanlegfase voorkomen zal worden. Indien natuurwaarden aangetast zullen worden, geef dan aan op welke wijze deze hersteld zullen worden.

Geef inzicht in de risico's van lekkage en verzakking. Geef de gevolgschade voor oppervlaktewater aan bij leidingbreuk. Breng de geluidsaspecten van de gemalen in beeld.

Nagroeï in de effluentleiding

Geef aan of in de effluentleiding aangroei te verwachten is en zo ja met welke organismen. Geven deze organismen aanleiding tot een afname van het zuurstofgehalte gedurende het transport naar het lozingspunt. Geef aan met welk zuurstofgehalte het effluent de nabezinktanks van de AWZI verlaat, welk zuurstofverbruik te verwachten is tijdens het transport en met welk zuurstofgehalte het effluent wordt geloosd.

Indien het zuurstofgehalte te laag wordt (< 3 mg/l) welke aanvullende maatregelen zijn dan mogelijk om het zuurstofgehalte in het effluent voor lozing te verhogen.

Worden de wanden van de effluentleiding gereinigd? Geef aan op welke (mechanische) wijze dit gaat gebeuren?

Heeft de nagroei in de effluentleiding gevolgen voor de concentraties van de chemische parameters en voor het gehalte aan onoplosbare bestanddelen in het te lozen effluent bij het lozingspunt? Geef aan wat het verschil is in concentraties in het effluent dat verwacht wordt tussen de AWZI en het lozingspunt.

4.3.2 Het lozingspunt

Geef aan op welke gronden de afweging is gemaakt tussen lozing op de Nieuwe Waterweg versus lozing op de Noordzee.

Motiveer de keuze van het lozingspunt bij kilometerraai 1016.

Geef aan op welke wijze de lozing plaatsvindt. Geef aan wat de effecten van een diffusor zijn op de menging van het effluent op de Nieuwe Waterweg. Neem daarbij bijvoorbeeld de concentratie aan colibacteriën als maat voor de menging.

Levert de lozing van het effluent mogelijk een zodanige beïnvloeding van het ontvangend oppervlaktewater op dat te verwachten is dat bestaande gebruikers gehinderd worden dan wel dat meetpunten kunnen worden beïnvloed?

Geef de effecten aan van de lozing op het aquatisch systeem in de Nieuwe Waterweg.

Beschrijf de effecten die recreanten (en indien van toepassing omwonenden) zullen ondervinden ter plaatse van het lozingspunt.

Constructie van het lozingswerk

Geef aan op welke wijze het effluent geloosd zal worden en welke wijze van menging daarbij gehanteerd wordt (al dan niet toepassen bij het lozingspunt van cascades, van diffusors enzovoorts). Geef een indicatie van de uitstroomsnelheden en het optreden van neren.

Effecten lozing effluent op de kwaliteit rivierslib Nieuwe Waterweg
Geef kwantitatief aan de additionele effecten van de lozing op de kwaliteit en de chemische samenstelling van het rivierslib ter plaatse van het lozingspunt en in de monding van de Nieuwe Waterweg als gevolg van de lozing van het effluent.

Bestaat er een kans dat door de lozing de kwaliteit van de baggerspecie minder wordt en een deel van de baggerspecie niet meer op zee kan worden gestort?

4.4 Realisatiefase

In de Startnotitie wordt reeds aangegeven dat tijdens de bouwfase beperkte hinder voor omwonenden kan ontstaan. Nader inzicht dient te worden gegeven in de volgende aspecten:

- * de geplande bouwperiode, met daarbij aangegeven de perioden waarin geluidproducerende en trillingveroorzakende werkzaamheden (heien) plaatsvinden;
- * aan- en afvoerroute van het bouwverkeer;
- * de in het rapport 'Ruimtelijke inpassing' (BGSV en DHV Water, december 1997) vermelde randvoorwaarden voor de inpassing van de AWZI;
- * zijn alternatieve heimethoden (die minder geluid en/of trillingen produceren) mogelijk?
- * in welke mate zal verstuiwing van zand optreden en welke maatregelen worden getroffen om dit tegen te gaan;
- * beschrijf de effecten van het grootschalig grondverzet;
- * geef inzicht in eventueel aanwezige bodemverontreinigingen.

4.5 Gebruiksfase

Geef - ter aanvulling op hetgeen in de overige hoofdstukken is gesteld - inzicht in de effecten van:

- * kinderziektes die zich tijdens de opstartfase kunnen voordoen;
- * de wijze waarop de geur-, effluent en geluidemissies worden bewaakt.

Ga daarbij in op de faalkans van deze controlevoorzieningen.

4.6 Ontmantelingsfase

Geef aan op welke wijze er bij het ontwerp van de installatie rekening mee gehouden wordt dat onderdelen van de installatie te zijner tijd vervangen zullen worden en afgevoerd zullen worden. Op welke wijze wordt voorzien dat deze materialen hergebruikt kunnen worden en/of een nuttige toepassing kunnen krijgen.

4.7 Beschrijving milieu-aspecten

Afval(inclusief zuiveringsslib)

Geef op basis van een stofstroomschema met massabalans aan welke maatregelen er genomen kunnen worden om het gebruik van stoffen dan wel de productie van afval te verminderen. Geef daarbij aan wat het effect van een maatregel is op de massabalans.

Geef op basis van bestaande ervaring, dan wel lopend onderzoek aan, welke mogelijkheden er zijn om het vrijkomende afval te hergebruiken.

Bodem en bodemverontreiniging

Beschrijf aan de hand van de 'Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten' de bodembedreigende activiteiten die binnen de inrichting plaatsvinden en geef aan welke bodembeschermende voorzieningen er getroffen dienen te worden.

Geef met name ook inzicht in het risico van lekkage van de diverse tanks.

Per alternatief dient te worden aangegeven wat de gevolgen zijn voor het grondwaterpeil en de bodemstructuur en of er al dan niet sprake zal zijn van inklinking, ook in de omgeving.

Energie

Voor de te onderscheiden alternatieven voor de AWZI (tenminste LBAS en ULBAS) dient het jaargemiddelde en het maximale energieverbruik (piekvermogen) te worden aangegeven. Ook dienen varianten te worden uitgewerkt waarbij een minimaal energieverbruik nodig is en/of zoveel mogelijk duurzame energievormen worden ingezet zoals biogas, zonne- en windenergie. Geef bij de toepassing van windenergie aan hoe de landschappelijke inpassing zal plaatsvinden en wat de milieuconsequenties zullen zijn.

Op basis van de in het 'Energie-informatieblad voor rioolwater-zuiveringsinrichtingen' van Infomil opgenomen strategie, dient aangegeven te worden welke mogelijkheden er zijn voor het uitvoeren van de beschreven stand der techniek.

Geluid

Geef een beschrijving van alle voor de omgeving relevante geluidsbronnen binnen de inrichting en de geluidsafstraling (L_w), bedrijfsuren per beoordelingsperiode (C_b) en situering hiervan. Voorzover van belang voor de bepaling van het maximale geluidsniveau, dient ook de maximale geluidsafstraling ($L_{w, max}$) van een geluidsbron te worden aangegeven. Onderscheid dient te worden gemaakt tussen de representatieve bedrijfssituatie(s) en eventuele incidentele bedrijfssituatie(s).

Geef aan welke maatregelen zullen worden getroffen om de geluidsafstraling van de inrichting te beperken.

Geef aan op welke wijze de verplichtingen uit convenant zullen worden nagekomen.

Geef tevens inzicht in:

- * de geluidsemissies van het manoeuvreren en optrekken van vrachtverkeer nabij de ontsluiting van de inrichting, voorzover dit verkeer herkenbaar geacht moet worden nabij woningen en als zodanig geassocieerd zal worden met het initiatief;
- * de geluidsemissies in de aanlegfase zowel waar het de realisatie van de inrichting betreft als de realisatie van de influent en effluentleidingen;
- * de invloed van het water dat rond de installatie is geprojecteerd op de verspreiding van het geluid.

Binnen de voorgenomen activiteit kunnen voor het industriegeluid varianten aan de orde zijn die betrekking kunnen hebben op mitigatie, zoals:

- procesvarianten;
- indelingsvarianten;
- passieve voorzieningen (dempers, ommanteling en omkasting);
- bouwkundige varianten (afdekkingen).

Lucht

Algemeen

Beschrijf de emissie van luchtverontreinigende stoffen.

De afgas en ventilatiestromen uit de installatie, inclusief de afgassen bij verbranding van het biogas, dienen te worden beschreven naar aard, volumedebiet en kwaliteit/samenstelling. Daarbij dienen tenminste de emissies van NO_x, stof, CO₂ en SO₂ te worden gekwanificeerd.

Tevens dient te worden aangegeven in hoeverre verspreiding van ziektekiemen naar de omgeving van het terrein via aerosolen of anderszins kan optreden. Geef de effecten aan van de AWZI op de omringende glastuinbouw (infectiedruk).

Geur

Het MER dient een inventarisatie van alle mobiele en stationaire geurbronnen te bevatten. De mogelijkheden om geurhinder te voorkomen dan wel te beperken en de kwantificering van de geuremissie dienen te worden aangegeven overeenkomstig de NER (waaronder de daarin opgenomen Bijzondere Regeling voor Rioolwaterzuiveringsinstallaties). De voor de AWZI relevante geurcontouren dienen te worden weergegeven overeenkomstig hoofdstuk 6 van deze richtlijnen. De objecten die beschermd moeten worden tegen geuroverlast waaronder (bedrijfs)woningen, ziekenhuizen, bejaarden- en verpleegtehuizen etcetera maar ook recreatiegebieden dienen elk apart binnen de geurcontouren te worden aangegeven. Bij de bepaling van de maatregelen dient het in de Bijzondere Regeling voor Rioolwaterzuiveringsinstallaties aangegeven hinderniveau voor nieuwe situaties als uitgangspunt gebruikt te worden. Daarnaast dient aangegeven te worden op welke wijze de verplichtingen met betrekking tot geurhinderbestrijding uit het convenant zullen worden nagekomen.

Houdt bij de kwantificering van de geurhinder rekening met:

- invloed van een eventuele verschuiving van de voorgenomen locatie;
- ligging(en) van bestaande en toekomstige geurgevoelige bestemmingen;
- positie van de procesonderdelen onder invloed van de ligging van de aanvoerleiding(en);
- invloed van het afdekken (en nabehandelen van de afgezogen lucht) van alle procesonderdelen en het afdekken exclusief de nabezinktanks;
- invloed van de mogelijke luchtnabehandelingstechnieken.

Kwantificeer de geurhinder ten gevolge van de afvoer van slib uit de inrichting met vrachtwagens.

Daarnaast dient de geuremissie op basis van de volgende gegevens weergegeven te worden.

Beschrijf de emissie van de ontwikkelde scenario's op basis van de in de bijzondere Regeling uit de NER aangegeven systematiek en geef de argumenten op basis waarvan de bepaling van een kental uit de gebruikte tabellen tot stand is gekomen.
Onderbouw eventuele andere aannamen van een kental aan de hand van ervaringen in vergelijkbare situatie(s).

Beschrijf de mogelijke geurreducerende maatregelen en de te kiezen luchtzuiveringstechniek aan de hand van de in de NER aangegeven maatregelen. Geef aan waarom voor een bepaalde maatregel wel of niet gekozen wordt.

Beschrijf de geuremissie die overblijft na het nemen van maatregelen. Geef aan het na vergunningverlening vastgestelde acceptabel hinderniveau.

Ecologie, landschap, ruimtelijke inpassing en beleving

De beleving van de inrichting door de omwonenden moet het uitgangspunt vormen bij ieder van de uit te werken alternatieven. Tevens dient aandacht geschonken te worden aan de zogenaamde eco-aders en aan de recreatieve verbindingen (zowel voor wandelen, als voor fietsen).

Geef ruimtelijke samenhang aan tussen de verschillende onderdelen van de inrichting. Maak hierbij gebruik van plattegronden en tekeningen van de inrichting, de locatie, de directe omgeving en de omringende infrastructuur.

Beschrijf de visueel-ruimtelijke kenmerken van de locatie. Maak daarbij gebruik van aanzichtstekeningen en foto's vanaf de positie van omliggende bestaande en nieuw te bouwen (woon)locaties met name de binnen het convenant te bouwen locaties alsmede Wateringse Veld, Sion, de Hoekpolder en vanaf de Noordhoornseweg.
Geef aan welke mogelijkheden er zijn om de inrichting optimaal in te passen in de omgeving.

Veiligheid

Beschrijf de veiligheidsaspecten van de inrichting. Hierbij dient in het bijzonder aandacht besteed te worden aan de opslag en het gebruik van biogas en methanol.
Geef aan, welke ongewone voorvallen en storingen redelijkerwijs kunnen optreden en zowel binnen als buiten de inrichting gevaar kunnen opleveren alsmede een opsomming van maatregelen die worden genomen om de kans dat die voorvallen c.q. storingen zich voordoen te verkleinen en de gevolgen te beperken.
Geef de omvang van de gevolgen aan.
Geef aan op welke wijze een storing- en calamiteitenregime kan voorzien in het voorkomen van de aangegeven gevolgen. Ga hierbij met name in op de onderhoudssituatie.

4.8 Alternatieven

De keuze van de (inrichtings)alternatieven moet worden gemotiveerd evenals de selectie van een eventueel voorkeursalternatief. In het MER zijn vooral de milieu-argumenten voor deze keuze van belang. Voor onderlinge vergelijking moeten de milieu-effecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

Er dienen in ieder geval alternatieven te worden uitgewerkt met betrekking tot de aard van het zuiveringsproces (tenminste de zogenaamde LBAS- en ULBAS-alternatieven).

4.8.1 **Nulalternatief**

Er is geen reëel nulalternatief vanwege het overheidsbeleid met betrekking tot afvalwaterzuiveringsinstallaties. De initiatiefnemer kan de probleemstelling niet oplossen zonder activiteit. Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige milieusituatie - de AWZI Houtrust, alsmede de bestaande bebouwing in de Harnaschpolder - inclusief de autonome ontwikkelingen in en rond de Harnaschpolder.

Milieugevolgen van alternatieven moeten concreet worden gemaakt door vergelijking met deze referentie (zie hoofdstuk 5).

4.8.2 **Andere alternatieven en varianten**

Ten aanzien van de inrichting van het terrein dienen enkele inrichtingsalternatieven uitgewerkt te worden vooral met betrekking tot het ruimtebeslag waarbij aandacht wordt geschonken aan compacter bouwen (zie ook punt 4.2.1).

Daarnaast moeten enkele procesalternatieven (minimaal de twee reële procesalternatieven) uitgewerkt worden op inrichtingsniveau. Gebruik van duurzame energie kan op procesniveau en op inrichtingsniveau (multifunctioneel ruimtegebrek voor zonne- en windenergie). Werk ook een alternatief uit waarbij de installatie 90 graden wordt gedraaid ten opzichte van de lay-out zoals weergegeven in de startnotitie.

4.8.3 **Meest milieuvriendelijk alternatief**

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

Geadviseerd wordt bij het ontwikkelen van het MMA een 'actieve aanpak' te volgen. Hiermee wordt bedoeld, dat toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en -verbetering bij de ontwikkeling van dit alternatief als uitgangspunt wordt genomen.

Bij het MMA moet het belevingsaspect van omwonenden zwaar meewegen.

Het MMA van het geluid is die keuze in varianten binnen de voorgenomen activiteit die de invloed van het initiatief op de bestaande toestand - met inachtneming van de autonome ontwikkelingen daarin - verwaarloosbaar maakt, dan wel binnen het redelijkerwijs haalbare zoveel als mogelijk verwaarloosbaar maakt.

In het MMA moet aandacht geschonken worden aan het materiaalgebruik, de minimaal noodzakelijke omvang van de bebouwing op het terrein en de toegankelijkheid van het terrein. Daarnaast dient een indruk gegeven te worden van het te verwachten onderhoud van het terrein en de objecten (met name die objecten die in het water komen te staan).

In het MMA moet aandacht besteed worden aan:

- de mogelijkheden om de hoeveelheid restslib (en slibtransporten) te minimaliseren;
- het chemicaliëngebruik verder te minimaliseren (ook in de reiniging van de ventilatielucht/afgassen en de behandeling van het restslib);
- het verder reinigen van de afgassen;
- mogelijkheden van duurzaam bouwen;
- de versterking van het autonome karakter van de energievoorziening van de installatie;
- de mogelijkheden om milieuhygiënisch verantwoord opgewekte energie maximaal te gebruiken (biogas, zonne-energie, wind-energie);
- de mogelijkheden om het energieverbruik voor toevoer van zuurstof aan het systeem te minimaliseren (bijvoorbeeld door gebruik te maken van de druk of de stroomsnelheid van het influent);
- de mogelijkheden om compact(er) te bouwen;
- minimalisatie van de geur- en geluidsemisatie bij de overstortrand in de nabezinktanks (hierbij wordt gedacht aan bouwkundige maatregelen waarbij het over de mesrand komende water aan de wand blijft plakken in plaats van los te komen van de wand);
- minimalisatie van grondwateronttrekking tijdens de realisatiefase;
- verdergaande verbetering van de kwaliteit van het effluent:
 - **lozing op boezemwater Delfland**
Tot welke kwaliteit van het effluent zou het afvalwater gezuiverd moeten worden opdat lozing op het boezemwater van Delfland mogelijk wordt? Is dat zowel technisch dan wel ruimtelijk mogelijk en zo ja, wat zijn dan de kostenconsequenties daarvan absoluut en per vervuilingsequivalent?

- **hergebruik gezuiverd afvalwater**

Geef aan welke mogelijkheden er zijn om het effluent een nuttige toepassing te geven c.q. te hergebruiken. Hierbij valt te denken aan:

- opwerken via ultrafiltratie voor hergebruik als industrie- en proceswater;
- gebruik voor de ontziltiging zeezand;
- toepassing via ultrafiltratie in de (glas)tuinbouw en in de landbouw;
- tegengaan en bestrijding van de verziltiging enzovoorts.

Zijn er mogelijkheden het effluent voor een deel te hergebruiken als grondstof voor de bereiding van drinkwater?

Welke eventuele additionele zuiveringsmaatregelen zijn nodig om hergebruik te realiseren. Welke kosten absoluut en per m³ water zijn daarmee gemoeid en zijn deze voor de initiatiefnemer acceptabel?

Mogelijke aanscherping van effluenteisen in de toekomst

Geef aan of in de ontwerp-filosofie van de AWZI Harnaschpolder rekening gehouden wordt met een eventuele aanscherping van de effluenteisen. Daarbij wordt met name gedacht aan het aanscherpen van:

- de P- en N-eisen;
- verdergaande verwijdering van onoplosbare bestanddelen;
- desinfectie van effluent.

4.8.4 Alternatief Noordhoornseweg

Eventueel als onderdeel van het MMA, maar anders als zelfstandig alternatief moet er in ieder geval één alternatief worden uitgewerkt waarbij de woonbebouwing tegenover Sion langs de Noordhoornseweg behouden blijft inclusief een reële afstand tot de AWZI. Specifiek dient aandacht besteed te worden aan de overbrugging van de schaalverschillen tussen het te handhaven bebouwingslint van de Noordhoornseweg, het te handhaven cultuurhistorisch waardevolle voormalig café en de AWZI. Tevens dient in dit alternatief ook maximaal rekening te worden gehouden met andere om- en nabijwonenden zoals bijvoorbeeld in Sion en in Wateringse Veld.

Betrek hierbij ook cumulatieve effecten ten gevolge van de activiteiten van andere bedrijven. Zie ook het gestelde onder richtlijn 4.2.1.

4.8.5 Voorkeursalternatief

De vergelijking van alternatieven (zie hoofdstuk 7) moet resulteren in een voorkeursalternatief ten aanzien van de inrichting van het terrein voor de AWZI.

HOOFDSTUK 5

5. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN AUTONOME ONTWIKKELING VAN HET MILIEU

De bestaande toestand van het milieu in de studiegebieden, inclusief de **autonome ontwikkeling** hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieu-effecten.

Daarbij wordt onder de **autonome ontwikkeling** verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Hierbij moet met name rekening worden gehouden met de provinciale plannen voor natuurontwikkeling in dit gebied.

Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in de studiegebieden en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Hierbij kan met name worden gedacht aan het gebruik van de A4 tot aan de Kruithuisweg. Als het zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan of niet, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

De studiegebieden moeten op kaart worden aangegeven en omvatten de locatie en haar omgeving en de leidingentracés en hun omgeving voorzover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieu-aspect (lucht, bodem, water enzovoorts) kan de omvang van de studiegebieden verschillen.

Besteedt, naast de hiervoor aangegeven aspecten, aandacht aan de volgende aspecten.

Bestemmingen

Geef, in relatie met hoofdstuk 6, de op afzienbare termijn te verwachten, te projecteren en weg te bestemmen woningen en andere als gevoelig aan te merken bestemmingen aan. Betrek hierbij de Structuurschets van de gemeente Schipluiden die als bijlage bij het convenant is gevoegd.

Geluid

Geef, in de vorm van isofonen, het referentieniveau van het omgevingsgeluid, bijvoorbeeld op basis van een berekening van het zogenoemde L_{95} -niveau vanwege de recent geopende hoofdwegen. Met betrekking tot de verkeersintensiteiten dient daarbij te worden uitgegaan van de situatie waarin Rijksweg A4 niet is doorgetrokken van Delft naar Vlaardingen/Schiedam. Met betrekking tot de geometrie dient onder andere te worden uitgegaan van de al gerealiseerde geluidswerende voorzieningen langs de wegen en de aanwezigheid van de AWZI in de Harnaschpolder.

Voorzover van belang in relatie tot hoofdstuk 6, dient tevens het referentieniveau van de gevel van woningen te worden bepaald.

Bodem, grond- en oppervlaktewater

Geef inzicht in:

- de geomorfologische structuur en bodemgesteldheid;
- de grondwaterstanden en -stromingen (afwatering, ontwatering en waterberging);
- de oppervlaktewaterhuishouding;
- de kwaliteit van het oppervlaktewater;
- het bodemgebruik en eventuele bronnen van bodem- en (grond)-waterverontreiniging.

Luchtkwaliteit

Beschrijf de luchtkwaliteit (inclusief geur en stof).

Geef voor geur inzicht in het gelijktijdig optreden van geuren van grote lokale bronnen.

Ecologie, landschap, cultuurhistorie en archeologie

Geef een beschrijving van de actuele natuurwaarden in het studiegebied (vegetatie, broedvogels, winter- en trekvogels, amfibieën enzovoorts) en hun betekenis in provinciaal, nationaal en internationaal verband.

Beschrijf de betekenis van de Groenblauwe aders tussen de Vlietzone en Midden-Delfland, het gebied Midden-Delfland, de strook tussen de A4 en de Harnaschkade en de Zwethzone.

Geef aan wat de landschap-ecologische relaties zijn binnen het studiegebied en met de omgeving (ecohydrologie, trekroutes, fauna-passages enzovoorts). De bestaande toestand met betrekking tot de aanwezige flora en fauna dient zowel kwalitatief als kwantitatief te gebeuren.

Beschrijf de visueel-ruimtelijke kenmerken, zoals ruimtelijke structuur, ruimtelijke opbouw, openheid, schaal en beeld dragers. Breng de aanwezigheid van cultuurhistorische en archeologische waardevolle objecten in beeld, zonodig via een veldkartering.

Veiligheid

Behandel in ieder geval de volgende onderwerpen:

- de huidige aanwezige en geplande kabels en leidingen;
- de vervoersstromen van gevaarlijke stoffen.

Woon-, werk- en leefmilieu

Ga in op de huidige functies binnen het studiegebied.

● **Verkeer**

Beschrijf de verkeers- en vervoersaspecten ten gevolge van het Harnaschknooppunt.

● **Recreatie**

Beschrijf de recreatieve (fiets)mogelijkheden binnen het studiegebied.

HOOFDSTUK 6

6. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet aangegeven worden of de effecten tijdelijk of permanent zijn, ophefbaar of onomkeerbaar, of ze zich afspelen op korte termijn of lange termijn, in hoeverre er cumulatie (versterken of uitdoven van effecten) kan optreden en of er sprake is van positieve effecten. Bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd. Beschrijf de meest en de minst waarschijnlijke situatie ('worst case').

Vermeld onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens.

Geef zoveel mogelijk kwantitatieve beschrijvingen van de gevolgen. Verklaar aannamen.

Beschrijf de gevolgen voor het milieu die de voorgenomen activiteit en de alternatieven kunnen hebben. Betrek daarbij de thans voorziene nieuwe functies van de Harnaschpolder (wonen, werken, recreëren, natuur en landschap) zoals vermeld in de structuurschets. Neem daarbij de volgende richtlijnen in acht:

- er dient een helder onderscheid gemaakt te worden tussen milieugevolgen die optreden tijdens de **realisatiefase** en tijdens de **gebruiksfase** (zie paragraaf 4.1) zoals tijdens de aanleg van de influent- en effluentleidingen; maar ook het effect van de lozing van het gezuiverde effluent op het oppervlaktewater; de geurcontouren; het mogelijk vrijkomen van ziektekiemen, zowel via de lucht als via het effluent (alle kwantitatief); de mogelijke gevolgen bij calamiteiten (kwalitatief);
- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven zoals, indien van toepassing, het verleggen van de ecologische verbindingzone;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die per alternatief verschillen of die welke de gestelde normen overschrijden;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd;
- de gevolgen voor het milieu dienen te worden getoetst aan bestaande normen en streefwaarden. Bestaande ontwikkelingen met betrekking tot deze normen en waarden dienen benoemd te worden.

Lucht

Geef een beschrijving van de achtergrondconcentraties en de invloed van de voorgenomen activiteit en de alternatieven (zowel kwalitatief als kwantitatief) op deze concentraties.

Daarbij dient onder meer aangegeven te worden op welke wijze voldaan wordt aan de Bijzondere regeling 'Verwerking van gasen van stortplaatsen, afvalvergisting en anaërobe afvalwaterzuiveringsinstallaties' van de NER.

Geur

De verspreiding dient bepaald te worden door middel van het LTFD-model.

De volgende geurcontouren dienen bepaald te worden:

- 1, 2 en 3 ge/m³, 98-percentiel;
- 1 ge/m³, 99,5-percentiel.

De bepaling van de verspreiding dient voor ieder op grond van hoofdstuk 4 opgesteld alternatief te worden uitgevoerd.

Geluid

Geef, in de vorm van contouren, een prognose van de geluidsbelasting in de omgeving binnen het gebied waar deze het referentieniveau van het omgevingsgeluid overschrijdt. Daarbij dienen in ieder geval de 45 en 50 dB(A)-contouren te worden aangegeven. Indien binnen dit aldus vastgestelde aandachtsgebied woningen of andere als gevoelig aan te merken bestemmingen aanwezig, in aanbouw, geprojecteerd of te projecteren zijn, dient een prognose van de geluidsbelasting van de gevel hiervan te worden gegeven en te worden vergeleken met het referentieniveau. Daarnaast dient een prognose te worden gegeven van het maximale geluidsniveau. De prognoses dienen te worden opgesteld met toepassing van de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai' (IL-HR-13-01). De geluidscontouren dienen te worden berekend op een waarnemhoogte van 5 m ten opzichte van het maaiveld, de geluidsbelastingen van woningen dienen te worden berekend op 1,5 m boven iedere verdiepingvloer.

Indien relevant dient de geluidsbelasting nabij woningen in de omgeving van de ontsluiting van het bedrijfsterrein bepaald te worden ten gevolge van de vrachtwagenbewegingen en personenwagenbewegingen ten behoeve van het personeel van de AWZI nabij de in-/uitrit op de openbare weg. Bij overschrijding van een waarde van 50 dB(A) dient de wijze van toepassing van de circulaire 'Indirecte hinder' in beeld te worden gebracht (gevelisolatieonderzoek, vaststelling van pakket van maatregelen en uitkomsten van overleg met betrokkenen).

Trillingen

Geef een beschrijving van te verwachten trillingshinder zowel tijdens de realisatiefase als tijdens de gebruiksfase. Wat betekent dit voor in de omgeving gelegen woningen?

De geluidsbelasting in de aanlegfase (AWZI en influent-/effluentleidingen) dient tevens beschouwd te worden, waarbij naast de optredende geluidsniveau nabij (dichtstbijgelegen) woningen bij de inzet van gangbare bouwmaschinen tevens de tijdsduur wordt beschreven met de opgave van de etmaalperioden binnen welke deze activiteiten plaatsvinden. De wijze van geluidsbeheersing dient te worden beschreven, inclusief de wijze van implementatie en handhaving.

Bodem, grond- en oppervlaktewater

Het MER dient aandacht te besteden aan de veranderingen ten gevolge van de aanleg en het gebruik voor de aspecten genoemd in hoofdstuk 4. Onderzoek het geohydrologische effect van de AWZI op de grondwaterstanden, -systemen en -stromingen. Beschrijf de consequenties van de verhoogde gronddruk.

Onderzoek de gevolgen van de aanpassing van het oppervlaktewater-systeem ten behoeve van de natuurontwikkeling in relatie met de gebruiksfunctie van de omgeving.

Geef aan of er sprake is van wijzigingen in het grondwaterpeil en/of dat er sprake is van verandering van de hoogte van het maaiveld.

Ecologie, landschap, cultuurhistorie, archeologie, ruimtelijke inpassing en beleving

De belangrijkste aspecten waar aandacht aan besteed moet worden bij de beschrijving van de bestaande milieutoestand, de autonome milieuontwikkeling (zie hoofdstuk 5) en de milieu-effecten zijn:

- aanwezigheid, respectievelijk aantasting/uitbreidingsmogelijkheden van (elementen van) de ecologische hoofdstructuur, beschermde gebieden en reservaten;
- (toekomstige) aanwezigheid van voor het studiegebied kenmerkende plantensoorten en plantengemeenschappen (inclusief paddestoelen en (korst)mossen);
- (toekomstige) aanwezigheid van voor het studiegebied kenmerkende diersoorten;
- (toekomstige) aanwezigheid van beschermde soorten en doelsoorten van het natuurbeleid, alsmede zeldzame en bedreigde soorten (Rode-Lijst-soorten);
- (toekomstige) aanwezigheid van ecosystemen met een grote graad van ongeschondenheid, kwetsbaarheid en/of onvervangbaarheid.

Als hier geen zinvolle voorspellingen over kunnen worden opgesteld, dan dient tenminste zoveel mogelijk inzicht te worden verschaft in:

- (toekomstige) ecologische systemen en relaties: de relaties tussen de verschillende habitats binnen het studiegebied en verbindingen met leefgebieden buiten het studiegebied;
- (toekomstige) landschapselementen die de ecologische relaties bevorderen of die barrières opleveren voor deze relaties.

Bij de beschrijving van de effecten dient rekening gehouden te worden met de invloeden van directe vernietiging, verdroging, verstoring, versnippering en eutrofiëring.

Speciaal bij biologische effecten kan sprake zijn van veranderingen, die zich pas op lange termijn manifesteren.

Geef aan welke compenserende maatregelen kunnen/zullen worden getroffen ten aanzien van natuur en landschap, indien mitigerende maatregelen ontoereikend blijken. Maak daarbij gebruik van de systematiek uit de 'Nota Compensatiebeginsel Natuur en Landschap' (1997).

Ga in op de effecten op bestaande cultuurhistorische en archeologisch waardevolle objecten.

Geef aan op welke wijze het landschap zal veranderen ten gevolge van de AWZI. Geef aan op welke wijze en met welke motieven er een afweging is gemaakt tussen 'water' en 'groen'.

Geef aan op welke wijze de beleving van de bewoners uit de directe omgeving (en omliggende gemeenten) zal veranderen. Besteed aandacht aan eventuele psychische factoren.

Geef aan of en zo ja met welke consequenties luchtstromingen in de omgeving van de AWZI zullen veranderen.

Ga in op:

- de eventueel noodzakelijke sloop van woningen;
- het verdwijnen van recreatieve voorzieningen;
- de effecten op de omringende land- en (glas)tuinbouw;
- het doorsnijden van lokale verbindingen (fietspaden);
- de voor de woonomgeving waarneembare hinder (geluid, visuele hinder, licht);
- de invloed van geluid en licht op de fauna (broedgedrag) en de omgeving.

Veiligheid

Aangegeven dient te worden in hoeverre de veiligheidssituatie als gevolg van de verschillende alternatieven kan veranderen. Neem daarbij ook de verkeersveiligheid mee op de weg.

Houd rekening met wetgeving en normbladen ten aanzien van gastransportleidingen.

Geef aan of en zo ja met welke consequenties luchtstromingen in de omgeving van de AWZI zullen veranderen. Onderzoek met name het 'windblokkeringseffect' van het bedrijf Presto aan de Sionsweg 64 te Rijswijk. Houdt voor de windbelemmering rekening met een referentiehoogte van 6 m.

HOOFDSTUK 7

7. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN

De verschillende alternatieven moeten ten aanzien van de milieu-gevolgen per milieuaspect worden vergeleken met de ontwikkeling van de bestaande toestand van het milieu zonder uitvoering van de activiteit (autonome ontwikkeling) als referentiekader (zie ook hoofdstuk 5).

Geef aan welke gangbare milieukwaliteitseisen, streefwaarden en doeleinden van het milieubeleid daarbij zijn beschouwd (zie ook de hoofdstukken 2 en 3).

Van elk van de alternatieven dient te worden aangegeven in welke mate deze kunnen bijdragen aan de realisering van de geformuleerde doelstellingen. De doelen zullen daarom zoveel mogelijk gekwantificeerd moeten worden (zie ook hoofdstuk 2).

Geef een vergelijkende beschouwing over de positieve en negatieve milieugevolgen van ieder alternatief. Welke milieuknelpunten worden opgelost en welke nieuwe knelpunten ontstaan?

Geef aan in welke mate de alternatieven een bijdrage leveren aan het realiseren van het natuur- en milieubeleid.

Geef een voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect.

Geef aan, aan welk van de uitgewerkte alternatieven initiatiefnemer uiteindelijk de voorkeur geeft. Indien dit alternatief afwijkt van het meest milieuvriendelijke alternatief dient dit te worden gemotiveerd. Bij de vergelijking van alternatieven kunnen de overige in de Startnotitie genoemde aspecten (beheer/onderhoud, overlast tijdens aanleg en kosten) betrokken worden.

Bij vergelijking van de kostenaspecten dient gebruik te worden gemaakt van de methodiek Milieukosten van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

HOOFDSTUK 8

8. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE

8.1 Leemten in kennis en informatie

Het MER moet aangeven welke leemten in kennis en informatie zijn blijven bestaan en welke betekenis daaraan mag worden gehecht voor de besluitvorming. Informatie die voor de besluitvorming essentieel is mag niet in dit overzicht aangegeven worden, maar moet in het MER worden opgenomen. Dit soort informatie zal met prioriteit geïdentificeerd moeten worden.

Met betrekking tot leemten in kennis en informatie dienen vermeld te worden:

- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte invoergegevens, voorzover deze betrekking hebben op de voor de milieugevolgen meest relevante parameters;
- andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden op korte en lange termijn;
- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden.

Gemotiveerd dient te worden waarom de opgesomde leemten en onzekerheden (zijn blijven) bestaan en in hoeverre dit de kwaliteit van de besluitvorming beïnvloedt.

8.2 Evaluatie

In het MER dient als onderdeel van de voorgenomen activiteit een aanzet te worden gegeven voor een evaluatie- en monitoringsprogramma. Beschreven dient te worden wie dit zal gaan uitvoeren en hoe zal worden gereageerd (maatregelen) als aan bepaalde milieuranvoorwaarden en milieukwaliteitseisen niet kan worden voldaan of als de effecten groter blijken te zijn dan in het MER voorspeld. Evaluatie kan een bijdrage leveren aan de invulling van leemten in kennis. Tevens kan in dit kader worden gezien of externe ontwikkelingen aanleiding kunnen geven de plannen bij te stellen of te herzien.

In verband met de uitvoering van de (wettelijk verplichte) evaluatieprocedure is het van groot belang dat de nulsituatie, de autonome ontwikkeling en de milieu-effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven in kwantitatieve (toetsbare) termen zijn weergegeven.

HOOFDSTUK 9

9. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Aan de hand van het MER dient een objectieve afweging van de milieu-aspecten in het kader van de besluitvorming te kunnen plaatsvinden. Voor alle betrokkenen dienen de gevolgen voor het milieu inzichtelijk te zijn. De wenselijkheid, de doelen en de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit dienen dan ook kernachtig en beknopt te worden behandeld.

Keuze-elementen (criteria en uitgangspunten), die bepalend zijn geweest bij de opstelling ervan, moeten duidelijk naar voren worden gebracht.

Het MER moet voorzien zijn van een bondige samenvatting die representatief is voor de inhoud en die de belangrijkste zaken weergeeft.

De samenvatting moet als zelfstandig document en voor een algemeen publiek leesbaar zijn; in elk geval dienen samengevat te worden:

- * de belangrijkste positieve en negatieve effecten voor het milieu bij en na het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- * het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm).

Maak bij de beschrijvingen zoveel mogelijk gebruik van duidelijke kaarten (kleuren) en tabellen.

Hanteer eenduidige definities, afkortingen en begrippen en vermeld de bronnen. Het MER moet voorzien zijn van een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst. Deze lijsten, alsmede onderbouwende achtergrondinformatie kunnen in bijlagen worden opgenomen.

Voor een overzichtelijke uitwerking van de richtlijnen kan voor de indeling van de hoofdstukken van het MER de hoofdstukkenindeling van deze richtlijnen worden aangehouden.

Indien wordt afgeweken van bepaalde richtlijnen dient dit te worden gemotiveerd.

HOOFDSTUK 10

10. INSPRAAK EN ADVIEZEN

Naar aanleiding van de startnotitie is een aantal reacties en adviezen ontvangen.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van deze reacties en wordt aangegeven in welk hoofdstuk van de richtlijnen, voor zover het een reactie betreft in het kader van de onderhavige mer-procedure, de reactie is verwerkt.

persoon of instantie	plaats	
C.J. Tetteroo	Den Hoorn	4.7, 5, 6
Presto Product	Rijswijk	4.4, 4.8.2, 4.8.4, 5, 6
ir. B.K. van der Chijs	Delft	5
N.W. Bisschop	Delft	2.1.2, 2.3, 4.2.1, 4.4, 4.8.3, 4.5
E.J. Vriend	Rijswijk	2.1, 4.2.1, 4.2.2, 4.3.1, 4.5, 4.7, 4.8.2, 5, 6
Fietzersbond enfb	Delft	4.7, 5, 6
Belangenvereniging Harnaschpolder e.o.	Den Hoorn	4.8.4
M.A.M. Vermeulen	Den Hoorn	4.7, 6
Gemeente Delft	Delft	2.3
Midden Delfland Vereniging	Schipluiden	2.1.1, 2.3, 3, 4.2.1, 5
ir. P.W.M. van Velzen e.a.	Den Hoorn	5, 6
J.J.M. Arkesteijn	Rijswijk	4.2.1, 4.3.1, 4.7, 6
Hans Talmon	Delft	2.1, 3, 4.8.3
Gemeente Den Haag	Den Haag	4.7, 4.8.4, 5, 6
A.C. v.d. Sluys	Den Hoorn	2.3, 4.8.3, 6
Gemeente Rijswijk	Rijswijk	1, 2.3, 4.2, 4.3.1, 4.7, 4.8.3, 6
Klankbordgroep Sion	Rijswijk	4.4, 4.7, 6
A.M. en J.W. Arkesteijn		4.7, 6
ir. M.J. Woudstra-Brinkhuis	Schipluiden	5, 6
Waterbedrijf Europoort	Maassluis	
dr.ir. B. Enserink drs. R.A.H. Monnikhof	Den Hoorn	4.2, 4.2.1, 4.4, 4.7, 6

persoon of instantie	plaats	
G.L.M. van Vliet	Den Hoorn	2.3, 4.2.1
De Windvogel	Nootdorp	*
Commissie voor de milieu-effectrapportage		**

- * Deze reactie is na afloop van de reactietermijn ontvangen. Overigens zijn de gevraagde aandachtspunten reeds meegenomen in hoofdstuk 4.7, 4.8.3 en 6.
- ** Het advies van de Commissie mer is binnen de gehanteerde systematiek van de richtlijnen verwerkt.

De hoofdpunten van het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage en de ontvangen reacties zijn als bijlagen bij deze richtlijnen gevoegd.

SMI-1641

commissie voor de milieueffectrapportage

Provincie Zuid-Holland
Directie Water en Milieu
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Provinciaal Bestuur
van Zuid-Holland
directie Water en Milieu

Ingek. 22 APR. 1998

DWM nr.	155344
zaaknr.	139037
subnr.	01
rap.	139040
ABC	cvm

uw kenmerk
DWM 139037

uw brief
d.d. 3 februari 1998

ons kenmerk
U215-98/Pi/Du/eh/932-38

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor de Afvalwa-
terzuiveringsinstallatie in de
Harnaschpolder, te Schipluiden

doorkiesnummer
(030) 234 76 34

Utrecht,
20 april 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Afvalwaterzuiveringsinstallatie in de Harnaschpolder, te Schipluiden.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

ir. P. van Duursen
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Afvalwaterzuiveringsinstallatie in de Har-
naschpolder, te Schipluiden

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie is van mening dat het Milieueffectrapport (MER) vooral gericht dient te zijn op de volgende hoofdaandachtspunten:

Landschappelijke inpassing

De kwaliteit van de leefomgeving en daarmee de leefbaarheid is een belangrijk milieuaspect. De beleving van de Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) door omwonenden moet niet worden onderschat, ook al is het moeilijk om deze beleving te objectiveren. Omwonenden vormen een belangrijke klankbordgroep. Wanneer de omwonenden vinden dat vanuit hun beleving de AWZI landschappelijke goed is ingepast, moet dat oordeel ook een belangrijk uitgangspunt vormen voor de nadere invulling van het gebied. De Commissie adviseert dan ook om de nabij wonende bewoners zeer nauw te betrekken bij de uitwerking van de nadere inrichting.

In ieder geval dient in ten minste één uit te werken alternatief te worden uitgegaan van het intact laten van de woonbebouwing langs de Noordhoornseweg.

Geluidhinder

Inzichtelijk dient te zijn dat de stand der techniek inzake geluidbeheersing een volwaardige rol heeft gespeeld bij de keuze tot mitigatie.

Er dient een goed beeld gegeven te worden van de inpasbaarheid van het geluid ten gevolge van de AWZI binnen de autonome ontwikkeling van de omgevingsgeluidssituatie (zoals de aanleg van de A4).

Stankoverlast

De Initiatiefnemer heeft aangegeven dat er buiten de grenzen van het AWZI-terrein geen sprake mag zijn van stankoverlast. Dit uitgangspunt wordt van harte ondersteund door de Commissie. Wel dient in het MER duidelijk te worden aangegeven op welke wijze de Initiatiefnemer dit technisch denkt te realiseren en hoe dit blijvend gecontroleerd zal worden.

Bodem

In het MER dient omschreven te worden wat de gevolgen kunnen zijn - binnen marges - voor het grondwaterpeil, of er sprake zal zijn van inklinking en welke gevolgen dit kan hebben en of de huidige bodemstructuur zal worden aangetast en de eventuele gevolgen van deze aantasting.

Leidingentracés

Bij de effluentleiding dient gemotiveerd aangegeven te worden welk tracé het beste gevolgd kan worden en op welke locatie aan de Nieuwe Waterweg het beste kan worden aangetakt, waarbij onder andere rekening wordt gehouden met de milieueffecten voor de recreanten bij het lozingspunt.

Voor de influentleiding is vooral een risicoanalyse van belang, waarbij onderzocht moet worden welk tracé het minste risico oplevert.

871-1641

1987 25/2/98

INSPRAAK REACTIE AWZI

Provincie Zuid-Holland
Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Zuid-Holland Bestuur	
Zuid-Holland	
Directie Water en Milieu	
Ingek.	24 FEB. 1998
DWM nr.	152543
zaaknr.	139037
stapnr.	
reg. nr.	01
proj. nr.	139040
afk.	abc - CVM
BAU.	JA NEE

Hieronder wil ik reageren op de STARTNOTITIE over de AWZI in de Harnaschpolder, een plaats waar wij al meer dan 32 jaar wonen.

De te bouwen installatie is voor mensen en wordt door mensen gemaakt. Juist het aspect MENSEN mis ik heel erg in de notitie. Deze mensen in de polder zijn de EIGENAAR van een stuk van die polder. De eigenaar is dus niet de Gemeente Schipluiden, de Provincie of wie dan ook maar de bewoners. De genoemde overheden zijn slechts bestuurders van het gebied en GEEN eigenaar. Mede daarom zouden eerst de bewoners aan bod moeten komen.

In de startnotitie wordt zeer summier over het menselijke aspect gesproken (5.1 2de alinea) Naar mijn mening is de gehele procedure niet correct. Men zou al in het eerste stadium, alternatieven voor de bewoners moeten aanbieden, omdat zij de meesten rechten hebben op de polder. Zij zijn immers de eigenaar ! Dan zou een eventuele minnelijke wervingen gemakkelijker zijn. Met de huidige plannen staat het mes op de keel van de bewoners, hetgeen de procedure alleen maar zou kunnen vertragen

De maquette die in de notitie staat afgebeeld, toont een beeld als "the day after" alle huizen zijn weggevaagd, hierna zijn zinnen als "gezien de huidige ligging van de woningen" en "beperkte hinder voor omwonende, zoals geluids en geuremissie" een farce.

De Harnasch polder zou volgens de notitie een schakel vormen met Groenblauwe aders tussen de Vlietzone en Midden Delfland. De AWZI zou een "landschapspoort" vormen. Hiermee zijn wij het beslist niet eens. Wij vinden deze stelling dan ook ronduit belachelijk. Als de AWZI wordt uitgevoerd zo als op de maquette is aangegeven, heeft het meer weg van een chemische fabriek, alias Pernis of Gist-Brocades dan van een Landschapspoort naar Midden Delfland.

Ook wordt in de notitie gesproken over een GROENE BUFFER ZONE, die de verstedelijking zou moeten weren. Wij menen dat door het bouwen van de AWZI de verstedelijking juist aangetrokken wordt. De relevante aspecten voor de belanghebbende bewoners, wordt door het beeld dat de maquette geeft, teniet gedaan.

Op tekening (no 5) van BGSV van het bureau voor stedenbouw, die aanvankelijk het uitgangspunt was, is er nog sprake van enige vorm van landschappelijke inpassing voor het merendeel van de woningen. Echter op kaart no 4 uit de notitie als op de foto van de maquette, is deze landschappelijke inpassing geheel verdwenen.

Studerend over het tracé van de influent leiding en de effluentleiding, rijst de vraag waarom de RWZI niet aan de oevers van de Nieuwe Waterweg wordt gebouwd. De infrastructuur is daar beter en de chemische fabriekachtige constructie van de RWZI komt beter tot zijn recht. Zowel aan deze zijde van dit kanaal als aan de overzijde zijn soortgelijke complexen. Bovendien is daar meer ruimte te creëren en is landschappelijke inpassing minder problematisch.

De kosten voor een langere influent- leiding zullen grotendeels te niet worden gedaan door een kortere effluentleiding.

Bovendien zijn daar lokaties te vinden die het mogelijk maken de RWZI voor 2003 te realiseren, hetgeen ik betwijfel voor bouwen in de Harnasch polder.

Hoogachtend

C.J.Tetteroo
Noordhoornseweg 31
2635 GC Den Hoorn ZH
telefoon 015 2130916 / 015 2602803

371-1641

Jander

PRESTO

Product

College van Gedeputeerde Staten
Zuid Holland
Directie Water en Milieu (DMW 139037)
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage

Ons kenmerk: AWW9811

Datum: 28 Februari 1998

Betreft: Inspraakreactie A.W.Z.I.

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu	
Ingek.	- 2 MAART 1998
DWM nr.	152850
Zaaknr.	139037
Stap	81
Postbus	139040
ABC	Cum
	NEE

Geacht College,

Naar aanleiding van de M.E.R. startnotitie A.W.Z.I. Harnaschpolder zou ik hierbij als directeur van Presto Product graag enkele aanbevelingen willen doen t.a.v. nader onderzoek. Presto Product is een bedrijf gevestigd aan de Sionsweg te Rijswijk, recht tegenover de beoogde lokatie van de nieuwe A.W.Z.I. Als zodanig is het bedrijf direct betrokken bij de ontwikkeling van de Harnaschpolder.

We verwachten nogal wat negatieve effecten bij de bouw en ingebruikstelling van de A.W.Z.I. en om die reden zouden we enkele milieueffecten op het gebied van lucht- en bodemgesteldheid nader onderzocht willen zien. De specifieke aandachtspunten staan vermeld in de bijlage. *Ik zou het op prijs stellen als u slechts de bijlage opneemt in de officiële stukken zonder onze naam of adresgegevens te vermelden.*

Mocht u nog aanvullende informatie willen dan kunt u altijd telefonisch contact opnemen.

Hoogachtend,

A.W. Vriend-Smits

A.W. Vriend-Smits

Directeur-eigenaar Presto Product

Bijlage: -Lijst met aanbevolen MER aandachtspunten

Windaanstroming

De locatie van ons bedrijf is mede ingegeven door het huidige open karakter van de Harnaschpolder. Door de polder kan de wind vrij aanstromen en dit is belangrijk voor een bedrijf dat kleine windturbines test en verfijnt. De meet- en regelapparatuur welke in ons bedrijf ontworpen worden dienen onder realistische omstandigheden getest te worden. De huidige lokatie van ons bedrijf biedt deze mogelijkheid.

In het A.W.Z.I. voor-ontwerp worden brede en hoge tanks geplaatst op een afstand van 75 meter van het bedrijf. Hierdoor zal er een beschutting gecreëerd worden. Deze beschutting maakt dat het testen en verfijnen van wind turbines bijna onmogelijk wordt. Bovendien zal de energieopbrengst van draaiende windturbine(s) teruglopen (een halvering van de gemiddelde windsnelheid betekent dat de energieopbrengst terugloopt met een factor acht).

De volgende aanbevelingen worden gedaan:

- Het wind blokkerings-effect dient nader gekwantificeerd te worden door middel van metingen.
- De ontwerpaanpassingen genoemd in de paragraaf "Bodemgesteldheid" dienen in overweging genomen te worden. Deze aanpassingen maken de A.W.Z.I. aan de oostkant namelijk minder hoog.

Wegennet en tracé influentleiding

Het gebied waarin ons bedrijf gevestigd is kent grote verkeersproblemen. De capaciteit van het wegennet is te klein en er ontstaan vaak gevaarlijke situaties. Een aansluiting op het Harnaschknooppunt zou uitkomst kunnen bieden.

In het voor-ontwerp van de A.W.Z.I. wordt deze mogelijke aansluiting geblokkeerd doordat er een zestal massieve voorbezinktanks worden ingetekend. Bovendien wordt de influent leiding getekend over een weg die nu al overbelast is. Deze weg is de enige mogelijkheid om ons bedrijf te bereiken.

Onze aanbeveling is om:

- Een alternatief influentleidingtracé te ontwerpen dat het huidige wegensysteem zoveel mogelijk ontziet en dat bovendien tijdens de aanleg bedrijven bereikbaarheid garandeert.
- Bij het ontwerp van de A.W.Z.I. moet er beter aandacht besteed worden aan het wegennet vanaf de Harnaschpolder in oostelijke richting naar Ypenburg. Overwogen zou moeten worden of de A.W.Z.I. installatie niet doorsneden kan worden door een (enigszins verhoogde) weg. Het leidingstelsel van de AWZI kan dan onder de weg worden doorgeleid. Deze weg zou voor veel ondernemers een uitkomst betekenen.

Bijlage bij de brief (kenmerk: AWW9811)

“Lijst met aandachtspunten voor M.E.R. betreffende de A.W.Z.I. Harnaschpolder”

Indiener:	Bedrijf gevestigd aan de noord-oost zijde van de Harnaschpolder
Situering:	Tegenover de beoogde lokatie van de A.W.Z.I.
Aandachtspunten:	Bodemgesteldheid Blokkerende werking A.W.Z.I. t.a.v. windaanstroming Wegennet en tracé influentleiding

Deze bijlage is als volgt opgebouwd: Per aandachtspunt wordt een beschrijving gegeven van de huidige situatie in de Harnaschpolder. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van de situatie indien de A.W.Z.I. wordt aangelegd met de mogelijke negatieve effecten. Tenslotte worden concrete aanbevelingen gedaan t.a.v. nader onderzoek.

Bodemgesteldheid

In en rondom de Harnaschpolder zijn op dit moment nogal wat hoogteverschillen. De bodem is nogal “slap” en er zijn “wellen” (onderaardse lokale opeenhopingen van water). Reeds op dit moment vertonen bepaalde gebouwen in en nabij de Harnaschpolder verzakkingen en scheuren.

Bij de aanleg van de A.W.Z.I. zal er nogal wat grondverzet nodig zijn in verband met de hoogteverschillen. Grondverzet is ook nodig indien de A.W.Z.I. tanks volgens plan worden gesitueerd in een grote vijver, welke eerst uitgegraven moet worden. De huidige plannen situeren die voorbezinktanks en de vijver recht tegenover de vestiging van ons bedrijf op een afstand van 50-75 meter.

Voeg dit bij de grootschalige bouwactiviteit die plaats moet vinden en men begrijpt dat we bezorgd zijn over de mogelijke schadelijke effecten op constructies (i.v.m. verzakkingen) en op meet-apparatuur en computers (i.v.m. trillingen).

Onze aanbeveling is om bij het ontwerp en bij de preciese lokatiekeuze de volgende aspecten te betrekken:

- Er zou reeds in dit stadium onderzocht moeten worden wat het huidige ontwerp aan grootschalig grondverzet impliceert en wat de effecten zijn op de omliggende gebieden. Een deel van het onderzoek kan bestaan uit sonderingsmetingen. Mochten er inderdaad problemen te voorzien zijn dan kan het ontwerp aangepast worden. Deze aanpak verdient sterk de voorkeur boven een schadeloosstelling achteraf.
- Onderzocht zou kunnen worden of de installatie niet verder van de bebouwing kan worden geplaatst. De benodigde ruimte kan worden verkregen door de installatie op te schuiven in westelijke richting. De hoofdgebouwen en kantoren staan namelijk in het huidige voor-ontwerp in een zeer grote vijver. Deze vijver is bedoeld om een ruimtelijk effect te creëren maar er is ter plaatse geen bebouwing. De grote voorbezinktanks daarentegen komen pal op de bestaande bebouwing te staan. Dit is niet logisch.
- Tevens zou serieus overwogen moeten worden of de installatie niet 90 graden gedraaid kan worden. De aanvoer van het vuile rioolwater zou dan plaats vinden aan de noordzijde van de installatie, terwijl het effluent aan de westzijde of zuidzijde de installatie verlaat.

5711 - 1041

5x

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu	
Ingek.	- 9 MAART 1998
WZ	153101
WZ	139037
WZ	01
WZ	139040
WZ	ABD Cum
WZ	NEE

P686 10-3-98

AANTEKENEN

INSPRAAKREACTIE AWZI

C/AB/AWZI/118

Aan:
 Provincie Zuid-Holland
 Directie Water en Milieu
 Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage
 Koningskade 1, 2596 AA Den Haag

6 maart 1998

Van:
 ir. B.K. van der Chijs
 Gerbrandylaan 42, 2625 LR Delft
 tel/fax 015 - 257 34 60, b.g.g. tel. 015 - 256 04 25

Geachte dames/heren,

1. Harnaschknooppunt te klein (bijlage 1 en 2).

Bij rijkswaterstaat (RWS) en gemeente Schipluiden ca drie jaar (of langer?) bekend (bijlage 2).

Knooppunt thans te klein.

- voor goede verkeersafwikkeling naar den Haag (Zuid), Westland, Delft, Rijswijk, Ypenburg, enz.

Nog meer te klein

- indien A54 + Oranjetunnel wordt aangelegd. Deze verbinding is essentieel
- voor het Westland en den Haag
- tevens bij eventuele aanleg 2e Maasvlakte
- én ter vervanging van de A4 Delft - Schiedam, indien deze laatste, door de door RWS al jaren geleden vermelde verkeersproblemen, niet zou worden aangelegd.

Het zou - dit wetende - onbegrijpelijk zijn, aangaande de bouw en/of plaats van de AWZI, met het "te kleine Harnaschknooppunt" geen rekening te houden.

Tot nu toe was er voldoende ruimte om de tekortkomingen van het "knooppunt" op te heffen, indien dit t.z.t. nodig zou blijken. Nu de AWZI om het Harnaschknooppunt heen is gepland niet meer. Bij ontwerp en aanleg of plaats van de AWZI dient daarom reeds rekening gehouden te worden met (t.z.t.) noodzakelijke veranderingen van het "knooppunt". Zie a.u.b. hierna.

2. Huidige plaats AWZI staat geen uitbreiding knooppunt toe (bijlage 3).

Twee oplossingen:

1. AWZI zo ontwerpen dat (t.z.t.) uitbreiding mogelijk is voor goede verkeersafwikkeling (bijlage 3).

2. **AWZI verplaatsen.** Bijvoorbeeld, naar mij is meegedeeld, naar Polder "de Woudse Droogmakerij", eveneens op grondgebied Schipluiden. Zie bijgevoegde plattegrond (bijlage 4).

Voordelen:

1. Harnaschknooppunt (t.z.t.) verkeerskundig goed te verbeteren.
2. Grond bij Harnaschknooppunt beschikbaar voor hoogwaardige kantoren. *
3. Idem voor woningen. *
4. "Woudse Droogmakerij" grenst aan in aanleg zijnde bedrijventerrein (!) Zwethove, heeft ca 2 x de oppervlakte als nodig voor AWZI en is geïsoleerd tuinbouwgebied.
5. Ligt eveneens geheel op grondgebied van Schipluiden. Dus geen vrees voor tijdrovende wijziging bestemmingsplan bij/door andere gemeenten (zie ook 9).
6. Geen problemen te verwachten met buurgemeente Wateringen.
7. Naar verwachting (zoals in Wateringen en Sion) zullen de tuinders van de "Woudse Droogmakerij" bereid zijn hun grond te verkopen. (Grond bij Harnaschknooppunt dient ook nog gekocht te worden, dus wat dat betreft geen vertraging).
8. Deze bereidheid zal, naar verwachting, (helaas, vdC) groot zijn nu uit IOPW [3] en LEI-rapport [6] blijkt dat glastuinbouw-areaal aanzienlijk moet inkrimpen.
9. Problemen met Delft en Rijswijk m.b.t. huidige plaats AWZI zijn opgelost.
10. AWZI-ontwerp is landschappelijk uitstekend. Daarom zeer goed in te passen.
11. Minder leidingen (12 stuks) onder A4 door = kostenbesparing van méér dan 20 miljoen (?) + géén (ongewenste) doorsteek door in gebruik zijnde autosnelwegen (zie bijlage 5).

N.B. Volgens de planning zou de definitieve tracékeuze 2 april 1998 beginnen.
Ik verzoek U, om vertraging te voorkomen, het leidingtracé bij de voorgestelde AWZI-verplaatsing tegelijkertijd te beschouwen.

Samenvattend:

Er zijn twee mogelijkheden om de vermelde (verkeers)problemen van het Harnaschknooppunt op te lossen, waarbij het verplaatsen van de AWZI naar de "Woudse Droogmakerij" m.i. vele voordelen heeft.

Ik verzoek U deze mogelijkheid uit te willen werken. Eventueel ook de andere: het wijzigen van ontwerp/bouw van de AWZI.

Ik ben bereid, evenals de door mij geraadpleegde deskundigen, hierbij tussentijds betrokken te worden / op de hoogte te worden gehouden. Dit vanwege de gewenste spoed en de, ook door mij, onderschreven Ministeriële leuze: "Samen Werken aan Bereikbaarheid" (SWaB).

Gaarne bereid het bovenstaande, indien gewenst, toe te lichten.

Met vriendelijke groeten en U succes toewensend met een voorspoedige afwikkeling,

B.K. van der Chijs

Bijlage 1 t/m 6

* aangezien dit, naar ik begrepen heb, door derden al wordt toegelicht, verwijs ik naar die toelichting.

Harnaschknooppunt te klein voor den Haag Zuid, Westland, Delft, enz.

1. Het binnenkort in gebruik te nemen Harnaschknooppunt is geen knooppunt, want het verkeer kan niet via een vloeiende boog vanaf de A4 (vanuit Rijswijk) rijden naar de veilingroute (N222) / zuidelijke randweg van den Haag (N211). Dit verkeer moet op het knooppunt bijna haaks afslaan en daarbij vóór haaiantanden stoppen en voorrang verlenen aan ander verkeer, afkomstig vanaf A4 (vanuit aquaduct). (Ook het verkeer vanuit het Westland / den Haag Zuid náár het aquaduct (A4) moet bijna haaks afslaan.) Dit is al direct te constateren op de RWS tekeningen [1].
2. Als Delft (van Foreestweg), Rijswijk en Ypenburg [2] ook op dit "knooppunt" wordt aangesloten wordt de situatie nog ongunstiger. Verkeer komende vanaf de A4 (aquaduct) in de richting Westland / den Haag Zuid moet dan bovendien het verkeer kruisen dat vanuit het Westland / den Haag naar Delft / Rijswijk / Ypenburg gaat en daarna invoegen met het verkeer van Delft enz. naar Westland /den Haag. Enz, enz.
3. Gezien deze ongunstige aanleg is het duidelijk dat het huidige Harnaschknooppunt er helemaal niet op berekend is indien ook nog de nieuwe rijksweg (de A54, dóór het Westland) in gebruik zou worden genomen. Met deze door het Westland (IOPW [3] en Goederenvervoer Westland [4]) essentieel geachte weg wordt de veilingroute verbreed en doorgetrokken naar de A15, via het te vernieuwen knooppunt Westerlee en de aan te leggen Oranjetunnel, onder de Nieuwe Waterweg door.

Deze verbinding (A54 + Oranjetunnel) is ook van groot belang voor den Haag én, volgens RWS, noodzakelijk, bij aanleg van de Tweede Maasvlakte.

RWS is er tot nu toe niet in geslaagd, de door RWS al jaren geleden vermelde verkeersproblemen bij aanleg van de A4 Delft - Schiedam en verder, op te lossen. Mocht dit inderdaad niet conform de wensen van de Tweede Kamer kunnen geschieden, en de kans daarop is zeer reëel, dan is de A54 + Oranjetunnel een zeer goed alternatief, met bovendien vele bijkomende voordelen. (Dit alternatief is daarmee tevens de achterlandverbinding (!) A'dam - Antwerpen en verder, geworden.)

Kortom: de kans dat een A54 + Oranjetunnel zal worden aangelegd, is zeer groot. Het zou onbegrijpelijk zijn hiermee aangaande het Harnaschknooppunt en de AWZI thans geen rekening te houden.

4. Bovendien: de verlenging van de Lozerlaan (N211) (naar den Haag Zuid), die ook binnenkort in gebruik wordt genomen is, terecht, met viaducten kruisingsvrij gemaakt. De verbinding van veilingroute en verlengde Lozerlaan wordt ook kruisingsvrij. Evenals Westerlee. Dit indien de A54 wordt aangelegd.

Daarmee worden alle aansluitende wegen achter het Harnaschknooppunt kruisingsvrij.

Het Harnaschknooppunt is , zoals toegelicht, essentieel voor het verkeer in de zuidelijke Randstad. Maar daarentegen zijn juist de genoemde wegen OP dit "knooppunt" niet kruisingsvrij, maar gelijkvloers. Het verkeer zal daar moeten worden geregeld met stoplichten! Dat is funest voor de doorstroming en werkt files in de hand. Met name voor vrachtverkeer - en er is nogal wat vrachtverkeer in dit gebied - ontstaat dan bij het huidige ontwerp een ongelukkige situatie.

5. En dat is te meer jammer, omdat indertijd een echt knooppunt was ontworpen, waarbij het verkeer naar en van alle vier richtingen kruisingsvrij en via vloeiende bogen ongehinderd kon doorstromen. Het bestemmingsplan van Schipluiden is door de aanwijzing van de grond met bestemming "verkeersdoeleinden" op dit "echte" knooppuntontwerp gebaseerd. Echter, in plaats van het beschikbare oppervlak te gebruiken voor een goed knooppunt, is deze gebruikt voor benzinestations, vele stopstroken en (nu) ook voor de AWZI.

N.B. Het Westland zelf kan, bij het rijden via het "knooppunt" van / naar het Westland, overigens géén gebruik maken van deze benzinestations en stopplaatsen.... Dit geldt ook voor verkeer van en naar zuidelijke randweg van den Haag.

6. Tot nu toe was er voldoende ruimte om de tekortkomingen van het "knooppunt" op te heffen, indien dit t.z.t. nodig zou blijken. Nu de AWZI om het Harnaschknooppunt heen is gepland niet meer. Tenzij bij ontwerp en aanleg of plaats van de AWZI reeds rekening gehouden wordt met (t.z.t.) noodzakelijke veranderingen van het "knooppunt".

Rijkswaterstaat en gemeente Schipluiden weten ca. drie jaar (of langer?) dat Harnaschknooppunt te klein is.

1. "Het ontwerp van de aansluiting rijksweg 54 / rijksweg A4 (is) niet (erop) afgestemd
"(dat) het verkeer uit het Westland (N54 / N211/N222) richting Rotterdam ... (geheel) ...
"moeten worden afgewikkeld via het gereconstrueerde knooppunt Ypenburg". Brief
Schipluiden juni 1995 [5].

Toelichting mijnerzijds:

1. Het verkeer uit het Westland kan in principe op twee manieren naar Rotterdam, indien het weggedeelte A4 Ypenburg - Kruithuisweg (in Delft = N470) ca juli 1998 geheel gereed is. Namelijk via deze Kruithuisweg (a) of (zoals in de hierboven vermelde brief is vermeld) via knooppunt Ypenburg (b).
 - a. Via de Kruithuisweg naar de A13 (R'dam) passeert het verkeer vanaf het Harnaschknooppunt
 - een verkeerskundig ongelukkig Kruithuiswegaansluiting (lus)
 - minstens vijf stoplichten met drie tijdrovende kruispunten
 - een beweegbare brug over de druk bevaren vaarroute Den Haag / Delft - Rotterdam
 - over meerdere km's een maximaal toegestane snelheid van 50 (!) km/uur.
 - b. Via knooppunt Ypenburg naar de A13 (R'dam) vanaf het Harnaschknooppunt
 - kruisingsvrije, doorgaande weg
 - geen stoplichten, geen kruispunten
 - geen beweegbare brug
 - snelheid 100 km/uurdus zeer snel (beide routes zijn even lang).

Conclusie:

Het verkeer uit het Westland naar R'dam (via A13) zal zo veel mogelijk de Kruithuisweg mijden en kiezen voor de weg via knooppunt Ypenburg.

De file bij het Harnaschknooppunt, die hierdoor ontstaat - omdat dit knooppunt daar volgens RWS niet op berekend is - zal men noodgedwongen op de koop toe nemen. Deze file zou er echter t.z.t. toe hebben geleid dat dit knooppunt zou worden aangepast *.

(Of wil RWS een overbelaste Kruithuisweg? Kennelijk niet, want RWS heeft vóór april 1996 al besloten (door bewegwijzering) dat het verkeer niet via de Kruithuisweg maar via knooppunt Ypenburg naar de A13 moet worden geleid!)

* De door Delfland voorgestelde plaats van de AWZI, maakt dit echter onmogelijk. Vandaar dus deze inspraakreactie!

Samenvattend: de weggebruiker én, in feite ook RWS willen via het (te kleine) Harnaschknooppunt richting Ypenburg; dus vergroting (t.z.t.) van Harnaschknooppunt moet mogelijk blijven!

2. N.B. De aansluiting rijksweg 54 / A4, richting Ypenburg, als hierboven is genoemd moet ook nog het verkeer van het Westland naar het Noorden (A'dam en verder) en het Oosten (Utrecht en verder) verwerken (en omgekeerd)!
2. De eerder genoemde brief van Schipluiden dateert van juni 1995 en is kennelijk gebaseerd op mededelingen van RWS. De RWS-tekening [1] waarop het binnenkort te openen, te kleine, Harnaschknooppunt staat getekend, is van 1991 (wellicht van 1988 of eerder).
3. Voor de goede orde: indien A4 Delft - Schiedam zou zijn aangelegd, heeft dit geen / nauwelijks invloed op de verkeersstroom van het Westland naar de A13 (Rotterdam).

Deze blijft als voorheen (voornamelijk) gaan via knooppunt Ypenburg.

Toelichting:

Volgens RWS is de verkeerscongestie op de A20 Kethelplein - Kleinpolderplein, bij aanleg A4 Delft - Schiedam, veel groter en ernstiger dan op de A13 Ypenburg - Rotterdam.

Namelijk, volgens RWS, A4 MER [7]:

Bij aanleg A4 Delft - Schiedam

- congestiekans op (drukste) wegvak A13: Delft - Zestienhoven 2-5 %
(streefbeeld RWS < 5 %, géén achterlandverbinding)
- idem A20: Kethelplein - Kleinpolderplein 5 - 10 %
(streefbeeld RWS < 2 % (!), wél achterlandverbinding).

Files op A20 wegvak zijn volgens RWS dus veel groter dan files op A13 wegvak. Dit nog afgezien van het feit dat RWS files op de A20 als véél ernstiger beschouwt als files op de A13 (vanwege wél resp. geen achterlandverbinding).

N.B. Congestiekans = % van het totale wegverkeer (soms van beide (!) richtingen) dat dagelijks in file staat!

1. Huidige plaats AWZI staat geen uitbreiding knooppunt toe.

2. AWZI anders ontwerpen.

Ad 1:

De AWZI is geprojecteerd in de oksel van het knooppunt. Tevens is grond gereserveerd in een andere oksel. Daarmee is het onmogelijk het knooppunt uit te breiden.

Ad 2:

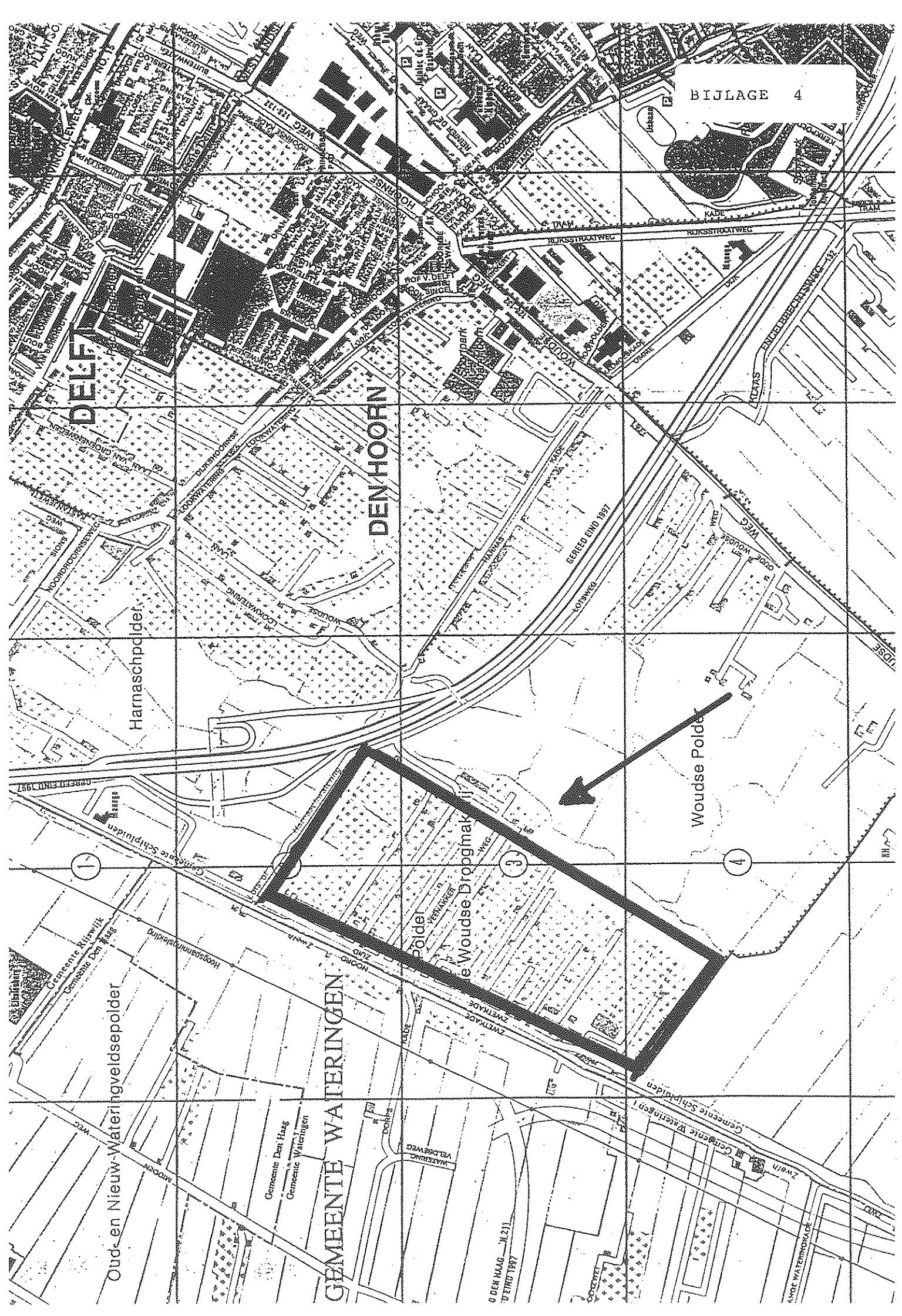
In voorafgaande studies zijn benodigde oppervlakken voor de AWZI beschouwd die vele malen kleiner zijn dan het huidige gekozen oppervlak (35 à 39 ha.).

De verschillende elementen van de AWZI kunnen ook anders gegroepeerd worden. Zelfs, indien absoluut noodzakelijk, tevens op de plaatsen waar de stopplaatsen en benzinestations zijn ontworpen.

Verkeersbogen kunnen in principe over de op "maaiveld" liggende tanks worden geleid (= dubbel grondgebruik!!).

Kortom: het lijkt mogelijk het AWZI-ontwerp zo te wijzigen dat toekomstige verkeerswegen eenvoudig en goedkoop (t.z.t.) kunnen worden aangelegd.

Overigens: het verplaatsen van de AWZI heeft vele voordelen, die in de brief reeds zijn vermeld.

Bijlage 5

Rapport "AWZI Harnaschpolder van BGSV en DHV Water", d.d. 21 november 1997, vermeldt het volgende:

Tekening C0010 (bijlage 1), geeft aan dat de aan- en afvoerleidingen van het voorkeustracé onder de A4 dóórgaan.

Blz 12 (bijlage 10) vermeldt dat bovendien onder A4 dóórgaan:

1 leiding $\varnothing$ 1,8 m; 4 met $\varnothing$ 0,4 m; 1 met $\varnothing$ 0,6 m; 4 leidingen/buizen met $\varnothing$ 0,5 m.

Totaal 12 stuks.

Indien de AWZI in de "Woudse Droogmakerij"-polder wordt geplaatst, behoeft dit niet meer = kostenbesparing (van méér dan 20 miljoen?) + geen ongewenste doorsteek door in gebruik zijnde autosnelwegen.

N.B. Volgens de planning (bijlage 3) zou de definitieve tracékeuze 2 april 1998 beginnen. Ik verzoek U, om vertraging te voorkomen, bovenomschreven tracé-alternatief tegelijkertijd te beschouwen.

Bijlage 6

Literatuur (niet ingesloten)

- [1] Tekeningen rijkswaterstaat ZHTX 85.9199 d.d. 19-04-91 (oorspronkelijk 12-01-88), en ZHTX 93.0343 d.d. 14-05-93
- [2] Zie "Verkeers- en Vervoerplan gemeente Delft" d.d. 11-11-1997. En de diverse publicaties over de ontsluitingswegen van Vinex-locatie Ypenburg
- [3] Integraal Ontwikkelingsplan 2010 (IOPW), Bestuurscommissie Westland / Haaglanden, februari 1997
- [4] Maatregelenpakket Goederenvervoer Westland (3 rapporten), TNO, 17 juni 1997
- [5] Brief Schipluiden 15/19 juni 1995, kenmerk 95/2121
- [6] Kansen voor Kassen, LEI, DLO, december 1997
- [7] Trajectnota MER Rijksweg Delft - Schiedam, april 1996, tabel 7.6.2. blz 109

pg 69 12-5-98.

Provincie Zuid-Holland
Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

directie Water en Milieu	
Ingek. 10 MAART 1998	
DWM nr.	153230
zaaknr.	139037
rapportage	01
	139040
schouder	cum
AISC	
BWO	NEE

Betreft: onderzoeksaspecten MER AWZI Harnaschpolder

Geachte mevrouw, mijnheer,

Naar aanleiding van de startnotitie m.e.r., die het Hoogheemraadschap van Delfland in februari openbaar heeft gemaakt, wil ik een aantal onderzoeksaspecten onder uw aandacht brengen die mijns inziens onvoldoende of geheel niet in de startnotitie zijn opgenomen. Ik verzoek u onderstaande onderzoeksaspecten op te nemen in de richtlijnen voor het op te stellen MER.

Onderbouwing vervuilingseenheden.

De onderbouwing van de benodigde capaciteit ontbreekt mijns inziens. In de rapportage wordt uitgegaan van de cijfers van 1996 en deze worden geëxtrapoleerd zonder landelijke trends in ogenschouw te nemen die ontegenzeggelijk zullen resulteren in een reductie van het aanbod van het aantal vervuilingseenheden. Het betreft mijns inziens onder andere:

- de trend gescheiden rioleringsstelsels toe te passen
- het zuiveren van zogenaamde grijze afvalwaterstromen in de directe omgeving van de lokatie waar deze stromen vrijkomen
- afname van de omvang van grondwateronttrekkingen in het kader van bodemsaneringen

Richtlijnen moeten mijns inziens een inzichtelijke onderbouwing vragen van het verwachte aantal vervuilingseenheden waarbij tevens wordt aangegeven in hoeverre en op welke wijze middels preventieve maatregelen reductie van vervuilingseenheden kan worden bewerkstelligd.

Geluid

In de startnotitie wordt als uitgangspunt gehanteerd dat het aanwezige referentieniveau (d.d. februari 1998?) van het omgevingsgeluid niet mag worden overschreden. Theoretisch betekent dit dat er geen aanvullende geluidsbronnen bij de geplande activiteit zullen zijn. Dat dit waarschijnlijk niet wordt bedoeld, blijkt uit de volgende passages waarbij het wettelijk geluidsniveau aan de grens van de inrichting worden gehanteerd. Tot mijn grote verbazing lees ik echter tevens in bijlage 3 dat er eventueel een hogere waarde procedure zal moeten worden doorlopen in het kader van de Wet geluidhinder. Tevens wordt een opmerking geplaatst dat de waarden overigens in de praktijk moeten worden vastgesteld zodra de AWZI in bedrijf is gesteld.

De richtlijnen moeten mijns inziens uitwerking van alternatieven vragen die te allen tijde onder de wettelijk normen vallen zonder dat hiertoe een hogere waarde procedure moet worden gevolgd. De richtlijnen dienen tevens een uitwerking te vragen van de monitoring van de geluidsbelasting na ingebruikneming van de AWZI en de te nemen maatregelen indien blijkt dat het wettelijke geluidsniveau op de inrichtingsgrenzen niet worden gehaald.

Inrichtingsvarianten

De richtlijnen dienen de uitwerking van inrichtingsvarianten te vragen waarbij enerzijds wordt gekeken naar compacter bouwen (het gebruik van diepere Carroussels; in Leidsche Rijn wordt momenteel zo een installatie gebouwd, zie vaktijdschrift H2O januari 1998) en anderzijds tevens minimaal één variant wordt uitgewerkt die aan beide zijde van de snelweg wordt geplaatst om zodoende met name geluidsoverlast en in mindere mate geuroverlast te beperken.

Milieueffecten bij aanleg

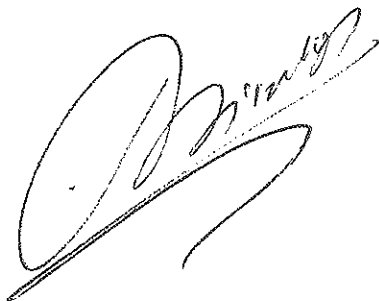
De milieu-effecten bij aanleg zijn zeer summier beschreven. De richtlijnen dienen een expliciete behandeling van de milieu-effecten in de aanlegfase te vragen waarbij met name wordt gekeken naar aspecten zoals:

- alternatieve heimethoden
- minimale grondwateronttrekking
- minimalisatie hoeveelheid en transportafstand van vrijkomende grond

De opstellers van de startnotitie wil ik complimenteren voor de overzichtelijke wijze waarop zij de beschikbare informatie hebben weergegeven. Ik ben echter teleurgesteld in het feit dat de startnotitie wel erg sterk de neiging heeft de vorm aan te nemen van een economische effectrapportage in plaats van de uitdaging aan te gaan om de milieuaspecten daadwerkelijk te laten meewegen in de besluitvormingsprocedure. Ik hoop dat de richtlijnen zullen bewerkstelligen dat de milieuaspecten duidelijker zullen gaan meewegen in de aanleg en exploitatie van de AWZI. Ik stel het op prijs als u mij op de hoogte stelt van de inhoud van de richtlijnen.

Hoogachtend,

N.W. Bisschop
Hofzoom 62
2614 VD Delft

S. 1-1641

Beyla 12-3-98

E.J. Vriend
Sionsweg 64
2286 KN Rijswijk

Provincie Zuid-Holland
Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en MER
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Rijswijk, 9 maart 1998

Betreft: Inspraakreactie AWZI

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu		
Ingek.	10 MAART 1998	
DWM nr.	153266	
zaaknr.	139037	
stapnr.	01	
reg.nr.stap	139040	
proj./int. nr.		
afd.: ape	bur:	cvr
B.V.O.	JA	NEE

Geacht heer van der Broek,

Door middel van deze brief wil ik enkele aspecten m.b.t. de nieuw te bouwen AWZI in de Harnaschpolder onder uw aandacht brengen. In het kader van het "MER op maat"-beleid legt de provincie vooral de nadruk op geur- en geluidsbeperkende maatregelen en op een goede inpassing van de AWZI. Dit is mijns inziens slechts een beperkte invulling van wat een MER kan en moet zijn. Ik zou het op prijs stellen indien er binnen het kader van de MER nadere studies verricht worden naar de volgende belangrijke aspecten:

1. Cultuur-historische/ecologische waarde van het gebied in de Harnaschpolder waar de AWZI gebouwd gaat worden.
2. Het aantal vervuilingseenheden in relatie tot de omvang van de AWZI.
3. Nadelige effecten van de bouw van de AWZI t.a.v. de woonomgeving.
4. Neven-effecten van de bouw van de AWZI i.v.m. de drassige samenstelling van de ondergrond.
5. Diverse risicoanalyses i.v.m. de aanwezigheid van huizen dicht bij de toekomstige AWZI.
6. Neveneffecten van de aanleg van de influentleiding t.a.v. de verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming.
7. Integrale aanpak bij de keuze van het zuiveringsproces.
8. Onzekerheden t.a.v. de bedrijfszekerheid i.v.m. het strakke tijdschema.
9. Mogelijkheden om de AWZI installatie te draaien zodat de overlast beperkt kan blijven.

Deze aspecten wil ik graag in een aparte bijlage nader toelichten en voorzien van concrete aanbevelingen. Ik wacht uw reactie met belangstelling af en ik hoop dat de aanbevelingen een plaats zullen krijgen in de MER richtlijnen t.b.v. de bouw van de AWZI.

Met vriendelijke groet en hoogachtend,

E.J. Vriend

Bijlage: Aanbevelingen t.b.v. de MER-richtlijnen AWZI Harnaschpolder

Aanbevelingen t.b.v. de MER-richtlijnen AWZI Harnaschpolder

Bijlage bij de brief van E.J. Vriend; d.d. 9 maart 1998

Ad 1. Cultuurhistorische/ecologische waarde van het gebied

In de MER startnotitie wordt zeer summier ingegaan op het huidige karakter van de noordelijke Harnaschpolder waar de AWZI gevestigd zou moeten worden. Op dit moment biedt de polder een open doorkijk van west naar oost (circa 600 meter). Er zijn geen hoge elementen in de polder aanwezig. Het landschap wordt gedomineerd door oude blokvormige kavels. Veel weidevogels bevinden zich in het gebied. Cultuur-historisch is het gebied ook erg interessant. De eerste bebouwing in en rondom de polder dateert van voor de 15e eeuw. Recht tegenover de beoogde lokatie van de AWZI zijn de overblijfselen van het klooster van Sion nog steeds goed te zien.

De huidige plannen sluiten slecht aan op deze structuur: Het voor-ontwerp plaatst hoge en grote tanks in vijvers waardoor de installatie massief oogt. De oorspronkelijke blokstructuur wordt vervangen door rechte lijnen. Alle bomen en weidegronden moeten verdwijnen (met uitzondering van het noordelijke gereserveerde gebied). Hiermee zal ook de gevarieerde fauna geheel verdwijnen. Bovendien gaat het open karakter van de polder verloren. Woningen aan de Noordhoornseweg worden geamoveerd en dit heeft ook grote gevolgen voor de woonomgeving in het gebied Sion. Een oude hechte dorpsgemeenschap valt uiteen. Dit effect wordt versterkt doordat de influentleidingen langs/door het beschermde gebied van het voormalige klooster van Sion lopen wat een aantasting impliceert.

Aanbeveling 1

In het kader van de MER procedure zou beschreven moeten worden hoe cultuur-historische/ecologische elementen ontzien of geïntegreerd kunnen worden in het uiteindelijke plan. Dit kan bijvoorbeeld door in een ruime zoom rond de installatie voor compenserende maatregelen te zorgen; (zie ook paragraaf 9).

Ad 2. Het aantal vervuilingseenheden in relatie tot de omvang van de AWZI

De grootte van de AWZI is voor een belangrijk deel gebaseerd op de huidige hoeveelheid rioolwater en de te verwachten groei. Op geen enkele wijze is in de MER startnotitie geprobeerd om een relatie te leggen tussen de omvang van een AWZI en de mogelijkheden om afvalwaterstromen te beperken. Te denken valt aan het hergebruik van (vaat)wasmachine water voor toiletspoelingen, etc. Zulke maatregelen passen prima in het streven van de overheid naar beperking en scheiding van afval bij de bron. De totale kosten van de AWZI gaan het miljard ver te boven en voor dit geld krijgt men slechts een *beter*e zuivering van het afvalwater. Een deel van het geld zou ook gebruikt kunnen worden ter vermindering van de afvalstroom zodat de nieuwe AWZI kleiner kan uitpakken.

Aanbeveling 2

Onderzocht zou moeten worden of het gereserveerde gebied voor uitbreiding van de AWZI echt nodig is indien er daadwerkelijk een actief afvalwaterbeperkend beleid wordt uitgevoerd. Alle (maatschappelijke) kosten van het huidige ontwerp en het geschetste alternatief zouden in kaart moeten worden gebracht.

Aanbeveling 3

Er wordt in de diverse rapportages gesproken over “niet economisch” of “duurder”. In het kader van de MER moet dit nader gespecificeerd worden met bedragen. Alleen dan is een reële afweging tussen alternatieven mogelijk.

Ad 3. Woonomgeving en locatiekeuze

In de startnotitie wordt slechts summier ingegaan op de locatiekeuze Harnaschpolder voor de vestiging van een AWZI. Binnen de MER procedure staat deze globale keuze welliswaar niet ter discussie maar het is toch belangrijk om op te merken dat in een gezamenlijk rapport van het Stadsgewest Haaglanden en het Hoogheemraadschap van Delfland (Lit. 1) de Harnaschpolder niet optimaal uit de bus komt.

De onderzoekers geven aan dat er sprake is van een permanente negatieve beïnvloeding van de woonomgeving zelfs na het nemen van technische voorzorgsmaatregelen. Ze hanteren daarbij een afstandscriterium (AWZI –bebouwing) van 100 meter. Ons huis ligt binnen deze zone. De negatieve effecten t.a.v. de woonomgeving worden uitgesplitst in sociaal psychologische effecten en gevoeligheid t.a.v. geur en geluid.

Hoewel een deel van de installatie afgedekt/afgezogen wordt zal er altijd sprake zijn van enige rest-geur. Naast deze overlast is er sprake van een visuele hinder. Juist de hoge voorbezinktanks komen dicht op de huizen te staan terwijl in de huidige situatie een vrije doorkijk over de polder mogelijk is. De woningen aan de rand van het gebied Sion komen ook zeer geïsoleerd te liggen tussen een AWZI en een eventueel nieuw te ontwikkelen kassengebied. Dit alles verslechtert de woonomgeving.

Aanbeveling 4

Onderzocht zou moeten worden wat het cumulatieve effect is van een AWZI ontwikkeling en de huidige plannen voor herontwikkeling van het gebied Sion tot grootschalig kassengebied. Met name de woonomgeving van particulieren wonend tussen deze twee toekomstige grootschalige semi-industriële complexen zou nader bekeken moeten worden.

Aanbeveling 5

Nader onderzoek zou moeten plaatsvinden naar de thans voorgestelde zonering rond de AWZI waarbij sprake is van een opeenstapeling van negatieve effecten op de woonomgeving. Bekeken moet worden of de installatie niet op grotere afstand van de huizen moet worden geplaatst.

Aanbeveling 6

Lit. 1 zou toegevoegd moeten worden aan het AWZI MER dossier ter informatie van de Commissie voor de milieu-effect rapportage.

Ad 4. Neven-effecten van de bouw van de AWZI

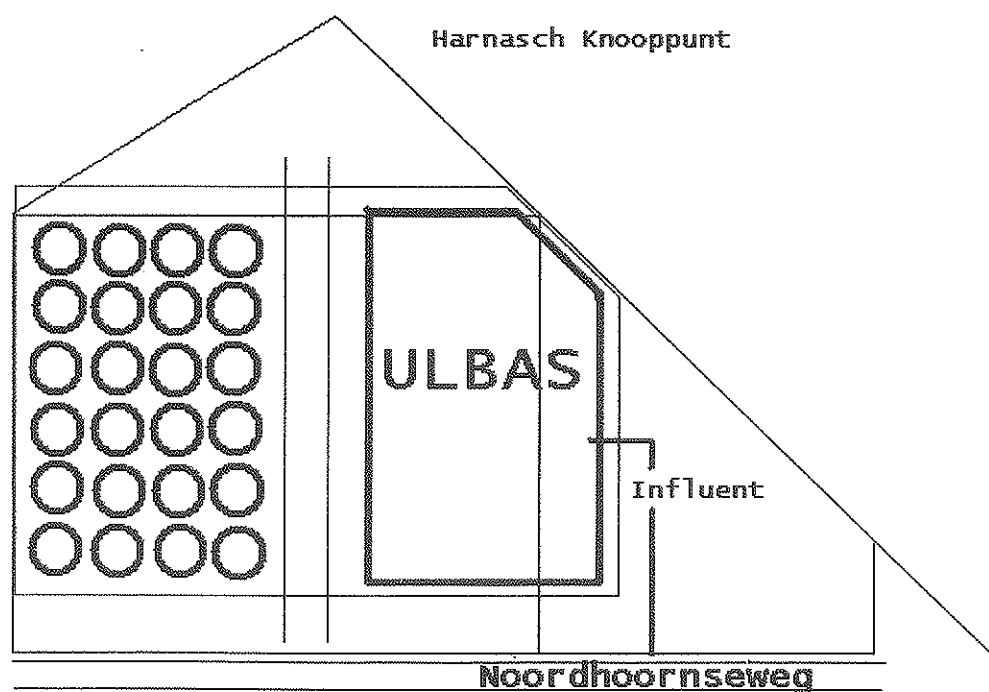
De toekomstige locatie van de AWZI heeft een drassige ondergrond (veen met een dunne zandlaag). Door de omvang van de AWZI zal er een enorme neerwaartse druk op de polder uitgeoefend worden. Buiten de polder ontstaat er een opwaartse druk die mogelijk destructieve gevolgen heeft voor met name de niet-onderheide huizen. Er kan scheurvorming

Aanbeveling 14

Het is wenselijk om reeds in dit voor-stadium aandacht te besteden aan de uiteindelijke ingebruikstelling van de installatie. Onderzocht zou moeten worden of er redundantie in het AWZI-ontwerp ingebracht kan worden (volgens het fail-safe principe) zodat de kans op calamiteiten bij ingebruikneming verkleind wordt. Daar aan voorafgaand zou er een uitgebreide inventarisatie moeten plaats vinden van alle onzekerheden t.a.v. het zuiveringsproces van water en lucht.

9. Alternatief ontwerp voor de AWZI

Bijgaande tekening laat zien dat de installatie zou kunnen opschuiven en 90 graden zou kunnen draaien. Zo blijven de woningen langs de rand behouden en ontstaat er een bredere (groene) zoom rond de AWZI. De benodigde ruimte kan worden verkregen door compacter (verdiept) te bouwen en door een ander proces (ULBAS) toe te passen. Bovendien zou het gereserveerde gebied iets kleiner kunnen worden uitgevoerd omdat vernieuwende procestechnologie compactere installaties in de toekomst mogelijk maakt. Het afvalpreventiebeleid zou natuurlijk ook moeten worden geïntensiveerd. Een draaiing van de installatie maakt het ook mogelijk om een enigszins verhoogde weg aan te leggen door de installatie heen richting het Harnasch Knooppunt. Dit zou de verkeersproblematiek in Sion kunnen oplossen.

Literatuurverwijzing

- (1) Hoofdrapport Locatie-onderzoek uitbreiding zuiveringscapaciteit in Haaglanden; 6 februari 1996; Ingenieursbureau DHV in opdracht van het Stadsgewest Haaglanden en het Hoogheemraadschap van Delfland.

optreden. Dit effect kan nog versterkt worden door langdurige hei-activiteit welke gepaard gaan met grondtrillingen. Het is niet acceptabel dat bewoners eerst overlast krijgen door de bouw van de AWZI, vervolgens geconfronteerd worden met gevolgschade van de AWZI-aanleg om tenslotte te maken te krijgen met geuremissies.

Aanbeveling 7

Met het oog op de open polderstructuur, de lange bouwtijd en de te verwachten geluidsoverlast zou een studie verricht kunnen worden naar geluidsbeperkende maatregelen in en buiten de bouwplaats. Te denken valt aan isolatie van de direct aangrenzende woningen.

Aanbeveling 8

In het kader van de MER zou het inklinkingseffect gekwantificeerd moeten worden zodat het beïnvloedingsgebied van de AWZI bepaald kan worden. Beïnvloeding krijgt in dit geval een ruimere betekenis dan alleen geur- en geluidshinder. Een dergelijk onderzoek zou uitgevoerd kunnen worden door Grondmechanica Delft.

Ad 5. Veiligheids- en gezondheidsrisico's

Tegenover ons huis zouden grote persleidingen de AWZI-installatie moeten binnengaan. In deze omgeving liggen ook gasleidingen. Breuk van een AWZI persleiding zou in principe kunnen resulteren in een gasleidingbreuk of in een verontreiniging van het oppervlaktewater. Een tweede categorie van risico's voor mens en milieu wordt gevormd door de opslag en toepassing van chemische stoffen in de installatie. Tenslotte is er nog een onzekerheid t.a.v. de samenstelling van het afvalwater dat de installatie binnenkomt. Bedrijven kunnen (per ongeluk) een giftige stof lozen op het riool. Deze stof komt per definitie aan op de AWZI. Ook kunnen chemisch/biologische processen (bv. in de lange persleidingen) er voor zorgen dat er onverwachts hoge concentraties schadelijke stoffen vrijkomen. De luchtfilters zijn vaak niet ontworpen voor deze stoffen en kunnen "doorslaan".

Aanbeveling 9

Onderzocht zou moeten worden wat de gevolgen kunnen zijn van een breuk van één van de influentleidingen. Gevolgschade en mogelijke oppervlaktewaterverontreinigingen moeten ook in beschouwing worden genomen omdat het AWZI persleidingenstelsel diverse kanalen en gasleidingen kruist.

Aanbeveling 10

Nadere studies zouden verricht kunnen worden naar de (mogelijke) opslag- en verwerkingsplaatsen van vaste/vloeibare chemicaliën en gassen in de AWZI en wat de risico's zijn voor het milieu en de bewoners rondom de installatie.

Aanbeveling 11

Onderzocht zou kunnen worden in welke mate het huidige ontwerp bestand is tegen ongewenste influent samenstellingen en wat de gevolgen zijn m.b.t. bedrijfszekerheid en gezondheid van omwonenden. In dit kader zou men kunnen komen tot een permanent gasdetectie systeem rond de installatie.

Ad 6. Verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming

Het gebied Sion heeft op dit moment een wegensysteem dat het verkeer niet aankan. Zelfs de opening van de A4 snelweg zal hier geen echte verbetering in brengen omdat de structuur gebrekkig is (bochtige, smalle, soms doodlopende wegen). De verkeersveiligheid is navenant slecht. Indien de influentleiding aangelegd wordt door het gebied Sion verergert deze situatie enorm.

Aanbeveling 12

Het leidingentracé nabij de AWZI zou in het MER rapport nader gepreciseerd moeten worden. Aansluitend moeten de gevolgen t.a.v. verkeersveiligheid en woonomgeving in kaart worden gebracht.

Ad 7. Integrale benadering bij de keuze van het zuiveringssysteem

In de startnotitie wordt een voorkeur uitgesproken voor het LBAS systeem boven het ULBAS systeem. In de MER startnotitie (blz. 47) wordt echter ook vermeld dat het LBAS systeem *slechter* scoort m.b.t. twee voor omwonenden cruciale punten, nl:

- het milieu (risico's bij het uitvallen van de luchtbehandeling of het wegvallen van de geluidwerende voorzieningen).
- Het ruimtegebruik.

Het ULBAS systeem heeft bovendien een efficiënter grondstofgebruik en een betere bedrijfszekerheid dan het LBAS systeem. Met aanvullende maatregelen (zonnecollectoren) zou het hogere ULBAS energiegebruik deels te niet kunnen worden gedaan.

Aanbeveling 13

Aanbevolen wordt om de LBAS nadelen m.b.t. het milieu, ruimtegebruik en bedrijfszekerheid nader te kwantificeren. De belangen van de omwonenden zouden zwaar meegewogen moeten worden bij de keuze van het uiteindelijke zuiveringssysteem.

Ad 8 Tijdsdruk vs. Bedrijfszekerheid

In de MER startnotitie wordt vermeld dat er nog onzekerheden zijn t.a.v. het influent en over de juiste wijze van beluchting. Mogelijk moeten er chemicaliën ingezet worden voor defosfatering om te voldoen aan de strenge effluenteisen. Dit toont aan dat er op dit moment nog onvoldoende detailkennis en ervaring aanwezig m.b.t. de werking van een AWZI van deze grote omvang. Dit hoeft geen probleem te zijn indien men maar over een reserve-capaciteit beschikt bij opstartproblemen en calamiteiten (falende luchtfilters, niet functionerende zuiveringsprocessen, etc.) gedurende de eerste jaren. Volgens het nu gehanteerde tijdschema wordt de huidige zuiveringsinstallatie "Houtrust" echter afgekoppeld voor ombouw zodra de nieuwe AWZI wordt opgeleverd rond 2003. Er is dus nauwelijks of geen reserve-capaciteit beschikbaar en de nieuwe AWZI moet vanaf de eerste dag direct optimaal draaien. Dit is nauwelijks reëel te noemen omdat er sprake zal zijn van een opbouwfase van de biologische cultuur in de installatie. Op de achtergrond speelt nog mee dat er grote financiële belangen in het spel zijn omdat er heffingen betaald moeten worden over effluënten die niet voldoen aan de gestelde eisen. De omwonenden kunnen gemakkelijk de dupe worden van een installatie die te vroeg in gebruik wordt genomen.

8811-1641

p969 12-3-98

AAN:
 Provincie Zuid-Holland
 Directie Water en milieu
 MER - Inspraakreactie AWZI
 Postbus 90602
 2509 LP Den Haag

datum Delft, zondag 8 maart 1998

betreft

L.S.,

De AWZI Harnaschpolder is gepland in een omgeving die voor de stadnabije recreatie van de bewoners van Rijswijk, Wateringen, Wateringse Veld, Den Hoorn en Delft van groot belang is. In uw startnotitie gebruikt u voor de Harnaschpolder de term landschapspoort tussen de stedelijke gebieden en het Midden Delfland. Verder stelt u dat de groenstructuur een belangrijke functie heeft als ecologische en recreatieve verbinding. Deze uitgangspunten dienen naar onze mening nader te worden uitgewerkt opdat het plan een evenwichtige balans krijgt tussen enerzijds de economische aspecten en aan de andere kant landschappelijke waarden en recreatie.

Dit gebied wordt immers nu al sterk versnipperd door de A4 en de versnippering zal door de voorgestelde AWZI verergerd worden. Belangrijke onderdelen in dit gebied die niet verder geïsoleerd moeten worden, en liefst beter verbonden zijn bijvoorbeeld de Zwethzone, het Woudt, de Harnaschkade en Hoekpolder en Wilhelminapark in Rijswijk. Naast fiets (en voet) verbindingroutes van uit recreatief oogpunt zullen ook allerlei utilitaire (woon/werk) verplaatsingen met de fiets door dit gebied moeten kunnen lopen. Ook zijn er kostbare OV-verbindingen gepland, dit duidt toch op een substantiele verplaatsingsbehoefte. In dit kader dienen de fietsverbindingen niet gepaard moeten gaan met omrijden.

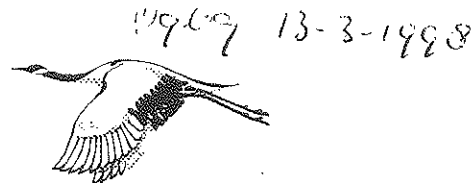
Reden waarom wij u verzoeken om de huidige en toekomstige verbindingen voor voetgangers en fietsers in de omgeving van de AWZI precies in kaart te brengen opdat zo de schadelijke effecten wat betreft de ruimtelijke ordening en optimale inpassing in het landschap goed gezien kunnen worden. Daarbij is het onderscheid tussen tussen A4-haakse en A4-parallelle routes essentieel. Met vriendelijke groeten,

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu		
Ingek.	10 MAART 1998	
DWN nr.	153268	
zaaknr.	139037	
stapnr.	01	
reg. nr. 1980	139040	
proj./init.		
afd. o.b.c.	burt C.V.V.	
B.V.O.	JA	NEE

ir. Eddie Kips
 Voorzitter Fietserbond enfb
 Regio Delft, Schipluiden e.o.
 Multatuliweg 22
 2624 CJ Delft,
 eddiek@xs4all.nl

De Fietserbond enfb wil:
 voorrang voor vormen
 van vervoer die veilig zijn,
 weinig energie verbruiken
 en het milieu sparen; meer
 mogelijkheden voor
 fietsers (maar ook voor
 voetgangers en openbaar
 vervoer).

8071-1641

Belangenvereniging
Harnaschpolder e.o.
Harnaskade 10
2635 CB DEN HOORN

Aan de Provincie Zuid-Holland
Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en
Milieu-effectrapportage
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Den Hoorn, 12 maart 1998

Inzake: Inspraakreactie AWZI/Belangenvereniging Harnaschpolder

Geachte heer, mevrouw,

Door middel van deze brief doen wij u hierbij onze inspraakreactie toekomen op de Startnotitie voor het op te stellen Milieu-effectrapport (MER) met betrekking tot de afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) in de Harnaschpolder.

Bewoners en eigenaars van de Harnaschpolder hebben, vanwege de plannen om te komen tot een herinrichting van het gebied Harnaschpolder, welke herinrichting er ondermeer toe zou kunnen leiden dat de AWZI in een gedeelte van de Harnaschpolder wordt opgericht, zich verenigd in de Belangenvereniging van bewoners en eigenaars Harnaschpolder e.o.. Deze vereniging heeft ten doel de behartiging van (collectieve en individuele) belangen van de leden van de vereniging in het gebied Harnaschpolder e.o..

Deze inspraakreactie wordt gegeven door de Belangenvereniging als zodanig, alsmede door de (individuele) leden van de Belangenvereniging.

In de voorliggende plannen wordt de AWZI geprojecteerd op een gebied langs de Noordhoornseweg. Bij een eerdere indeling was dit gebied bestemd voor wonen, werken en groen. Die bestemming dient naar ons oordeel te worden gehandhaafd. Dit kan slechts doordat de AWZI in zuidwestelijke richting wordt opgeschoven.

Aldus ontstaat de mogelijkheid dat het gebied voor bewoning beschikbaar blijft voor bewoners en eigenaars. Bovendien wordt aldus de mogelijkheid gecreëerd om voor bewoners en eigenaars, wier woningen c.q. eigendommen mogelijkwerwijs door de voorgenomen herinrichting van de Harnaschpolder moeten worden verwijderd, zich in dat gebied kunnen vestigen.

Provinciaal Bureau van Zuid-Holland directie Water en Milieu	
Ingek. 13 MAART 1998	
NUMMER	153449
OPSTEL	139037
OPGEV	02
OPDR	153449
OPDR	
OPDR	ABC CUM
OPDR	

De Belangenvereniging acht verplaatsing van de AWZI in zuidwestelijke richting van groot belang.
Aldus kan de lintbebouwing van de Noordhoornseweg worden gehandhaafd.

Naar ons oordeel verdient dit aspect speciale aandacht in het op te stellen MER.

Wij behouden ons het recht voor onze inspraakreactie nader aan te vullen c.q. te wijzigen.
Uiteraard zijn wij bereid onze inspraakreactie toe te lichten.

Hoogachtend,
namens de Belangenvereniging Harnaschpolder en de individuele leden,

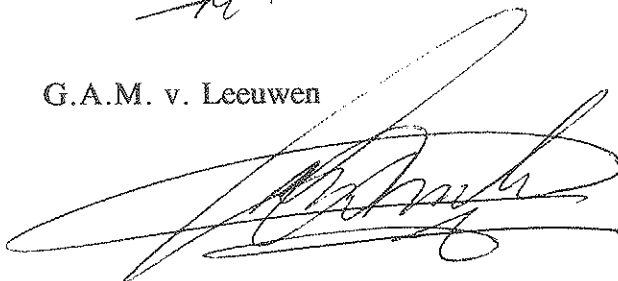
Voorzitter: V.P.W. v. Wijnen-Schenkels

Secretaris: P.C.M. Weerdenburg

Penningmeester: G.A.M. v. Leeuwen

cc. Ledenlijst (beperkt i.v.m. recentelijke oprichting)

Naam:

C. V. Leerdam
W. de Lange
A. Vreugdenhil
Immens
J. Zoons
G.G.J. v. Marrewijk
P.A.A. v/d Helm
J.A. van Geest
L.L. Bekkers
B.L.D. v. Leeuwen
M. Vermeulen
G.C. Arkesteijn
J.A. Vieveen
J.L.M. v. Vliet
S.A. J. Pakker .
L. Dreves
L. Overgaag
N. Dijkshoorn
A. V.d. Does
A. Kalkman
L.N. v. Wijnen
A. V. Leeuwen
C.C. v.d. Does
H.J.B. Bosman
G.A.M. v. Leeuwen
W.M. Tetteroo
Z. De Ruijter
G. V. Vliet
W. Hollierhoek
P.J. v. Leeuwen
B. Meursink
B.W. v. Leeuwen
R. Moor
A.T.M. Jansen
P.G. Kalkman
E. Steenks
P. Kalkman
M. V. Leeuwen
M.A. v. Paassen-v. Os
R.C. v. Paassen

Naam:

C. v. Paassen
Z. De Ruijter
R. Mooijman
F. Bezemer
C.W. Vreugdenhil
A. V. Geest
J.L.M. v. Vliet
E. Zuiderwijk-Weerdenburg
E.W. v. Schie
D. Wesstein
A.T.A. v.d. Maarel
P. Jansen
W.A. Bentvelzen
L.M.J. de Vette
A.A. v. Paassen
F.C. v. Paassen
J.A. v. Winden
A.J. Lupker
J. Th. H.v.. Paassen
G.P.M. Duijndam

871-1641

M.A.M. Vermeulen
Noordhoornseweg 32
2635 GC DEN HOORN

Den Hoorn, 4 maart 1998

Provincie Zuid-Holland
Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Betreft: "inspraakreacties AWZI"

11969 13/3/98

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu		
ex. 1 3 MAART 1998		
		153450
		139037
		02
		153449
afg. ABC	afg. CVM	
B.V.O.	JA	NEE

Geachte heer/mevrouw,

Dit schrijven betreft de Milieu Effect Rapportage in het gebied "Harnaschpolder". Graag zou ik daar op reageren. Op de bijlage staat gemarkeerd aangegeven waar mijn woning zich bevindt, zodat u in kan schatten in hoeverre ik betrokken ben.

Tijdens de informatie-avonden en in de informatieve artikelen in bladen wordt voortdurend gesproken over het milieu-effect op eventuele nieuwbouw in de omgeving van de AWZI. Mijn aandacht gaat vanzelfsprekend ook naar de bestaande bebouwing uit. Naar mijn mening dient hier dan ook tijdens de Milieu Effect Rapportage voldoende aandacht aan besteed te worden.

Tevens zet ik mijn vraagtekens bij het 'dragen' van het geluid over het, rond de AWZI liggende, water. Mocht de installatie geluid gaan produceren kan dit door de trillingen over het water in een wijde omtrek storend te horen zijn.

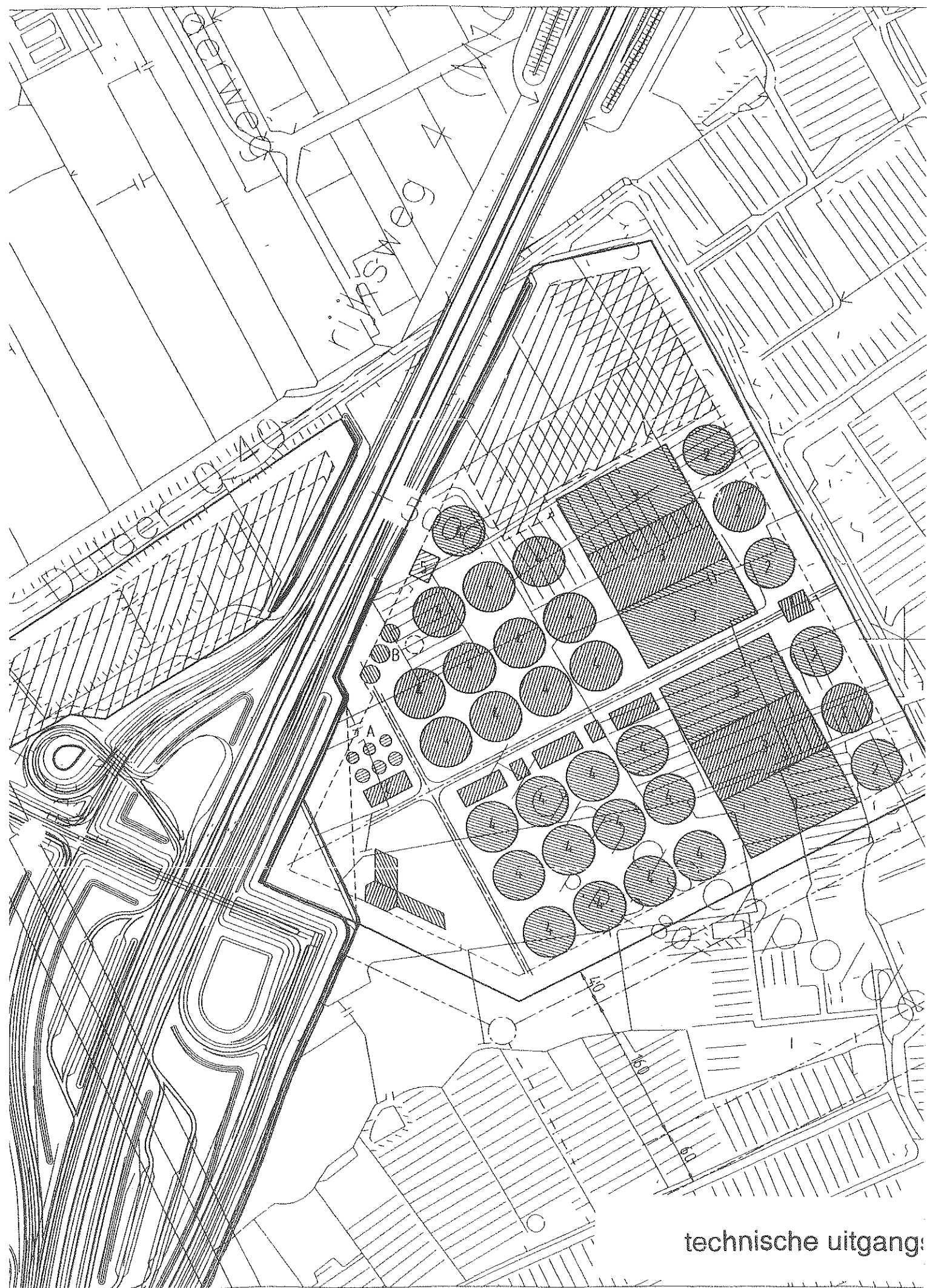
Met deze brief wil ik dus, zoals eerder opgemerkt, duidelijk maken dat deze punten ook meegenomen moeten worden in deze Milieu Effect Rapportage.

Hoogachtend,

M. Vermeulen

M.A.M. Vermeulen

Bijlage: Plattegrond met adres gemarkeerd

technische uitgang

1407 13-3-98
Gemeente Delft

8071-1641

153453
139037
01
139042
abc
CUH

Provincie Zuid-Holland
Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Phoenixstraat 16
Postbus 78, 2600 ME Delft
Telefoon (015) 260 29 60
Telefax (015) 213 52 26
Giro 15543

Uw kenmerk Uw brief van Ons kenmerk Delft Bijlagen

S98002316

VERZONDEN 12 MAART 1998

Onderwerp: zienswijzen startnotitie AWZI Harnaschpolder

Geacht college,

Gedurende de periode 16 februari 1998 tot en met 16 maart 1998 ligt de Startnotitie Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) in de Harnaschpolder ter inzage. De gemeente Delft maakt gaarne gebruik van de gelegenheid van zienswijzen te doen blijken.

Wij benadrukken dat wij de noodzaak tot de bouw van een nieuwe AWZI ten volle onderschrijven. Ons verzet richt zich tegen de gekozen plaats en de wijze waarop deze keuze tot stand is gekomen. Het is u overigens bekend dat onze gemeente beroep heeft ingesteld tegen het gewijzigd vastgestelde Streekplan Zuid-Holland West bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Wij stellen vast dat met voortvarendheid voortgegaan wordt op de ingeslagen weg. Dat betreuren wij omdat deze factor gewicht in de schaal kan leggen bij de beoordeling van ons beroepschrift. In dit kader laten wij tevens niet onvermeld dat het Hoogheemraadschap Delfland ruime publiciteit geeft aan de Startnotitie inzake het MER en aldus bij onze bevolking de indruk wekt als zou de locatiekeuze in het geheel niet meer ter discussie staan.

Wij vinden het, gezien het beroep tegen het streekplan en het nog niet onherroepelijk zijn van de concrete gebiedsaanwijzing daarin, te vroeg voor een MER, en zeker voor een MER dat uitsluitend gericht is op milieutechnische alternatieven voor een AWZI op de aangegeven locatie zoals in de onderhavige Startnotitie aan de orde is gesteld.

Wij zijn van oordeel dat de aan de orde zijnde locatievraag dermate belangrijk is dat procedures onvermijdelijk zijn. Iedere fase van de planvorming inzake de Harnaschpolder zal dan ook door ons benut worden om de aandacht te vestigen op onze grieven inzake de locatiekeuze.

Ons kenmerk

Bladnummer

S98002316

2

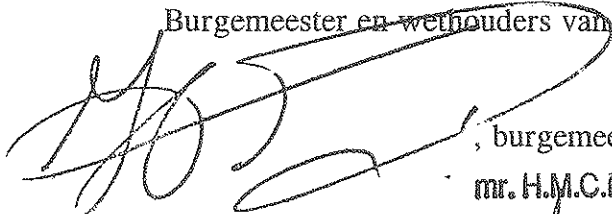
In het verlengde van het bovenstaande zien wij graag de vraag beantwoord waaraan de formele legitimatie ontleend wordt om de Startnotitie te beperken tot de Harnaschpolder. Telefonisch is ons te verstaan gegeven dat de plaats waar de AWZI moet komen nu eenmaal bestuurlijk is vastgelegd. Naar onze mening ontslaat dit het orgaan dat met de voorbereiding van een MER is belast niet van de plicht om andere mogelijke plaatsen van vestiging van de AWZI in ogenschouw te nemen. In dit kader verwijzen wij naar ons beroepschrift aan de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Genoemd schrijven omvat 21 punten waarin uitvoerig gemotiveerd aangegeven wordt waarom een plaatskeuze als thans aan de orde als een historische misslag kan worden gekwalificeerd. Wij nodigen u dus uit de Startnotitie -als u van oordeel blijft de ingezette procedure voort te moeten zetten- aan te vullen met een vergelijkend overzicht met betrekking tot alternatieve locaties. Wij raden u in dit verband aan kennis te nemen van het rapport van DHV Water van 13 december 1996 getiteld AWZI Harnaschpolder. De daarin aangevoerde strikt objectieve argumenten zijn tot op heden onweersproken gebleven. Dit geldt in het bijzonder de beoordeling van onze bedenkingen tegen het gewijzigd vastgestelde Streekplan Zuid-Holland West.

In dit kader dringen wij er tevens op aan om binnen de Harnaschpolder zelf andere locaties in de beoordeling te betrekken. Wij stellen vast dat de huidige plek rond de kruising van de N4 met Rijksweg A4 -de "Harnaschknoop"- uit een oogpunt van optimaal ruimtegebruik laag scoort. Bedoelde kruising zal bij voorkeur beschikbaar moeten zijn voor hoogwaardige vormen van bedrijvigheid. Deze zichtlocatie heeft ook in financieel opzicht bijzonder goede potenties. Zonder af te dingen op ambities teneinde een aanvaardbare beeldkwaliteit te realiseren lijkt het niet voor bestrijding vatbaar dat een AWZI voor wat betreft de visuele kwaliteit een minder geslaagde invulling is van deze cruciale plek. Tenslotte: de locatie die thans in het geding is, wordt goed ontsloten door hoogwaardig openbaar vervoer. Mede daarom is een onderzoek ook binnen de Harnaschpolder aanbevelenswaardig.

Wij verwachten dat u met het bovenstaande rekening wilt houden en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

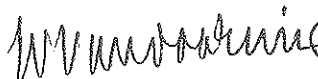
Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Delft,

, burgemeester.

mr. H.M.C.M. van Oorschot

secretaris.

mr. D.J. van Doorninck

Midden-Delfland Vereniging

871-1641

Aan de Provincie Zuid-Holland, Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage
Postbus 90602, 2509 LP Den Haag

betreft: MER - Inspraakreactie AWZI

L.S.,

De Midden-Delfland Vereniging heeft de startnotitie t.a.v. de AWZI met zorg bestudeerd. Hoewel de AWZI buiten het Midden-Delflandgebied is geprojecteerd, heeft de uitvoering van de plannen er om heen wel degelijk invloed op de mogelijkheden en positie van Midden-Delfland.

In het plangebied, dat wordt ontwikkeld in samenhang met de AWZI, ligt het gedeelte tussen de A4 en de Harnaschkade, dat deel uitmaakt van de Woudsepolder. Dit valt als zodanig onder het Reconstructiegebied Midden Delfland. Hiermee is bij de planvorming geen rekening gehouden.

Dit gebied, dat valt onder de Reconstructiewet Midden-Delfland, en dus behorend onder de bufferzone, kan niet zonder meer veranderen van functie.

Daarom zijn wij van mening dat in bijlage 3: Relevante wetgeving en procedures de Reconstructiewet Midden-Delfland genoemd moet worden als wet waarmee rekening gehouden dient te worden.

Het streekplan Zuid-Holland West dringt aan op groene verbindingszones van Midden Delfland naar zee en "vingers van groen" (eco aders) in het stedelijk gebied. Hoewel in dit plan wordt gesproken van "groene dooradering", is er geen invulling aangegeven.

De genoemde strook tussen A4 en Harnaschkade en de aansluitende Harnaschpolder zijn in potentie te bestemmen als groene verbindingszone tussen het groene stadslandschap van Rijswijk en Midden-Delfland. Hiervoor dient dan wel meer 'groen' in de plannen ingebracht te worden. Zoals nu voorgesteld zijn de Zwethzone en het Rijswijkse park een afgesloten gebied.

De AWZI is een niet-gecamoufleerd industrieel complex, vergelijkbaar met de tanks in Europoort. Om recreatief dit gebied nog enig aanzien te geven en een aantrekkelijke verbinding te maken is een nadrukkelijke groene inkadering nodig.

Volgens de discussies over de Berkelse Boog is een ecologische zone, wil die volwaardig functioneren, minstens 400 m breed.

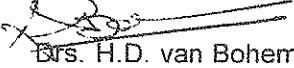
(Gedeeltelijk) ondergrondse aanleg van de AWZI zou dan ook onderdeel moeten uitmaken van de MER. Of de maatschappelijke kosten hiermee te hoog worden zal in een open politieke discussie moeten blijken en niet bij voorbaat moeten worden uitgesloten.

Kortom: de Midden-Delflandvereniging is van mening, dat het verlies van bufferzone voor de strook Woudsepolder tussen A4 en Harnaschkade moet worden voorkomen. Als hier onverhoopt geen of onvoldoende mogelijkheden voor zijn zal dit moeten worden gecompenseerd.

Daarnaast zou gezien kunnen worden of d.m.v. het terugdringen van de hoeveelheid te verwerken afvalwater niet een AWZI van kleinere omvang gerealiseerd kan worden.

Tenslotte zal in de MER een meest natuurvriendelijke variant moeten worden meegenomen, aangezien een meest milieuvriendelijke variant niet automatisch een meest natuurvriendelijke is.

Namens het bestuur van de Midden-Delfland Vereniging,

Mrs. H.D. van Bohemen,
secretaris.

Provincie Bestuur
Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
Telefoon (015) 380 99 40
Postbank 3928463

Secretariaat:
Postbus 36
2800 EK Schipluiden
Telefoon (015) 380 99 40
Postbank 3928463

153463
139037
01
139042

abc cur
Schipluiden, 11 maart 1998
B.V.O.

SHI - 1641

pg 69 13-3-98

Onderwerp: Inspraak startnotitie
milieueffectenrapportage
AWZI Harnaschpolder
DWM 139037

Aan het college van Gedeputeerde Staten
van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP 's-Gravenhage.

Schipluiden, 11 maart 1998.

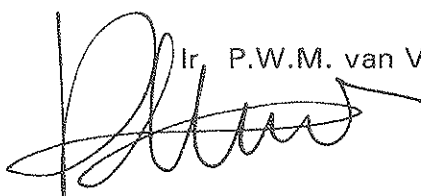
Geacht college,

Mede in onze hoedanigheid als lid van de monumentencommissie van de gemeente Schipluiden, wensen wij de volgende opmerkingen te maken met betrekking tot de inhoud van de richtlijnen waaraan het MER zal dienen te voldoen.

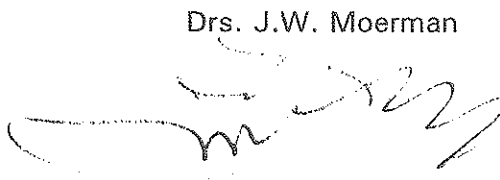
1. Er dient een inventarisatie te worden gemaakt van de cultuur historische waarden en van de specifieke landschappelijke elementen in het gebied;
2. Er dient een onderzoek te worden ingesteld naar de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen in het gebied;
3. Het streven dient er op gericht te zijn om de historische verkaveling in combinatie met wegen en aanwezige bebouwing zoveel mogelijk te behouden.

Afhankelijk van de resultaten van het gestelde onder 1 en 2 zal hiermede rekening dienen te worden gehouden en een afweging worden gemaakt.

Hoogachtend,

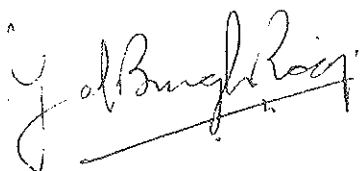

Ir. P.W.M. van Velzen

Drs. J.W. Moerman

J. van der Burgh-de Rooij

correspondentieadres:
Ir. P.W.M. van Velzen
Woudselaan 6
2635 CH Den Hoorn

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland	
Dienst Verrekeningen	
13 maart 1998	
153465	
139037	
02	
139040	
abc	com.
13.10.	1998

J.J.M. Arkesteijn
van Rijnweg 2
2286 KC Rijswijk
Tel. (privé) 015-2130331

SMI-1641

pg 169 16/3/1

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu	
Ingek.	16 MAART 1998
DWM nr	153530
zaaknr.	139037
stapnr.	01
reg.nr. slap	139040
proj./loc. nr.	
afd. a/b/c	bur: CUN
B.V.O.	JA NEE

11 maart, 1998

Provincie Zuid-Holland
Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Onderwerp: Inspraakreacties AWZI / DWM 139037

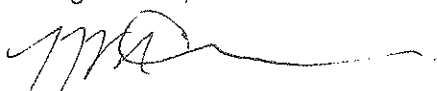
Geachte lezer,

Ik verzoek u in het kader van het opstellen van de richtlijnen voor de inhoud van het MER rekening te houden met de volgende zaken:

- Op het bijgevoegde kaartje is de locatie van mijn huis t.o.v. de AWZI aangegeven. De hemelsbrede afstand tot de noordpunt van het gebied (op de kaart ingetekend als Uitbreiding) is ongeveer 250 meter; de hemelsbrede afstand tot de noordpunt van het AWZI-gebied zoals dat in 2003 in productie moet zijn is ongeveer 400 meter. Daaruit blijkt dat de overlast van de AWZI kan worden beperkt als het gedeelte wat nu bestemd is voor uitbreiding niet benut wordt. Ik verzoek u hier nadrukkelijk aandacht aan te besteden.
- Op de informatie-avond werd op mijn vraag, wat er daadwerkelijk nog te ruiken zal zijn van de AWZI als deze voldoet aan de gestelde milieu-eisen, door de heer M. Bentvelsen, zuiveringstechnoloog van Delfland, als antwoord gegeven dat er niets te ruiken zal zijn. Ik vraag me af in hoeverre dit objectief meetbaar is. Ik ga er vanuit dat aan deze toezegging moet worden voldaan, en dat het storings- en calamiteitenplan daarop zal worden ingericht.
- Op de informatie-avond in de Hoornbloem van eind februari werd gemeld dat nog onderzocht wordt of t.b.v. energiebesparing op het AWZI-terrein windmolens kunnen worden geplaatst. Ik verzoek u na te gaan in hoeverre dan sprake is van landschappelijke vervuiling, en in hoeverre dit in tegenstelling is met de doelstelling om aan de architectuur van de AWZI zodanig aandacht te besteden dat inpassing in het landschap niet storend zal zijn.
- Op de informatie-avond werd gemeld dat de definitieve route van de rioolwater-aanvoerleiding nog niet vast lag. Er bestaat dus de kans dat deze route langs mijn huis komt te liggen. In de 60er jaren is langs mijn huis de hoofdader van het aardgasnet ingegraven. Dat ging eveneens om een buis van ca 1,5 meter diameter. De schade aan mijn huis die als gevolg van verzakkingen is ontstaan heb ik, sinds ik in 1988 eigenaar van de woning ben geworden, eindelijk kunnen herstellen door rondom mijn huis een compleet nieuwe buitenmuur te metselen. Ik zou het onaanvaardbaar vinden als deze kostbare investering voor niets zou zijn geweest. Bovendien zal voor deze route het parklandschap in Rijswijk moeten worden doorsneden. Zoals u weet is dit landschap gebouwd op een afvalstortplaats, en deze route zal daarom onverwachte milieuproblemen met zich meebrengen. Ik verzoek u hier nadrukkelijk aandacht aan te besteden.

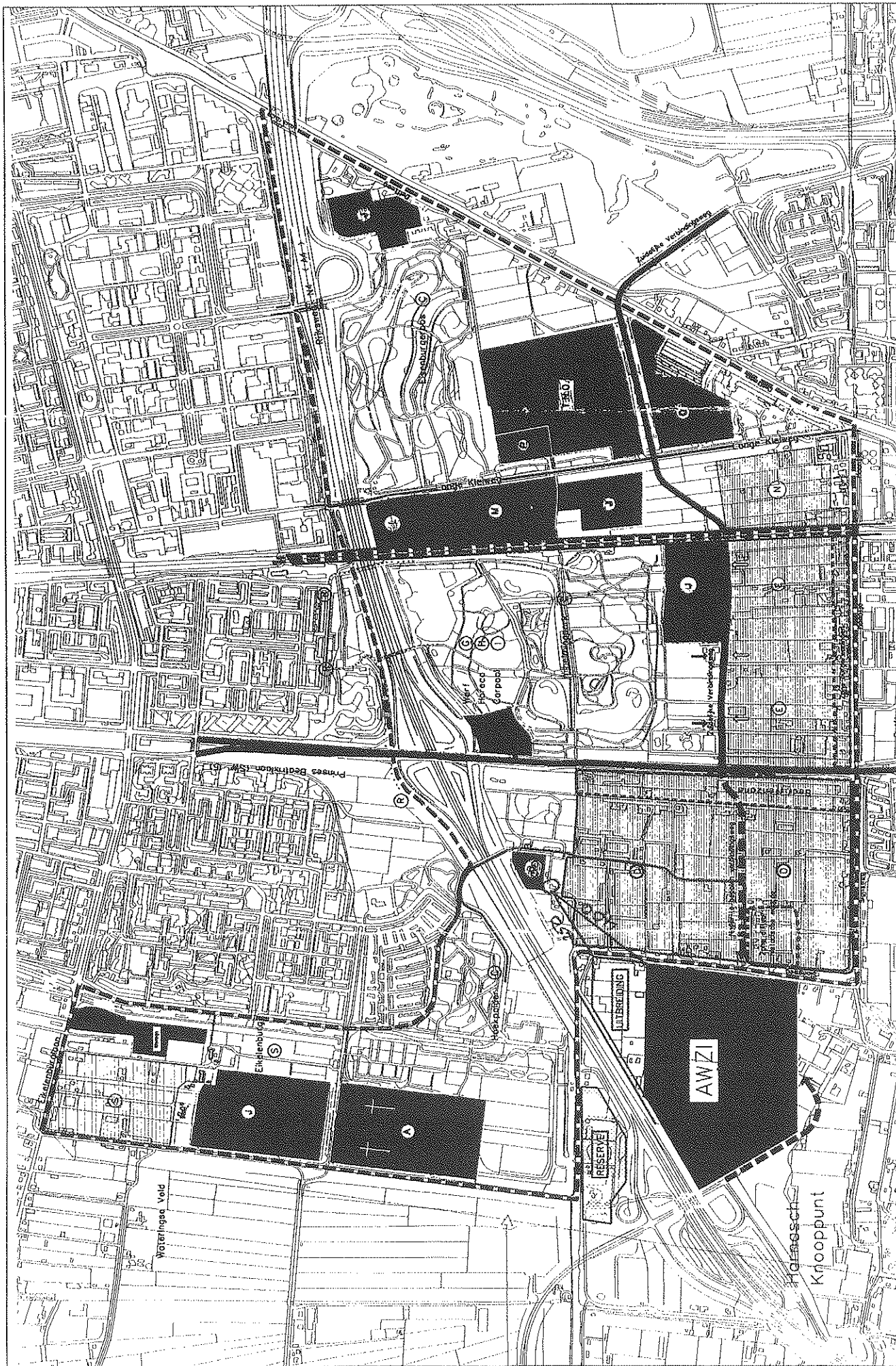
Ik verzoek u mij over de voortgang van de MER-procedure alsmede de volgende procedures schriftelijk op de hoogte te houden.

Hoogachtend,

J.J.M. Arkesteijn

Voorgestelde ontwikkelingsrichting.

- A. Handhaving van de begraafplaats/crematorium inclusief de mogelijke uitbreiding .
- B. Fietscrossbaan handhaven op de huidige lokatie.
- C. De parken Hoekpolder, Wilhelminapark en Elsenburgerbos handhaven.
- D. Sion bestemmen als glastuinbouw in een globaal eindplan. In dit plan wordt beschreven, de omvang en plaats van het mini bedrijventerrein, de gewenste kaveloppervlakte van de glastuinbouwbedrijven, de waterhuishouding en de verkeersontsluiting. De hoofdverkeersontsluiting (verlengde Zuidelijke Verbindingsweg) zal meer centraal worden gelegd, rechtstreeks aansluiting geven op de Prinses Beatrixlaan en richting Harnaschknooppunt (gemeente Schipluiden).
- E. 't Haantje bestemmen als glastuinbouw in een globaal eindplan. De ontsluiting zal geschieden vanaf de Zuidelijke Verbindingsweg.
- F. De aanleg van de Zuidelijke Verbindingsweg van Ypenburg tot aan de Prinses Beatrixlaan. Het gedeelte door Sion naar het Harnaschknooppunt opnemen in het globaal eindplan.
- G. De huisvesting van de gemeentelijke afdelingen langs de SW 15 (onder voorbehoud).
- H. De auto-ontsluiting van het Wilhelminapark vanaf de SW 15. De bestaande auto-ontsluiting vanaf de Muziekbuurt wijzigen in langzaam verkeersontsluiting.
- I. Een carpool-parkeerplaats in combinatie met een horecavoorziening. Deze laatstgenoemde voorziening is reeds opgenomen in het vigerende bestemmingsplan. De horeca kan een bijdrage leveren aan de recreatieve functie van het gebied.
- J. Bestaande volkstuincomplexen handhaven.
- K. Bestaande (dienst)woningen in Sion en 't Haantje kunnen worden gehandhaafd.
- L. Tennispark aan de Lange Kleiweg handhaven.
- M. Sportcomplex aan de Lange Kleiweg handhaven.
- N. Handhaving en versterking van de glastuinbouw tussen de spoorlijn en de Lange Kleiweg.
- O. Woningbouw in het groen in de Pasgelddriehoek.
- P. Bedrijfsterrein aan de Lange Kleiweg handhaven.
- Q. TNO handhaven; in het bestemmingsplan regelen dat bij veranderde functie de groenbestemming zal gelden, dit m.u.v. een strook langs de Lange Kleiweg.
- R. Een fiets- en voetpadennet aansluitend op de paden buiten het plangebied.
- S. Eikelenburg in principe bestemmen overeenkomstig het huidig gebruik. Door middel van vrijstellingen regelen dat incidentele burgerwoningen gebouwd mogen worden. Aan deze vrijstelling kan de voorwaarde gekoppeld worden dat deze moet dienen ter huisvesting van de aanwezige gezinsleden.

Ontwikkelingsvisie op hoofdlijnen Rijkswijk Zuid 14 januari 1998

SHI-1641

pg. 60, 16-3-98

Hans Talmon
Clara van Sparwoudestraat
2612 RW Delft
tel. 015-2138265

Provinciaal Bestuur Provincie Zuid-Holland		
120 van Zuid-Holland Directie Water en Milieu		
Directie Water en Milieu Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effect Rapportage		
Ingek.	16 MAART 1998	Postbus 90602
		2500 LP DEN HAAG
DWZ nr.	153533	
ONTN.	139037	
AWZI	01	
reg. nr.	139040	
PROJ.		
afd.	abc	cvm
B.V.O.	JA	NEE

betreft: inspraakreactie AWZI

Delft, 14 maart 1998

L.S.,

Bij het Hoogheemraadschap van Delfland ligt momenteel ter visie de Startnotitie Afvalwaterzuivering Harnaschpolder. Ik plaats enkele kanttekeningen:

1. Het AWZI-project Harnaschpolder is begroot op circa 1,1 miljard gulden. Het afvalwater legt zo tot in de verre toekomst een zeer omvangrijk beslag op de begroting van het hoogheemraadschap (meer dan de helft: grofweg 100 miljoen per jaar, op een totaal van 190 miljoen).
2. Met de investering wordt beoogd te voldoen aan de lozingsnormen voor Rijn en Noordzee (met name de stikstofnorm). Het milieurendement van de investering is echter volstrekt marginaal. In feite geeft Delfland honderden miljoenen uit om het overall zuiveringsrendement te verhogen van 90 procent naar 95 procent. Het effect op de waterkwaliteit van Rijn en Noordzee is echter verwaarloosbaar. Zo wordt ons dure belastinggeld in het water gegooid.
3. Zoals gezegd: het project overheerst de begroting van Delfland volledig. Het rechtstreekse gevolg is dat iedere speelruimte voor wél noodzakelijk beleid verdwijnt. De keus voor een marginaal schonere Noordzee is tevens een keus om niets te doen aan de volstrekt rampzalige waterkwaliteit in Delfland zelf.
4. Het oppervlaktewater in Delfland is buitengewoon ernstig verontreinigd door de glastuinbouw. Voor meststoffen bedraagt de normoverschrijding meer dan een factor tien. (Zeventig procent hiervan is afkomstig van de glastuinbouw.) Voor bestrijdingsmiddelen gaat het maar liefst om een factor zeshonderd. Verbetering is er niet of nauwelijks. Het Convenant Glastuinbouw en Milieu van november 1997 is volstrekt ontoereikend. De glastuinbouwproblematiek valt slechts op te lossen met een drastisch integraal beleid.* Anders is er voor de glastuinbouw geen plaats meer in dit dichtbevolkte gebied.

*Saneren van lozingen door aansluiten op de riolering; saneren van bestrijdingsmiddelen die via de lucht in het oppervlaktewater terecht komen; milieuvriendelijke gewasbescherming; grootschalig clusteren van glastuinbouw; forse toename waterbergend oppervlak; integraal waterbeheer; grootschalig scheiden kassengebied en watersysteem; grootschalig baggeren.

5. Het waterkwaliteitsbeleid binnen Delfland faalt vooral door geldtekort, beter gezegd: primair door de willekeur waarmee het geld aan de rioolzuivering wordt verspild; secundair door de geheel ontoereikende verontreinigingsheffing voor de glastuinbouw.**

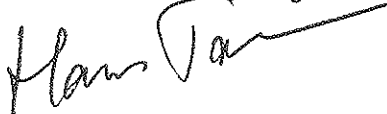
6. De AWZI betekent dat het water binnen het waterschap volledig moet wijken voor het water erbuiten. De normen voor de Noordzee worden strikt gehandhaafd, terwijl de normen voor het eigen water totaal worden genegeerd. De zorg voor schoon water is een hoofdtaak van het hoogheemraadschap. Dat Delfland alleen buiten zijn grenzen voor schoon water zorgt is een absurde taakopvatting. Al met al berust het project Harnaschpolder op willekeur en opportunisme.

7. Nota bene onderschrijft Delfland deze argumentatie in grote lijnen.***

8. De milieu-effectrapportage dient als alternatief te onderzoeken een AWZI met een zuiveringsrendement van 90 procent (in plaats van 95 procent), waarbij de besparing wordt aangewend voor natuur en milieu in Delfland zelf (zoals voor het project Groenblauwe Slinger). De milieugevolgen moeten beoordeeld worden in een breder kader.

9. Overigens moet de MER aandacht besteden aan een tweedehands waternet voor de AWZI, Gist-Brocades, de glastuinbouw, Europoort en het spoelen van zeezand.

Met vriendelijke groeten,

Hans Talmon.

**De heffing negeert bestrijdingsmiddelen alsook het feit dat lozing op het oppervlaktewater tientallen malen schadelijker is dan via de riolering.

***Volgens het antwoord van dijkgraaf Zevenbergen op mijn vraag tijdens de voorlichtingsavond van 26-2-98. Overigens betekent de AWZI financieel gezien een ernstige bedreiging voor het waterschap, voor de onafhankelijkheid (door dreigende curatele), voor slagvaardig beleid (door minder speelruimte en verhardingen van belangentegenstellingen), en ook met name voor het draagvlak voor het beleid.

SM-1641

p969 16/3

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 12 600, 2500 DJ Den Haag

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90 602
2509 LP DEN HAAG

Uw brief van

Uw kenmerk

DWM 139037

Ons kenmerk

DSB98006226

Doorkiesnummer

(070) 353 6366

Aantal bijlagen

1

Datum

13 maart 1998

Provinciaal Bestuur
van Zuid-Holland
directie Water en Milieu

Ingek. 16 MAART 1998

DWM 153534

139037

01

139040

afd. abc

cwh

B.V.O. JA NEE

Onderwerp

inspraakreactie AWZI

Geacht college,

Hierbij willen wij reageren op de startnotitie
Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) in de Harnaschpolder.
In de startnotitie wordt de begrenzing van de lokatie en
de hoofdlijnen van de terreinlogistiek voor de
afvalwaterzuiveringsinstallatie nader vastgesteld.

In het streekplan Zuid-Holland West is de exacte ligging van
de inrichting in de Harnaschpolder nog niet bepaald.
In onze brief van 16 juni 1997, kenmerk DS0970649 I, hebben wij aan
gedeputeerde staten bericht dat wij een voorkeur hebben voor een
situering van de inrichting van zijn geheel in het oostelijke kwadrant
van het Harnaschknooppunt. Zoals wij in bovengenoemde brief al hebben
aangegeven, achten wij een spreiding van de inrichting over meer dan
een kwadrant onaanvaardbaar. Deze brief voegen wij ter kennisneming
toe.

Nu de mer-procedure met de publicatie van de startnotitie formeel van
start is gegaan, willen wij nochtans in het kader van deze procedure
aangeven welke omgevings- en milieuaspecten speciale aandacht behoeven
in het op te stellen milieu-effectrapport.

Allereerst moet onderzocht worden in hoeverre de gezondheid en welzijn
van (toekomstige) bewoners van Wateringse Veld negatief beïnvloed wordt
door de effecten van stank, geluid en toxische stoffen als gevolg van
het vestigen en in bedrijf stellen van de AWZI. Daarbij moet rekening
worden gehouden met cumulatieve effecten als gevolg van andere
bedrijven (bijvoorbeeld Van Vliet Transportbedrijf). Tevens is het
belangrijk te onderzoeken hoe de gesteldheid van het landschap wordt
beïnvloed door visuele verontreiniging en in welke mate de groene
ontwikkeling rond de Zweth wordt benadeeld.

Inlichtingen bij:
mw. M.A.W.G. Feller

Postadres: Postbus 12 600, 2500 DJ Den Haag
Bezoekadres: Spui 70, Den Haag

Telefoon: (070) 353 2478
Telefax: (070) 353 2782

Tenslotte moet onderzocht worden in hoeverre er hinder zal ontstaan door vrachtauto's die slib afvoeren.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Den Haag,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.M. Kroese-Duijsters
...

W.J. Deetman

J.A.M. KROESE-DUIJSTERS W.J. DEETMAN

Gemeente Den Haag

Retouradres: Postbus 12 600, 2500 DJ Den Haag

Gedeputeerde staten van Zuid-Holland
Postbus 90 602
2509 LP DEN HAAG

Uw brief van
26 februari 1997
Uw kenmerk
DRG/ARO/132757A
Ons kenmerk
DSO970649 I
Doorkiesnummer
(070) 353 4961
Aantal bijlagen

Datum
16 juni 1997

Onderwerp
afvalwaterzuiveringsinstallatie
in de Harnaschpolder

Geacht college,

In het ter inzage gelegde vastgestelde streekplan Zuid-Holland West is een Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) in de Harnaschpolder opgenomen, zij het dat de precieze plek in de polder voor de AWZI nog moet worden bepaald.

In het u bekende rapport van DHV d.d. 13 december 1996 over de mogelijkheden van inpassing van de AWZI zijn verschillende alternatieve plekken onderzocht. Ten aanzien van de keuze tussen deze lokaties berichten wij u het volgende.

Het zogenoemde "Model 2", waarbij de AWZI verdeeld is over vier grondstukken aan de vier zijden van het Harnaschknooppunt op de autoweg A4, achten wij absoluut onaanvaardbaar. Daarvoor hebben wij de volgende argumenten: het ligt te dicht bij de woonwijk Wateringseveld, het geeft een sterke "visuele vervuiling" rond dit belangrijke verkeersknooppunt, het benadeelt de groene ontwikkeling rond de Zweth, en het bemoeilijkt de doortrekking van een raillijn van het AggloNet tussen Wateringseveld en Delft.

Wij hebben een voorkeur voor "Model 3", dat geheel in één "kwadrant" (het oostelijke) van het knooppunt ligt. Dit past naar ons oordeel beter in een integrale ontwikkeling van de Harnaschpolder, rekening houdend met planologische wenselijkheden en met de omgeving.

Wij gaan ervan uit dat niet voor model 2 gekozen zal worden, hetgeen voor ons een reden is om niet in beroep te gaan tegen het vastgestelde streekplan Zuid-Holland West. Mocht onverhoopt de keuze toch op model 2 vallen dan behouden wij ons alle rechten voor.

Inlichtingen bij:
P.J. Risseeuw

Postadres: Postbus 12 600, 2500 DJ Den Haag
Bezoekadres: Spui 70, Den Haag

Telefoon: (070) 353 2478
Telefax: (070) 353 2782

Een afdruk van deze brief zonden wij aan het Stadsgewest Haaglanden en aan het Hoogheemraadschap van Delfland.

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
de secretaris, de burgemeester,

S. KOLTHEK

W.J. DEETMAN

afdruk aan

- 1x DSO, afd. RO, P.J. Risseeuw

A.C. 't d Sluys
Woudseweg 76
2635 CE Den Hoorn.
Vraag 1

871-1641

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu	
Ingek. 17 MAART 1998	
DWM nr.	153564
zaaknr.	1390
stapnr.	01
reg.nr. stap	139040
gen./loc. nr.	gebouwing en
afd.: ABC	bur: CVh
RVO	vermogen en
	NEE

De lokatie voor de a.w.z.i. ligt op het laagste punt in de Harnaschpolder, wat zijn de gevolgen van ; - een blijvende grondwater verlaging
- hogere bemaling
- veranderd inzijgingspatroon door aanleg van een straatriool
- verandering van gronddruk, draagvermogen en porositeit van de ondergrond

En wat is het effect hiervan op niet door heipalen ondersteunde woningen aan de Woudseweg, waar op een dieptelaag al drie verschillende grondsoorten naast elkaar voorkomen, dus ook kans op drie verschillende inklinkingspatronen van de ondergrond.

En hoe past grondwaterverlaging in het thema verdroging van het Nationaal milieubeleidsplan.

Vraag 2

Kan er samen met waterwinbedrijven worden onderzocht of het effluent, na een verdere behandeling, kan worden hergebruikt voor diepte infiltratie ten behoeve van de drinkwatervoorziening.
Dit kan dan in de plaats komen van aangevoerd rivierwater.

Vraag 3

Als ik schriftelijk opmerkingen over de startnotitie indien bij de directie water en milieu van de provincie krijg ik dan ook persoonlijk bericht over de antwoorden en als opmerkingen niet relevant worden verklaard krijg ik daar dan een uitleg bij.

Vraag 4

Waarom word er niet gekeken naar een alternatieve lokatie binnen de gemeente Schipluiden met gelijke mogelijkheden, zoals de K. Engelbrechtspolder, waar minder woningen en bedrijven zouden moeten worden ontruimd en waar de zelfde aansluitingen liggen op de snelweg nl bij de kruising met de Woudseweg

C 1a > C 4 y >
DUDEWEG 76
35 CE Den Hoon.

Vraag 5

Aanleg bedrijfsterrein of grootschalige kantoorcomplexen ieder apart of gezamenlijk met een oppervlak van 100 ha inclusief veiligheids en geluidszonering

In een landelijk gebied bouwen van 2000 woningen

Herinrichting van een landelijk gebied van 200 ha of meer

Het aan leggen van een railverbinding van meer dan 5 km in een landelijk of milieugevoelig gebied

Aanleg van watertransportleiding met een diameter van meer dan 100 cm

Dit zijn activiteiten die in de Wet Milieubeheer op de C-lijst staan van het Koninklijk besluit voor de milieu-effect rapportage 1994.

En dus m.e.r.-plichtig zijn .

Naar mijn idee zijn hiervan enige punten van toepassing op de ontwikkeling van de Harnaschpolder .

In de Wet milieubeheer staat ook dat bij een ontwikkelingsproject dat opgedeeld is in deelprojecten de som van de deelprojecten maatgevend is voor de m.e.r.-plicht .

Verder staat in de Wet milieubeheer dat als activiteiten of plannen die een duidelijke samenhang hebben , en waarvan er een of meer m.e.r.-plichtig zijn , er dan een integrale m.e.r. opgesteld moet worden .

Verder ontstaat een m.e.r.-plicht al bij de eerste besluitvorming waarin een plichtige activiteit word genoemd .

Dit zou volgens mij inhouden dat nu het streekplan al gewijzigd , en er een convenant getekend is tussen de gemeente en de provincie , nu eerst de m.e.r. procedure afgerond moet zijn voor de bestemmingsplannen gewijzigd kunnen worden .

Als er nu een m.e.r. wordt opgesteld voor de AWZI en er hierna bestemmingsplannen worden gewijzigd dan vallen de andere deelprojecten onder andere regels als bij een integrale m.e.r. procedure

Dit wekt bij mij de indruk van het omzeilen van bestaande wetgeving en een vorm van onbehoorlijk bestuur .

Stadhuis
 Generaal Spoorlaan 2
 Postbus 5305
 2280 HH Rijswijk
 Telefoon 070 - 395 99 11
 Postbanknummer Comptabele: 29957
 Banknummer B.N.G.: 28.50.07.424
 Fax: 070 - 395 95 88

Svp bij correspondentie
 datum en kenmerk van
 deze brief vermelden.

10/3/98

811-1641

153571
 139037
 01
 139040
 ABC cum

Gedeputeerde Staten van Zuid Holland
 Postbus 90602
 2509 LP DEN HAAG

UW BRIEF D.D. 3 februari 1998
 BIJLAGE(N)
 UW KENMERK DWM.139037
 DOORKIESNUMMER (070) 395 93 61

ONS KENMERK 98002278/OW
 INLICHTINGEN BIJ P.P. Oostveen

DATUM 16 MAART 1998

BETREFT startnotitie AWZI Delfland

Geacht college,

De ontvangen startnotitie van het Hoogheemraadschap van Delfland voor een nieuw te bouwen afvalwaterzuiveringsinstallatie in de Harnaschpolder in de gemeente Schipluiden geeft ons aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.
 Aangezien het gaat om de startnotitie beperken wij ons tot de hoofdlijnen.

Wij benadrukken dat onze reactie en suggesties niet zijn ingegeven door weerstand die er zou bestaan tegen de vestiging van de AWZI maar dienen teneinde de verdere procedure zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Het behoeft in dit kader geen betoog dat wij, rekening houdend met de belangen van onze inwoners, de procedure kritisch zullen blijven volgen.

- **Formele bevoegdheden.** De formele beslissingsbevoegdheden liggen bij de bevoegde gezagen zowel ten aanzien van de WVO-vergunning als voor de Wm-vergunning. Op dit moment is het ons niet bekend wie het bevoegd gezag is voor de Wm-vergunning en dit maakt het o.i. onmogelijk om de formele beslismomenten in de MER-procedure uit te voeren. Tevens ontbreekt o.i. het formele besluit tot het gecoördineerd behandelen/voorbereiden van het MER als bedoeld in artikel 14.5, derde lid van de Wet milieubeheer. Onduidelijk is daarom wat de coördinatie precies inhoudt.
- **Communicatie.** Met betrekking tot de communicatie over de AWZI kan worden gesteld dat er een discrepantie lijkt te bestaan tussen het gestelde in de Startnotitie en de uitgangspunten die het Hoogheemraadschap ventileert in de media en de publieksvoorlichting, met betrekking tot het gebruik van de meest moderne technieken ter beperking van de milieu-effecten. Met name ten aanzien van geluid en geur gaat de Startnotitie uit van de wettelijke en beleidsmatige normen, in plaats van een streven naar minimalisatie.
- **MER op maat.** Het instrument "MER op maat" beoogt een scope-reductie van het MER waarvoor geen wettelijke gronden lijken te bestaan. De gevolgen van deze reductie zijn ondoorzichtig, terwijl de uitgangspunten niet vast staan en het experiment ook nog niet geëvalueerd is. Dit lijken geen goede uitgangspunten voor een groot project als het onderhavige.

- **Lokatiekeuze.** Hoewel de lokatiekeuze als zodanig niet MER-plichtig is, lijkt (mede gezien het moeizame bestuurlijke voortraject en de wijze van tot standkoming van de lokatie-aanwijzing via amendering van het Streekplan) een goede motivering van de lokatiekeuze in het MER op zijn plaats. Zonder inzicht in de vestigingscriteria en de lokatie-alternatieven blijft elke belangenafweging, ook op lokatieniveau, onvolledig. De relatie met andere ontwikkelingen in de Harnaschpolder en het gecombineerde indirecte ruimtebeslag is onderbelicht. Ook de motivatie van het beperkt aantal inrichtingsvarianten in relatie tot andere functies in het gebied (met name glastuinbouw) is onderbelicht. Dit kan ten koste van het draagvlak gaan, dat reeds om andere redenen onder druk staat.
- **Ruimtelijke inpassing.** Bij de ruimtelijke inpassing zijn de belevingswaarde en de visuele aspecten vanuit zichtpunten in Rijswijk tot nu toe onderbelicht gebleven. De onderzochte en de te onderzoeken inrichtingsvarianten zijn bovendien beperkt gehouden. gezien het feit dat ook de initiatiefnemer de ruimtelijke inpassing als belangrijk aandachtspunt noemt, zijn betere analyses op basis van meer zichtpunten en inrichtingsvarianten gerechtvaardigd. Wij gaan er danook vanuit dat in het MER duidelijk aandacht wordt besteed aan de (vooralsnog tijdelijke) groene inrichting van het gebied geleden tussen de AWZI en de gemeente Rijswijk grenzend aan de woonwijk Hoekpolder.
- **Trace influentleiding.** Een goede motivatie van de twee (slechts beperkt verschillende) tracés ontbreekt, evenals een motivatie voor het ontbreken van bundelingsvarianten met de A4 en de koppeling aan het gasleidingtrace. Wij verlangen van u dat deze variant in het MER wordt opgenomen.
- **Zuiveringstechniek.** Via een beperkt weergegeven voorselectie is het in het MER te onderzoeken aantal alternatieven teruggebracht naar twee, die zich bovendien beperkt onderscheiden. Er is onvoldoende onderbouwing voor zowel de genoemde zuiveringsconfiguraties alsook voor de resultaten van de voorselectie. Aangezien de keuze van het systeem direct invloed heeft op het totale financiële plaatje (en dus de lasten van de bewoners door hogere heffingen) en op het ruimtebeslag van de lokatie, zal binnen de MER veel meer aandacht moeten worden besteed aan de afweging en keuze van de zuiveringstechniek.
- **Geluid- en geurhinder.** In de Startnotitie wordt uitgegaan van de wettelijke randvoorwaarden. Dit is in tegenstelling met eerdere publicaties in de media, de persvoorlichting, de voorlichtingsavonden en de in de startnotitie genoemde literatuur, waarbij van een minimalisatie wordt uitgegaan. De beste mogelijkheden ter beperking van geluid- en geurhinder zullen tenminste in het kader van het MMA in het MER moeten worden onderzocht.
- **Financiële lasten.** Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft gekozen voor een zuiveringsinstallatie met zo laag mogelijke investerings- en beheerskosten en daaruit voortvloeiend een groot ruimtebeslag. Om die reden is gezocht naar een terrein van minimaal 35 ha. De meeste alternatieve lokaties zijn daarom afgevalen. De maatschappelijke kosten zijn voor de initiatiefnemer uitgangspunt en dat blijkt ook uit de startnotitie. Alternatieve zuiveringsinstallaties met minder milieu-effecten en ruimtebeslag, worden vooralsnog niet in de afwegingen meegenomen, hetgeen naar onze mening wel gerechtvaardigd zou zijn.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Rijswijk,
de secretaris,

de burgemeester,

SMI-1641

pg 6, 18/3/98

Provincie Zuid Holland
Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage
Postbus 90602
2509 LP
DEN HAAG

Datum: 12 maart 1998

Betr.: M.E.R.-procedure

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu	
ingek	17 MAART 1998
DWID	153502
zaak	139037
staun	01
regul. tra.	139042
pro. tra.	
afd.	abc
bur.	CJM
B.V.O.	JA NEE

Naar aanleiding van de startnotitie Harnaschpolder,
wil ik u meedelen dat de Klankbordgroep Sion, gemeente Rijswijk,
gehoord wil worden in de lopende M.E.R.-procedure.

De Klankbordgroep behartigt de belangen van alle
tuinders in Sion, gemeente Rijswijk.

Onze bezwaren zullen wij u, na een door ons georganiseerde
vergadering hieromtrent, op een later tijdstip doen toe-
komen.

Hoogachtend,
Namens de Klankbordgroep
Marian Nowee,
P. Verburchweg 9,
2286 KD Rijswijk.

M. Nowee

Klankbordgroep Sion gemeente Rijswijk.

p.a. Mw. M.Nowee,
Pastoor Verburchweg 9,
2286 KD Rijswijk.
Tel. 015-2147868.

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie	
Ingek.	- 3 APR. 1998 154520
DWM	154540
zaak	139037
sta	02
reg	153449
pro	
afd.	ABC CUM
B.V.C.	

Provincie Zuid Holland,
Directie Water en Milieu,
Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage,
Postbus 90602,
2509 LP Den Haag.

31 maart 1998.

Betreft: inspraakreactie AWZI
Onze brief: 12 maart 1998.

Refererend aan onze brief van 12 maart jl. inzake de MER-procedure, zijn in de algemene vergadering van tuinders in Sion gemeente Rijswijk de volgende bezwaren aangegeven t.a.v. de AWZI in de Harnaschpolder.

De milieuregels voor de glastuinbouw worden steeds strenger.
Gewasbeschermingsmiddelen worden verder teruggedrongen.
Door de jarenlange werkzaamheden aan de AWZI zal er veel stuifzand neerkomen op de kassen en het gewas van tuinders met alle gevolgen van dien

De AWZI in de nabije omgeving van kassen zal een grotere infectiedruk geven.
Vogels en insecten zullen deze infecties overbrengen. Glastuinders ontkomen er niet aan infecties een halt toe te roepen. Dit in tegenspraak met alle milieu maatregelen.
Verwacht wordt dat de levering aan binnen- en buitenlandse supermarktketens ernstige gevolgen zal hebben voor het afnemen van de produkten van tuinders die een zuiveringsinstallatie als buur hebben.

Alhoewel er wordt gesproken van een moderne AWZI zal de werking in de praktijk, zoals altijd, bijgesteld moeten worden.

De tuinders in Sion zijn ernstig bezorgd over deze ontwikkeling. Een ontwikkeling waar ze geen enkele invloed op uit kunnen oefenen.
Unaniem hebben de tuinders zich uitgesproken, niets te zien in herstructurering voor het gebied, zoals de gemeente Rijswijk voorstelt.

De Klankbordgroep Sion doet een dringend beroep op u om de bezwaren serieus te nemen.
Mocht de AWZI negatieve gevolgen hebben voor de tuinbouw, zoals omschreven, dan zal er zeker een claim komen van de tuinders, i.s.m. de verzekering.

Hoogachtend,
Namens de Klankbordgroep,
M.Nowee.

uw kenmerk: DWM-153582

M. Nowee

FAXBERICHT
=====

Aan: Provincie Zuid Holland - Directie Water en Milieu
Tav: Dhr. Ir. H.D. Oosthoek - Dhr. Ir. H.H.J.M. Goumans

Datum : 31 maart 1998

Betr. : MER procedure AWZI Harnaschpolder van
Klankbordgroep Sion gemeente Rijswijk.

Uw ref: DWM-153582

Bijgaand onze brief betreffende inspraakreactie AWZI.

Deze brief wordt alsnog per post verzonden.

Hoogachtend,
Namens de Klankbordgroep,
M. Nowee

Bijlage: brief

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu		
Ingek. - 3 APR. 1998		
DWM nr.	154520	
zaaknr.	139037	
stapnr.	01	
reg.nr.stap	139040	
proj./innr.		
afd.: <i>abc</i>	bur: <i>CVH</i>	
B.V.O.	JA	NEE

Klankbordgroep Sion gemeente Rijswijk.

p.a. Mw. M.Nowee,
Pastoor Verburchweg 9,
2286 KD Rijswijk.
Tel. 015-2147868.

Provincie Zuid Holland,
Directie Water en Milieu,
Bureau Coördinatie Vergunningen en Milieu-effectrapportage,
Postbus 90602,
2509 LP Den Haag.

31 maart 1998.

Betreft: inspraakreactie AWZI
Onze brief: 12 maart 1998.

Refererend aan onze brief van 12 maart jl. inzake de MER-procedure, zijn in de algemene vergadering van tuinders in Sion gemeente Rijswijk de volgende bezwaren aangegeven t.a.v. de AWZI in de Harnaschpolder.

De milieuregels voor de glastuinbouw worden steeds strenger.
Gewasbeschermingsmiddelen worden verder teruggedrongen.
Door de jarenlange werkzaamheden aan de AWZI zal er veel stuifzand neerkomen op de kassen en het gewas van tuinders met alle gevolgen van dien

De AWZI in de nabije omgeving van kassen zal een grotere infectiedruk geven.
Vogels en insecten zullen deze infecties overbrengen. Glastuinders ontkomen er niet aan infecties een halt toe te roepen. Dit in tegenspraak met alle milieu maatregelen.
Verwacht wordt dat de levering aan binnen- en buitenlandse supermarktketens ernstige gevolgen zal hebben voor het afnemen van de producten van tuinders die een zuiveringsinstallatie als buur hebben.

Alhoewel er wordt gesproken van een moderne AWZI zal de werking in de praktijk, zoals altijd, bijgesteld moeten worden.

De tuinders in Sion zijn ernstig bezorgd over deze ontwikkeling. Een ontwikkeling waar ze geen enkele invloed op uit kunnen oefenen.
Unaniem hebben de tuinders zich uitgesproken, niets te zien in herstructurering voor het gebied, zoals de gemeente Rijswijk voorstelt.

De Klankbordgroep Sion doet een dringend beroep op u om de bezwaren serieus te nemen.
Mocht de AWZI negatieve gevolgen hebben voor de tuinbouw, zoals omschreven, dan zal er zeker een claim komen van de tuinders, i.s.m. de verzekering.

Hoogachtend,
Namens de Klankbordgroep,
M.Nowee.

uw kenmerk: DWM-153582

1707 17070

811°-1641

Rijswijk 15.3.1998

Geachte Directie

Aangezien we onze bezwaarschrift 16 maart 1998 in stuorde kunnen we het gehele plan nog niet geheel over zien.

Maar aangezien we met ons bedrijf en woningen erg dicht bij de A W Z I zitten op Rijswijks grondgebied aan de van Rijnweg postcode 2286 KC en aan de Past. Verburchweg 2 postcode 2286 KD.

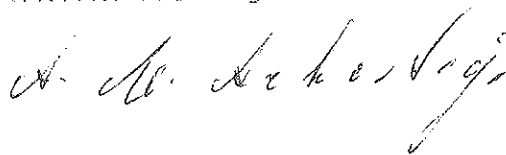
Daar ons velen vragen rijzen willen wij onze ongerustheid uitspreken.

Wij hopen dat we de zelfde behandeling krijgen als de collega's in Schipluiden

Beleefd groetend

A.M. en J.W. Arkesteijn

Onder getekende
A.M. Arkesteijn

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu	
Ingek.	17 MAART 1998
DWM nr	1535077
zaak	139 037
stap	01
reg.nr./sta	139 040
proj./m.n.	
afd.: abc	dur: cum
B.V.O.	JA NEE

SMI-1641

pg 69 18/3/98

in M.J. Woudstra Brinkhuis
4 Woudt 1

4 Woudt, 15 maart 1996

1636 RD Schipbeiden

L.S.

naar aanleiding van de informatievragen, waar
natuurbelangen totaal niet zijn verwoord,
zie ik mij genooddacht, ook een reactie
op schrift te stellen.

In het streekplan zuid west is met een pijl
een opene verbinding zone aangegeven voor
het gebied waar nu de kunst komt
langs de rivier zijn vooral opene gebieden
aangelegd van Noordwijk tot Aijswijk de
rijn rivier zone

In het streekplan wordt bevestigd, dat de zone
een goede verbinding met Midden Delfland zou
moeten krijgen. (recreatie gebied)

In de Harnaschpolder ligt, tussen de Harnaschvete
ring en de 4, een stukje Midden Delflands
recreatie gebied. In het geldende doelplan is
dit goed ingevuld.

Door de huidige ontwikkelingen worden deze
plannen verhindert.

Ik verzoek u, nadrukkelijk in de MER een
open variant mee te nemen.

Niet alleen voor de natuur op zich, maar
ook voor de recreerende mens, waar bij de
huidige uitbreiding van de bebouwing wel erg

weinig plek over blijft.
met vriendelijke groet,

Wijf. H. -

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu			
ingek.	17	MART	1998
DWM nr.	153589		
zaaknr.	139037		
staant	101		
reg.nr. stad	139040		
proj./inf. nr.	1		
afd.	aha	bur.	clh
B.V.O.	JA	NEE	

WATERBEDRIJF
EUROPOORT

SMI-1641

REGIO 1 10/3/98
Delft, De Lier, 's-Gravenzande,
Hoek van Holland, Maasland,
Maassluis, Monster, Naaldwijk,
Schiedam, Schipluiden, Vlaardingen
en Wateringen

Provincie Zuid-Holland
Directie Water & Milieu
Bureau Coördinatie Vergunning & Milieu
Effectenrapportage
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

Aartsdijkweg 81,
3155 RR Maasland
Postbus 1
3140 AA Maassluis
Telefoon 010-2936300
Storingen 0800-1529
Fax 010-2936310
Bankrekening BNG 28.50.42.394

Uw kenmerk

Afdeling / Naam medewerker
Beheer & Storingen/A. Reitsma

Doorkiesnummer
010-2936365

Uw brief van

Ons kenmerk
U 98/R1-0150

Datum
17 maart 1998

Betreft
Harnaschpolder

Bijlage(n)

Geachte dames en heren,

Naar aanleiding van uw uitgave met betrekking tot de ontwikkeling van een afvalwaterzuiveringsinstallatie in de Harnaschpolder te Den Hoorn, delen wij u mede dat Waterbedrijf Europoort, Regio 1 met betrekking tot de ondergrondse infrastructuur in deze belanghebbend zal zijn.

Derhalve verzoeken wij u om bij nadere ontwikkelingen omtrent de betreffende locatie, WBE te informeren.

Hoogachtend,
N.V. Waterbedrijf Europoort

ir. J.F.X. Urbanus
Regiomanager

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu		
Ingek.	18 MAART 1998	
DWM nr.	153690	
zaaknr.	139037	
stapnr.	01	
reg.nr. stap	139040	
proj./irr.nr.		
afd.	afw.	buf. CUP
B.V.O.	JA	NEE

871-1641

14/09 24-5-90

Dr.ir. B. Enserink
 Drs. R.A.H. Monnikhof
 corr.adres: R. Monnikhof
 Dijkshoornseweg 162
 2635 EV Den Hoorn

Den Hoorn, 10 maart 1998

Aan: Provincie Zuid-Holland
 Directie Water en Milieu
 Bureau Coördinatie Vergunningen en
 Milieu-effectrapportage
 Postbus 90602
 2509 LP Den Haag

betreft: inspraakreactie AWZI

L.S.

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu		
Ingek.	12 MAART 1998	
DWM nr.	153407	
zaaknr.	139037	
stapnr.	01	
reg.nr.stap	139040	
proj./lnr.nr.		
afd. abc	bur: CVM	
B.V.O.	JA	NEE

Hierbij ontvangt u onze inspraakreactie op de Startnotitie MER AWZI Harnaschpolder. Onze inspraakreactie bestaat uit een drietal onderdelen. In het eerste deel formuleren wij een groot aantal zorgpunten omtrent de inzet van de initiatiefnemer - realisatie van een awzi in de Harnaschpolder gebaseerd op het LBAS systeem - en de wijze waarop de initiatiefnemer suggereert om te willen gaan met de input van de insprekers.

In het tweede deel van deze inspraakreactie wordt inhoudelijk gereageerd op een aantal ons inziens zeer discutabele vooronderstellingen in de Startnotitie.

In het derde deel van deze reactie vindt u onze suggesties voor de richtlijnen voor de MER voor de Harnaschpolder, welke voortvloeien uit de argumenten in de voorgaande twee delen.

Zorgpunten omtrent de inzet van de initiatiefnemer

Het uitvoeren van een MER is mede bedoeld om de voor- en nadelen van verschillende mogelijke uitvoeringswijzen of alternatieven voor de voorgenomen activiteit te onderzoeken. De in de Startnotitie aanwezige inperkingen en formuleringen wekken echter de indruk dat de daarvoor noodzakelijke openheid van geest bij de initiatiefnemer ontbreekt. De indruk wordt gewekt dat aanvullingen of wijzigingen eigenlijk ongewenst zijn en de initiatiefnemer ontmoedigt bijdragen die eerder gemaakte keuzes ter discussie stellen. Ter illustratie:

- op pagina 3 van de startnotitie, 3e alinea, staat de zin "Het doel van de m.e.r. is de vergunningverlenende instanties inzicht te geven in de gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu." (cursivering door schrijvers) Wij zijn echter van mening dat een m.e.r. ten behoeve van alle *betrokkenen* wordt opgesteld (dus niet alleen voor vergunningverleners) en dat deze ook een afweging ondersteunende functie heeft. Een m.e.r. moet dus niet alleen inzicht geven in de gevolgen van de voorgenomen activiteit, maar dient ook ter vergelijking van die gevolgen met die van eventuele alternatieven.
- op pagina 7, 3e alinea: "Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft na vergelijkend onderzoek *vastgesteld* dat de nieuwe awzi de volgende kenmerken *zal hebben*." (cursivering wederom door ons). Deze zinsnede geeft aan dat voor de initiatiefnemer de uitvoeringswijze (kenmerken) van het project niet meer ter discussie staat en geeft weinig

basis voor vertrouwen in de openheid waarmee andere alternatieven dan de na die zinsnede volgende zullen worden bejegend.

- op pagina 21 wordt aangegeven dat een (zeer ingrijpende) voorselectie is gemaakt. In bijlage 2 wordt deze nader beschreven. De wijze waarop de beschreven voorselectie heeft plaatsgevonden kan de toets der kritiek niet doorstaan, waarover later meer. Gezien de impact van deze voorselectie op systeemkeuze (daarmee samenhangend locatiekeuze) en procesverloop zou deze selectie ons inziens in de MER moeten plaatsvinden.
- op pagina 26 wordt het te ontwikkelen meest milieuvriendelijke alternatief beschreven. Deze omschrijving concentreert zich op het bestrijden van omgevingseffecten van de installatie middels een lapwerk van diverse maatregelen. De geschetste lijn duidt ons inziens niet op het uitwerken van een serieus MMA en behelst ogenschijnlijk weinig meer dan het op minimale wijze voldoen aan de procedurele verplichtingen.
- ook op pagina 26, onder 3.8: “Varianten die in het MER in beschouwing worden genomen zouden kunnen worden gezocht in de richting van een nadere uitwerking van de zuiveringsstappen van de hiervoor beschreven alternatieven die nog niet in de systeemkeuze zijn afgefallen.” Het niet ter discussie stellen (of durven stellen?) van de systeemkeuze degradeert de MER tot rommelen binnen zeer smalle marges.
- Met een keuze voor de Harnaschpolder als locatie voor de awzi hebben het Hoogheemraadschap van Delfland en de gemeente Schipluiden een ‘win-win’ situatie gecreëerd, waarvan zij beiden de lusten hebben. Andere partijen, omwonenden, en aanpalende gemeenten dragen een belangrijk deel van de lasten (overlast en ruimtelijk/planologische beperking in de toekomst). De gebrekkige communicatie en geringe openheid omtrent de plannen tot op heden wekken weinig vertrouwen voor de toekomst.

Commentaar op de inhoudelijke argumentatie in de startnotitie

Binnen het milieubeleid zijn op het moment drie speerpunten of belangrijke thema's aan te wijzen: energie, biodiversiteit en ruimte (zie: Milieu, Ruimte en Wonen van het ministerie van VROM, 1995). Biodiversiteit is in deze situatie niet zo aan de orde, maar voor het overige lijkt in de voorselectie, die voorafging aan de startnotitie, de balans sterk doorgeslagen naar het thema energie, terwijl het thema ruimte slechts voor de vorm (enigszins) lijkt meegewogen. De volgende voorbeelden en hun weerleggingen illustreren dit:

- Op pagina 17 van de startnotitie wordt gesproken van het minder wenselijk zijn van een compacte installatie ‘uit het oogpunt van milieu-aspecten als duurzaamheid, chemicaliën- en energiegebruik.’ Duurzaamheid is een ‘containerbegrip’, waar de twee daaropvolgend genoemde aspecten onder vallen. Het belangrijke duurzaamheidsthema ‘ruimtegebruik’ wordt hier in het geheel niet genoemd. Ook op pagina 37 onder ‘Relevante aspecten voor de bevoegde instanties’ wordt ruimtegebruik niet genoemd, terwijl juist voor de onderhavige locatie verschillende tegenstrijdige ruimteclaims gelden. Overigens wekt de startnotitie de indruk dat de wel genoemde aspecten van duurzaamheid dit meer danken aan hun potentiële *financiële* consequenties, dan aan hun *milieu*-bijdrage.
- Er wordt gewezen op de aantrekkelijkheid vanuit financiële overwegingen van een conventionele installatie. Wanneer uitsluitend wordt gelet op de aanlegkosten en energiekosten zal hier zeker een kern van waarheid in zitten. Buiten beschouwing bleef echter de relatie tussen locatiekeuze, de lengte en het energieverbruik van influent- en effluentleidingen in relatie tot het energieverbruik van de awzi zelf. Bovendien is de

hardheid van bovengenoemde uitspraak op langere termijn gering, gezien de voortschrijdende techniek, ook op het gebied van zuiveringstechnieken. De keuze voor conventionele technieken staat ook op gespannen voet met het streven naar 'Best Uitvoerbare Technieken', waar op pagina 35 over gerept wordt.

- Nergens blijkt in hoeverre is gekeken naar mogelijkheden om financiën te verkrijgen uit de opbrengst van vrijkomende grond bij een keuze voor een compactere installatie (minder ruimtebeslag boven de grond of deels ondergrondse installatie). De relevante 'maatschappelijke kosten' waar de dijkgraaf op de voorlichtingsavonden te Den Hoorn over sprak, behelzen echter niet alleen de zuiver financiële (aanleg-)kosten, maar wat in de economische wetenschap bekend staat als *opportuniteitskosten*: de nadelen verbonden aan het afzien van een *alternatief* gebruik van de benodigde middelen, in dit verband voornamelijk ruimte. Andere (hoogwaardiger) vormen van ruimtegebruik op de desbetreffende strategisch gelegen, zowel via de weg als per openbaar vervoer in de toekomst goed ontsloten locatie zouden belangrijk grotere maatschappelijke meeropbrengsten kunnen genereren. Zie hiervoor ook de bezwaren van de gemeente Delft, zoals weergegeven in de verspreide informatiekrant.
- Bijlage 2, pagina 44: de argumenten waarmee het afvallen van de fysisch-chemische processen in de voorselectie worden gelegitimeerd zijn zeer dubieus. Gering ruimtebeslag en energieverbruik, nota bene een goede score op *beide* kernaspecten van duurzaamheid (zie boven), worden niet voldoende geacht om op te wegen tegen een hoog chemicaliëngebruik en daaruit voortvloeiende slibproductie, en hogere exploitatielasten. De indruk is sterk dat met name dat laatste doorslaggevend is geweest. Over de wijze waarop tegen kosten zou moeten worden aangekeken in dit verband is in het vorige punt al voldoende gezegd. Een dergelijke ingrijpende keuze kan niet, en zeker niet zo zwak beargumenteerd, in de voorselectie worden gedaan. Daarvoor is de MER.
- De beschreven voorselectie heeft grote consequenties voor de uitvoeringswijze van het project. De voorselectie is gedaan door een kleine groep materiedeskundigen op een zeer beperkte selectie van criteria. De gevolgde technocratische werkwijze leidt tot veronachtzaming van andere dan technologische criteria die in de afweging omtrent de te gebruiken techniek en de locatiekeuze een rol zouden hebben moeten spelen. De technisch in hoge mate gedetailleerde uitwerking van het project leidt tot een te sterke inperking van het keuzeproces en draagt het gevaar in zich dat dit leidt tot grote maatschappelijke weerstand. De gevolgde werkwijze en de beslotenheid van de beleidsvoorbereiding tot op heden wekken weinig vertrouwen. Voor het creëren van draagvlak zou deze selectie ons inziens in interactie met alle stakeholders, dus ook omwonenden en naastliggende gemeenten, in de MER moeten plaatsvinden.

Suggesties voor de MER-richtlijnen

- in de MER dient de gemaakte voorselectie voor de keuze van de zuiveringstechniek en daarmee voor de vorm en omvang van de awzi ter discussie te worden gesteld.
- er dient een nieuw evaluatiekader te worden ontworpen waarin ruimtegebruikscriteria een zwaarder gewicht krijgen dan in de huidige voorselectie is gebruikt.
- andere zuiveringstechnieken (bijvoorbeeld gebruikmakend van fysisch-chemische processen) leidend tot een ander (geringer) ruimtebeslag ter plekke en hun omgevingseffecten dienen in de MER te worden meegenomen.

- in een maatschappelijke kosten-baten analyse zouden financiële meerkosten van alternatieven moeten worden afgezet tegen eventuele meeropbrengsten van een alternatieve aanwending van de vrijkomende ruimte. Er zou dus ook gekeken moeten worden naar alternatieven voor gebruik van (delen van) het gebied (anders dan, of naast, een AWZI). Hierbij kan gedacht worden aan openbaar vervoer, bedrijventerreinen, woningbouw, groenvoorzieningen, etcetera. Bedrijfskosten (energieverbruik) dienen te worden gezet tegenover financiële en andere maatschappelijke opbrengsten (ruimte voor andersoortige activiteiten).
- aandacht zou moeten worden geschonken aan bouwhinder van de diverse alternatieven en mogelijke bouwwijzen, en mogelijke beperking daarvan. Dit is een te vaak veronachtzaamd aspect. Als de belofte van niet noemenswaardige geur- en geluidhinder van een werkende installatie zou worden ingelost, is bouwhinder het meest relevante hinderaspect van aanleg van de AWZI.

Met vriendelijke groeten,

B. Enserink en R.A.H. Monnikhof

Den Hoorn, 23 maart 1998

Betreft: herinzending brief onder nummer DWM 153407

Geachte heer Oosthoek,

Bij deze nogmaals de door u kwijtgeraakte brief met reacties op de startnotitie voor de AWZI Harnaschpolder, en suggesties voor de MER-richtlijnen. Ik neem aan dat het verstrijken van de inspraaktermijn in dezen geen bezwaar zal opleveren, gezien de oorzaak van dat verstrijken.

Met vriendelijke groet,

R. Monnikhof en B. Enserink

877-1641

pg 69 24-3-98

Provincie Zuid Holland
Directie water en milieu
Bureau coördinatie vergunningen milieu en effectrapportage
Postbus 2509 LP Den-Haag

Betreft: Inspraakreactie A.W.Z.I.

Den-Hoorn 11 maart 1998

Geachte mevrouw-meneer,

Ondergetekende tekend bij deze bezwaar aan tegen de door u voorgestelde bouwplannen omtrent de te bouwen afvalzuiveringsinstallatie in de Hannaschpolder.

Het plan op zich zal noodzaak zijn voor de zuivering van het afvalwater.

Ondergetekende is er echter niet van overtuigd dat zijn woning gelegen op de boezemkade voor eerder genoemd project gesloopt moet gaan worden, daar er volgens de huidige beschikbare tekeningen een ruim voldoende groenstrook overblijft om zijn woning op te laten bestaan.

De andere praktische en op emotionele gegronde bezwaren wil ik graag in een persoonlijk gesprek mondeling bij u uiteen zetten.

In afwachting van een spoedige schriftelijke reactie van u teken ik,
hoogachtend.

G.L.M.van Vliet
Noordhoornseweg 39
2635 GC Den-Hoorn (z.h.)

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu	
Ingek.	1 2 MAART 1998
DWM nr.	153408
zaaknr.	139037
stapnr.	01
reg.nr.stap	139040
proj./inh.nr.	
afd.	afdel. CWM
B.V.O.	JA NEE

Provincie Zuid Holland
Directie water en milieu
Bureau coördinatie vergunningen milieu en effectrapportage
Postbus 2509 LP Den-Haag.

Den Hoorn 23 maart 1998

Betreft: Uw kenmerk DWM 153408

Geachte Heer,

Verbij sturen wij u een kopie van het bezwaarschrift, dat wij u op 11 maart 1998 al reeds hadden gestuurd.

Graag zouden wij een schriftelijke bevestiging willen ontvangen dat deze brief is aangekomen.

Hoogachtend.
G.L.M. van Vliet
Noordhoornseweg 39
2635 GC Den Hoorn (zh)

Bijlage 2 stuks.

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu		
Ingek. 24 MAART 1998		
DWM nr.		
zaaknr.		
stapnr.		
reg.nr.stap		
proj./inr.nr.		
afd..	bur:	
B.V.O.	JA	NEE

De Windvogel

Coöperatieve vereniging tot collectief bezit van windmolens b.a.

Provincie Zuid-Holland
Directie Water en Milieu
Bureau Coördinatie Vergunningen en
Milieu-effectrapportage
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Provinciaal Bestuur van Zuid-Holland directie Water en Milieu		
Ingek. 23 APR. 1998		
DWM nr.	155440	
zaaknr.	139037	
stapnr.	02	
reg.nr.sta.	1534110	
proj./intr.nr.		
afd.	ABC	CUM
B.V.O.	JA	NEE

Secretariaat: Molenring 127
2741 MZ Waddinxveen
Tel. 0182-614245
Penningm.: Drieblad 15
2811 EG Reeuwijk
Ledenadministratie: Elzenhof 19
2631 GG Nootdorp
Tel./fax 015-3105862

Nootdorp, 19 april 1998

Onderwerp: Onderzoek naar de opstelling van windturbines op het terrein van de toekomstige AWZI in de Harnaschpolder.

Kenmerk: 98/509

Geachte heer/mevrouw,

Graag zou ik gebruik willen maken van de door u aangeboden gelegenheid suggesties aan te dragen voor onderzoek in het kader van de milieu-effectrapportage voor de nieuw te bouwen AWZI in de Harnaschpolder.

De coöperatie De Windvogel wil graag een of meerdere windturbines op geschikte locaties plaatsen. Daar het een uitstekende combinatie is, AWZI en opwekking van duurzame energie, wil ik u verzoeken bij de uitvoering van de MER het opwekken van een gedeelte van de benodigde energie met behulp van een aantal windturbines op het terrein van de nieuwe zuiveringsinstallatie op haalbaarheid te toetsen.

Ik zal u kort schetsen wie De Windvogel is en wat zij beoogt. Zo'n 10 jaar geleden zijn er in het land particuliere initiatieven ontstaan in de vorm van windmolenvereenigingen. De HWV (Haagse Windmolenvereeniging), één van deze initiatieven opgericht in 1989, is vorig jaar gefuseerd met de vijf jaar jongere vereeniging De Windvogel. Het aandachtsgebied van De Windvogel is vooral de provincie Zuid-Holland.

De Windvogel is een coöperatieve vereeniging die tot doel heeft het gebruik van duurzaam geproduceerde energie te bevorderen; zij wil daartoe ook zelf bijdragen door de oprichting en

exploitatie van windturbines. Op dit moment bezit zij twee windturbines, één op de grens Monster - Den Haag (Madesteingebied) en één langs de A12 bij Bodegraven.

De energie die deze windturbines produceren, ongeveer 230.000 kWh per jaar, wordt tegen een vergoeding geleverd aan het elektriciteitsnet van de energiebedrijven ENECO en EMH. De schone energieproductie van deze twee molens levert een milieubesparing op van: 131.100 kilogram CO₂, 4600 zuurequivalenten en 66.700 m³ aardgas. Beide windturbines zijn gefinancierd door de leden van De Windvogel. De coöperatie telt nu een kleine 450 leden en wordt bestuurd door negen bestuursleden.

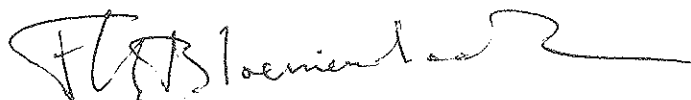
De rijksoverheid wil komen tot een schonere energievoorziening in Nederland. Als uitgangspunt heeft de overheid gekozen voor een inzet van duurzame energie in het jaar 2020 ter grootte van 10% van het totale energiegebruik in Nederland. Voor de toepassing van windenergie mikt de overheid op een groei van het geplaatste windturbinevermogen met gemiddeld 100 MegaWatt per jaar. Om de uitvoering hiervan te ondersteunen zijn allerlei fiscale regelingen gekomen die investeringen in het milieu moeten stimuleren. Voor de realisering zijn nu de marktpartijen aan zet. Vanuit beleggingsfondsen, energiebedrijven en particulieren worden momenteel initiatieven ondernomen. Hier moet dus nu ook ruimte voor beschikbaar komen.

Het rijk en de zeven windrijke provincies hebben in 1991 een bestuursovereenkomst gesloten om te zorgen voor voldoende plaatsingsmogelijkheden voor windenergie. Het doel is 1000 MegaWatt in het jaar 2000. De provincie Zuid-Holland heeft zich in deze bestuursovereenkomst vastgelegd op 150 MegaWatt. Hiervan zijn inmiddels ongeveer 40 MegaWatt gerealiseerd. Het Stadsgewest Haaglanden heeft opdracht gegeven aan adviesbureau E-Connection om een haalbaarheidsstudie te verrichten naar de mogelijkheden voor windenergie binnen het gebied van Haaglanden. Naar aanleiding van het resultaat hiervan is door het bestuur van het Stadsgewest Haaglanden in december 1996 de intentie uitgesproken om te zorgen voor plaatsingsmogelijkheden voor 50 MegaWatt aan opgesteld elektrisch vermogen uit wind in Haaglanden.

De Windvogel ziet mogelijkheden tot het plaatsen van windturbines met een vermogen van in totaal 3 keer 1,5 MegaWatt op de drie hoekpunten van de te bouwen AWZI. Wij denken aan een ashoogte van 80 meter of hoger, een ashoogte die momenteel al gangbaar is. De trend is om steeds hogere masten te plaatsen gezien de hiermee te verkrijgen betere rentabiliteit. Windturbines van een dergelijke omvang op deze lokatie leveren een fikse bijdrage aan duurzame energieopwekking en daarmee aan een aanzienlijke beperking van de vervuiling van onze leefomgeving.

Graag vernemen wij van u of een dergelijk onderzoek meegenomen kan worden in de MER-procedure. Ook zijn wij graag bereid om u meer informatie te geven en waar nodig ondersteuning te bieden vanuit onze expertise aangaande windenergie.

Hoogachtend,
namens het bestuur van De Windvogel

F.T.L. Bloemendaal

Bijlagen: brochure Windturbines van LBW, folder en ledenblad van De Windvogel